

Innst. 9 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 1 S (2009–2010)

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på
statsbudsjettet for 2010 vedkommende Olje- og energidepartementet
og Miljøverndepartementet**

Innhold

	Side
1. Rammeområde 12 – Olje og energi	5
1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 Olje og energi	7
1.1.1 Innledning	7
1.1.2 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer	7
1.1.3 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer	10
1.1.4 Høyres hovedprioriteringer	12
1.1.5 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer	15
1.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 12	16
1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12	17
Kap. 1800 Olje- og energidepartementet	17
Kap. 1810 Oljedirektoratet	18
Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat	19
Kap. 4829 Konesjonsavgiftsfondet	23
Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon	23
Kap. 1830 Forskning	27
Kap. 1832 Internasjonalisering	29
Kap. 1833 CO ₂ -håndtering	29
Kap. 1870 Petoro AS	32
Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	34
Kap. 4860 Statnett SF	34
2. Rammeområde 13 – Miljø	36
2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 miljø	39
2.1.1 Innledning	39
2.1.2 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer	39
2.1.3 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer	41
2.1.4 Høyres hovedprioriteringer	44
2.1.5 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer	48
2.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 13	49
2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13	51
Kap. 1400 Miljøverndepartementet	51
Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking	52
Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak	54
Kap. 1426 Statens naturoppsyn	55
Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning	57
Kap. 1429 Riksantikvaren	66
Kap. 1432 Norsk kulturminnefond	67
Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn	68
Kap. 1445 Miljøvennlig skipsfart	72
Kap. 1447 Miljøhensyn i offentlige innkjøp	72
Kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur	73
Kap. 2465 Statens kartverk	73
Kap. 1471 Norsk Polarinstitutt	73
Kap. 1472 Svalbard miljøvernfond	74
Kap. 1473 Radioaktiv forurensning av det ytre miljø	74
Kap. 1474 Senter for klima og miljø	74
3. Forslag fra mindretall, rammeuavhengige forslag	74
4. Komiteens tilråding	76

Innst. 9 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 1 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 12 Olje og energi og rammeområde 13 Miljø.

1. Rammeområde 12 – Olje og energi

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 12 i Prop. 1 S (2009–2010).

90 poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
Utgifter i hele kroner			
<i>Olje- og energidepartementet</i>			
1800		Olje- og energidepartementet	184 808 000
	1	Driftsutgifter	141 908 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 400 000
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	9 500 000
1810		Oljedirektoratet	279 200 000
	1	Driftsutgifter	206 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	63 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	702 800 000
	1	Driftsutgifter	398 350 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	64 650 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	120 800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	20 000 000
	71	Tilskudd til strømforsyning, <i>kan overføres</i>	33 000 000
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	60 000 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	1 056 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 500 000
	50	Overføring til Energifondet	956 000 000
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i>	40 000 000
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	26 000 000
1830		Forskning	783 800 000
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	32 500 000
	50	Norges forskningsråd	741 000 000
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	10 300 000
1832		Internasjonalisering	26 000 000
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	26 000 000
1833		CO₂-håndtering	3 382 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 368 000 000
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres</i>	20 000 000
	30	Investeringer, <i>kan overføres</i>	1 822 000 000
	50	Overføring til fond for CLIMIT	81 800 000
	70	Administrasjon, Gassnova SF	91 000 000
1870		Petoro AS	260 000 000
	70	Administrasjon	260 000 000

Statlig petroleumsvirksomhet

2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	24 400 000 000
	30	Investeringer	23 000 000 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 400 000 000

Statens forretningsdrift

2490		NVE Anlegg	6 000 000
	24	Driftsresultat	0
	1	Driftsinntekter	-54 000 000
	2	Driftsutgifter	47 300 000
	3	Avskrivninger	5 600 000
	4	Renter av statens kapital	1 100 000
	5	Investeringsformål	1 000 000
	6	Reguleringsfond	-1 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000
		Sum utgifter rammeområde 12	31 081 908 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

4800		Olje- og energidepartementet	2 645 000
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 145 000
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 500 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
4810		Oljedirektoratet	60 400 000
	1	Gebyrinntekter	10 400 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	39 300 000
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat	136 700 000
	1	Gebyrinntekter	54 050 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	55 400 000
	40	Flom- og skredforebygging	27 250 000
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	796 000 000
	85	Fondsavkastning	796 000 000
4829		Konsesjonsavgiftsfondet	140 500 000
	50	Overføring fra fondet	140 500 000
4833		CO₂-håndtering	91 800 000
	85	Fondsavkastning	91 800 000
4860		Statnett SF	200 000
	70	Garantiprovisjon	200 000

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	105 500 000 000
	24	Driftsresultat	77 900 000 000
		1 Driftsinntekter	140 500 000 000
		2 Driftsutgifter	-33 000 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 000 000 000
		4 Avskrivninger	-20 800 000 000
		5 Renter av statens kapital	-6 800 000 000
	30	Avskrivninger	20 800 000 000
	80	Renter av statens kapital	6 800 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5490		NVE Anlegg	1 500 000
	1	Salg av utstyr mv.	500 000
	30	Avsetning til investeringsformål	1 000 000
		Sum inntekter rammeområde 12	106 729 745 000
		Netto rammeområde 12	-75 647 837 000

1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 Olje og energi

1.1.1 Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 21. oktober 2009 fått tildelt kapitler under rammeområde 12 Olje og energi, jf. Innst. 27 S 2009–2010. Ved Stortingets vedtak 26. november 2009 er netto utgiftsramme for rammeområde 12 fastsatt til kr -75 657 837 000, jf. Innst. 2 S (2009–2010).

1.1.2 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihaugen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, frå Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, og frå Senterpartiet, leiaren Erling Sande, meiner vår hovudoppgåve i energipolitikken må vere å leggje til rette for ein heilskapleg og verdiskapande energipo-

litikk basert på effektiv og miljøvenleg utnytting av naturressursane. Noreg skal vere ein miljøvenleg energinasjon og vere verdsléiande innanfor utvikling av miljøvenleg teknologi.

Fleirtalet er særst nøgd med auka merksemd på at grøne arbeidsplassar innanfor energiproduksjon og miljøteknologi skal vere ei vekstnæring i Noreg. Næringslivet treng omstillig for å rette seg mot fornyeleg energiproduksjon. Ein stor del av vår verdiskaping og velferd er tufta på utnytting av våre naturgjevne energiressursar. Fleirtalet meiner det må først ein målretta politikk òg i framtida som legg til rette for utvikling i energisektoren, og er av den grunn tilfreds med Regjeringa si breie energipolitiske satsing.

Fleirtalet vil peike på verdien av at petroleumsværksemda i 2008 bidrog med 26 pst. av den totale verdiskapinga i Noreg. For petroleumsværksomheita på norsk kontinentalsokkel, der kostnadsnivået er relativt høgt, er ein oljepris på eit rimeleg høgt nivå viktig. Oljeprisen påverkar i stor grad også prisen på norsk gass. Høge oljeprisar vil også vere med å stimulere til energieffektivisering og investering i fornyeleg energi.

Fleirtalet er tilfreds med at Regjeringa målmedvite brukar Enova for å fremje ei miljøvenleg omlegging av energibruk og energiproduksjon. Energiomlegginga er ei langsiktig satsing på utviklinga av marknad for effektive og miljøvenlege energiløysingar som bidrar til å styrke forsyningstryggleiken for energi og redusere utslappa av klimagassar. Regjeringa set av ytterlegare 5 mrd. kroner til Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering i 2010, som då vil utgjere 25 mrd. kroner.

I nyare tid har vasskrafta i stor grad skaffa oss den elektrisiteten Noreg har nytta på fastlandet. Fleirtalet meiner at nye miljøvenlege energikjelder må supplere eksisterande energiproduksjon. Fleirtalet viser og til at Regjeringa arbeider for ei meir robust kraftforsyning med auka produksjon, ein meir effektiv energibruk og framleis styrking av overføringsforbindelsane. Mellom anna av den grunn må me halde fram arbeidet for å auke produksjonen av ny fornybar energi. Fleirtalet viser òg til at Regjeringa sin energipolitikk byggjer på at miljømål, og ikkje minst klimamåla, vil bestemme produksjonsmoglegheitene, og at det er nødvendig å føre ein aktiv politikk for å minske veksten i energiforbruket.

ENERGI OG KLIMA

Fleirtalet viser til at Regjeringa sin visjon er at Noreg skal vere ein miljø- og klimavennleg energinasjon, og vere leiande innanfor utviklinga av miljøvenleg energi. Noreg skal vere i forkant når det gjeld bruk av ny teknologi som sikrar høg ressursut-

nytting og minst mogeleg klimagass- og miljøutslépp.

Kampen mot klimaendringar og utfordringane knytt til å dekke verda sin energitrong er viktige årsaker til Regjeringa si satsing på fangst og lagring av CO₂. Regjeringa vil bidra til å utvikle framtidsretta og effektive teknologiar slik at CO₂-handtering kan realiserast nasjonalt og internasjonalt.

Målet er at Noreg skal vere et føregangsland på området. Det handlar ikkje berre om å fange CO₂ frå gasskraftproduksjon i Noreg, men også om at Noreg skal bidra til å utvikle kommersiell teknologi slik at fleire land kan bruke denne teknologien for å redusere sine utslépp i forbindelse med stadig aukande energiproduksjon.

SATSING PÅ CO₂-HANDTERING OG MILJØVENLEG GASSTEKNOLOGI

Fleirtalet er særst nøgd med at Regjeringa er oppteken av at fangst og lagring av CO₂ etablerast som eit verknadsfullt klimatiltak, og held fram den omfattande satsinga på CO₂-håndtering. I statsbudsjettet for 2010 blir det foreslått løyvd om lag 3,5 mrd. kroner til CO₂-handtering. Dette omfattar Gassnova og arbeidet med prosjekta på Mongstad og Kårstø, transport, lagring, forskning og teknologiutvikling, og internasjonalt arbeid med CO₂-håndtering.

CO₂ håndteringsprosjektet på Mongstad er eit av de viktigaste tiltaka i klimapolitikken. Teknologiseret for CO₂-fangst på Mongstad er mellom verdas første og største anlegg av sitt slag under bygging. Regjeringa foreslår ei løyving på om lag 1,8 mrd. kroner for å dekke statens del av investeringar i teknologiseret på Mongstad. Regjeringa budsjetterer også med 760 mill. kroner til planleggings- og forprosjekteringsarbeid med fullskala CO₂-fangst på Mongstad.

Regjeringa har gitt Gassnova og Gassco i oppdrag å utføre ein kartleggingsstudie av ein mogleg integrasjon mellom gasskraftverket og gassterminalen på Kårstø. Arbeidet vil etter planen pågå fram til februar 2010, og danne grunnlaget for eventuelle vidare utgreiingar av mogleg integrasjonsløyving på Kårstø. Det blir budsjettert med 40 mill. kroner i 2010 for å gjennomføre studier av dette.

Framdriftsplanen for planleggingsarbeidet i samband med transport og lagring av CO₂ frå Mongstad og Kårstø er samordna med arbeidet med CO₂-fangstanlegga. Regjeringa foreslår ei løyving på 500 mill. kroner i 2010 til planlegging og førebuing av løysingar for transport og lagring av CO₂. Løyvinga omfattar også arbeid som skal medverke til auka

kunnskap om potensiale for framtidig lagring av CO₂ på norsk kontinentalsokkel.

Fleirtalet vil peike på at Regjeringa foreslår eit driftsbudsjett for Gassnova SF på 91 mill. kroner i 2010. Gassnova forvaltar staten sine interesser i dei pågåande CO₂-handteringsprosjektene, og medverkar til gjennomføring av CLIMIT-programmet. Det blir foreslått at CLIMIT, som blir samfinansiert med Norges forskningsråd, skal ha ei samla ramme på i overkant av 180 mill. kroner for 2010, ein auke på 30 mill. kroner i forhold til 2009.

RESSURSUTNYTTING OG NORSK SOKKEL

Fleirtalet vil peike på at Noreg skal vere eit føregangsland i utvikling av miljøvenleg teknologi innan olje- og gassindustrien. Interesse for norsk sokkel er god og aktiviteten er høg. Petroleumsvirksommda er ei internasjonal næring, og virksommda i Noreg vert påverka av den internasjonale utviklinga med auka etterspurnad etter energi. Fleirtalet meiner det er viktig leiteaktiviteten etter olje og gass held fram. Det er framleis store olje- og gassressursar på norsk kontinentalsokkel.

Fleirtalet har òg merka seg at Petroleumstilsynet i den seinare tid har peika på alvorlege utfordringar knytt til tryggleik med omsyn til naturmiljø og tilsette i høve til enkeltstående aktørar på norsk sokkel. Dette viser etter fleirtalet si oppfatning at det framleis må vere sterk merksemd på miljø og tryggleik på norsk sokkel. Fleirtalet vil understreke at føre-var-prinsippet skal ligge til grunn for all aktivitet på norsk sokkel i høve til omsynet for natur og miljø, og at einkvar som har sitt daglege virke på norsk sokkel har krav på ein så trygg arbeidsplass som mogleg.

FORNYBAR ENERGI OG ENERGIEFFEKTIVISERING

Fleirtalet strekar under at Noreg har eit stort potensial for fornyelege energikjelder som til dømes små-, mini- og mikrokraftverk, vind, bioenergi, sol og bølgekraft. Enova er eit svært viktig verktøy i arbeidet med fornyeleg energi, og fleirtalet har derfor merka seg at ytterlegare 5 mrd. kroner vert avsett i Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering. Avkastinga av dette fondet vil sikre satsinga på fornybar energi òg i framtida.

Fleirtalet vil understreke kor viktig fornyeleg energiproduksjon og energieffektivisering er for å nå våre klimapolitiske mål. Energiomlegging og energieffektivisering er òg sentrale verkemiddel for å redusere energiforsyninga som er mest sårbar for variasjonane i nedbør og slik sikre betre balanse i energimarknaden. Fleirtalet viser til at Regjeringa har ei avtale med Enova om at dei innan utgangen av 2011 skal nå eit mål for årleg fornybar energiproduksjon og energieffektivisering på 18 TWh.

Fleirtalet har òg merka seg at meir effektiv energibruk er ein viktig del av Regjeringa sin politikk. Det er òg store moglegheiter for ein meir effektiv energibruk i hushald, industri samt anna næringsvirksommda. Enova sine støtteordningar og aktivitet bidreg til ein meir effektiv energibruk. Mange slike tiltak, som til dømes avgifter, standardar og merkeordningar, er med på å byggje opp under arbeidet med energiomlegging, og fleirtalet har merka seg at ordning for energimerking av bygg skal tre i kraft frå 1. januar 2010. Gjennom Enova har departementet òg ein utstrakt aktivitet retta mot kommunane. Kommunane har ei sentral rolle i å leggje til rette for lokale energiløysingar mellom anna fordi dei sjølve forvaltar ein stor bygningsmasse. Utvalde "Grønne energikommunar" skal vere føregangskommunar, og fleirtalet har merka seg at departementet deltek i programmet "Framtidas byar".

Fleirtalet har òg merka seg at den norske og den svenske regjeringa har vorte samde om ei forståing om eit samarbeid for å få på plass ein felles el-sertifikatmarknad. Ein felles sertifikatmarknad for fornybar elektrisitet vil gje fordelar for begge land i arbeidet med å fremje klima- og miljømål så vel som forsyningstryggleik, samt leggje grunnlaget for store investeringar i fornyeleg elektrisitet. Det blir teke sikte på å etablere ein felles marknad for grønne el-sertifikat frå 1. januar 2012. Noreg er innstilt på å ta på seg ei like ambisiøs forpliktning som Sverige, rekna frå det tidspunktet som ein felles el-sertifikatmarknad startar opp.

Ei styrka satsing på infrastruktur for fjernvarme, utvikling av nye teknologiar som medverkar til energiomlegging, vil òg etter fleirtalet si meining vere viktige bidrag for å betre kraftbalansen på sikt. Også umodne teknologiar må vere ein del av denne satsinga.

ELEKTRISITETSFORSYNING

Fleirtalet viser til at Regjeringa sin visjon er at Noreg skal vere ein miljøvenleg energinasjon og verdslaiande innanfor utviklinga av fornybar energi. Fleirtalet meiner at tilstrekkeleg tilgang på energi er viktig både for folk flest i kvardagen, og for verdiskaping og arbeidsplassar. Regjeringa har derfor lagt stor vekt på å auke tilgangen av fornyelege energi.

Fleirtalet er særst nøgd med at dei siste årene har utbygginga av elektrisitet basert på fornybar energi auka og at det i treårsperioden 2006–2008 vart sett i drift nye vatn- og vindkraftverk med ein årleg produksjonskapasitet tilsvarande 3,0 TWh.

Fleirtalet vil understreke kor viktig det er at nettleiga for straum skal utjamnast over heile landet. Dette skal skje anten gjennom ei ordning med felles nettariiff eller ved at dei statlege tilskota som i dag alt finst blir trappa opp. Regjeringa skal slutføre utgrei-

inga om ein felles nettariiff. Regjeringa skal vidare vurdere forholdet mellom faste og variable avgifter.

NOREGS VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Fleirtalet peikar på at Regjeringa foreslår å styrke NVE med om lag 60 mill. kroner. Av dette vil 30 mill. kroner gå til skredførebyggjande arbeid og styrkja beredskap. I tillegg vil budsjettauken mellom anna medverke til auka kapasitet til sakshandsaming og oppfølging av konsesjonar, vidareføre merksemd på forsyningstryggleik og utjamningsordninga, oppstart av arealvurderingar knytt til produksjon av fornyeleg energi til havs, og styrking av NVE sin tilsynsaktivitet.

Fleirtalet merkar seg at Regjeringa vil styrke Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) med 30 mill. kroner i 2010 slik at dei kan hjelpe kommunane med skredførebygging og beredskap. Samla til skredførebygging vil det brukast om lag 140 mill. kroner i 2010.

Fleirtalet peikar også på at i 2010 skal NVE byrje utviklinga av ei ny operativ overvakings- og varslingssteneste. Samstundes skal arbeidet med kartlegging, arealplanlegging og sikring styrkast. Dette vil gjere det mogeleg å sikre ytterlegare område mot skred, og ha ei breiare kartlegging av skredutsette område. Frå og med 1. januar 2009 blei den statlege skredbistanden samla hos NVE. Deira oppgåve er mellom anna å støtte kommunane med kunnskap og ressursar innan kartlegging, arealplanlegging, overvaking og varslings, sikring og beredskap.

KUNNSKAP OG KOMPETANSE

Fleirtalet syner til at mange av miljøutfordringane våre må løysast ved hjelp av betre teknologi og nye produksjonsmetodar. I dette ligg store eksportutsikter for teknologimiljøa. Ei styrking av FoU-arbeidet, vil vere nødvendige for å lukkast. Ny teknologi er heilt avgjerande for at vi skal kunne ta i bruk nye energikjelder utan store konsekvensar for miljøet og fleirtalet i komiteen meiner Noreg bør ha som mål å bli ein stor eksportør av teknologi og kompetanse innanfor produksjon av fornyeleg energi.

Fleirtalet vil peike på kor viktig det er å vidareutvikle den kompetansen Noreg har bygd seg opp på offshore til slik at denne også skal kunne nyttast i offshore vind.

NORDOMRÅDA

Fleirtalet viser til at petroleumsverksemd i Barentshavet og Norskehavet skal vere verdas fremste i når det gjeld miljøvenleg teknologi, miljøovervaking og oljevernberedskap.

Barentshavet er eit heilskapeleg økosystem, og for å bevare havet rikt og reint, må petroleumsverksemda og annan aktivitet gå føre seg innanfor miljømessige forsvarlige og strenge rammer. Dette må etter fleirtalet si meining sikrast gjennom eit langsiktig samarbeid mellom aktuelle næringsaktørar, miljøorganisasjonar samt lokale, regionale og sentrale styresmakter.

1.1.3 *Fremskrittspartiets hovedprioriteringer*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Oskar Jarle Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, mener Norge har alle forutsetninger for å være en energinasjon. Norge har store naturressurser, mye kapital og en kompetent energibransje med lang erfaring. Disse medlemmer mener svakheten de siste årene har vært politikken. Fremskrittspartiet vil legge forholdene til rette slik at Norge bedre kan utnytte våre muligheter som energistormakt. En sterk olje- og energisektor vil skape grobunn for teknologiutvikling, sysselsetting, høy verdiskaping og god levestandard. Disse medlemmer mener dette bør komme landets innbyggere og næringsliv til gode gjennom sikker tilgang til energi til en fornuftig pris. Disse medlemmer mener det er behov for en mer målrettet og handlekraftig tilnærming både på energi- og petroleumsområdet.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet vil satse på både petroleum og fornybar energi. Norges energisituasjon er generelt god, og vi eksporterer ca. 10 ganger mer energi enn vi forbruker selv. Samtidig påpeker det internasjonale energibyrået, IEA, at verden vil trenge mer olje og gass de neste 20 år. Dette gjelder selv når verden skal kutte CO₂-utslipp.

Disse medlemmer savner en helhetlig tilnærming i energipolitikken. Man må bort fra fokuset på enkeltsaker, og i stedet fremme overordnede strategier som hele bransjen kan forholde seg til. Da må man se rammebetingelser, støtteordninger, konsesjonsregler og infrastruktur i en helhet.

Økt bruk av nye fornybare energikilder er et viktig bidrag for å gjøre energibruken mer fleksibel. Utviklingen og produksjon av alternative energikilder har også et stort potensial når det gjelder å skape nye arbeidsplasser. Det er viktig å stimulere energibransjen til å gjennomføre fornuftige og lønnsomme investeringer i Norge. Det fordrer forutsigbare og gode generelle rammevilkår. Det er derfor bra at Regjeringen har gått bort fra begrensninger fra Soria Moria-erklæringen og går inn for innføringen av ett system med grønne sertifikater. Fremskrittspartiet er dog skuffet over mange uavklarte forhold rundt over-

gangsordningene frem til 2012, fordi mange fornybare prosjekter settes på vent.

Disse medlemmer vil understreke at det er viktig å stimulere til mest mulig fornuftig bruk av energi, og derfor vil disse medlemmer stille seg positive til kostnadseffektive tiltak som kan spare energi og omkostninger. Det bør i utgangspunktet være like lønnsomt å spare energi som å bygge ut ny produksjon. Men, det er viktig at slike tiltak har reell effekt og ikke skaper uønskede konkurransevriddninger i kraftmarkedet.

Disse medlemmer vil fortsatt arbeide for utbygging av samfunnsøkonomisk lønnsomme og miljøtilpassede vassdragsprosjekter. Konesjonsbehandling av vannkraft må forenkles, og lokalbefolkningen skal lyttes til. Det er oppsiktsvekkende at Regjeringen stadig motarbeider miljøvennlig bruk av vannkraftpotensialet, gjennom for eksempel vern av Vefsna, økte skatter for vannkraftprosjekt og en nedprioritering av vannkraft i forhold til andre fornybare energiprosjekt.

Disse medlemmer vil peke på at store mengder vannenergi årlig går til spille. Staten må stimulere til opprustning/oppgradering av eksisterende vannkraftverk. Det ligger videre store potensialer i økt utbygging av små-, mini-, og mikrokraftverk. Dette er næringsvirksomhet som i stor grad kommer distriktene til nytte.

Disse medlemmer mener at konsesjonsbehandlingen må forenkles, slik at byråkratisk sommel ikke er til hinder for utbyggingen. Det må legges vekt på at natur og miljø ikke skal utsettes for uhensiktsmessige belastninger i energipolitikken.

Disse medlemmer vil arbeide aktivt for at gassressursene tas i bruk til innenlands verdiskaping, industriutvikling og nyskaping. Myndighetene bør legge til rette for bygging av gasskraftverk med best tilgjengelig teknologi, og med rammevilkår på linje med EU. Fremskrittspartiet støtter arbeidet med å utvikle teknologi for CO₂-rensing. Dette arbeidet må derimot organiseres slik at prosjektene på Kårstø, Mongstad og andre steder sees i sammenheng, slik at man utvikler teknologien og tester gjennom pilotanlegg før man bygger fullskala-anlegg. Hovedinfrastrukturen for gass bør være et myndighetsansvar, og det bør opprettes et selskap for å koordinere arbeidet og sikre investering i slik infrastruktur.

Disse medlemmer mener petroleumsnæringen er svært viktig for norsk økonomi. Næringen står for betydelig sysselsetting i mange regioner, og bidrar til både industriell og teknologisk utvikling av stor betydning. Det er behov for stadig kompetanse og teknologiutvikling dersom man skal opprettholde aktivitetsnivået på norsk sokkel. Det er nødvendig at petroleumssektoren har langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser.

Disse medlemmer er positive til den gjennomførte fusjonen mellom Statoil og Hydro. Det er derimot beklagelig at Regjeringen har lagt seg på en "vent og se"-linje i petroleumspolitikken, og ikke gjør tilstrekkelige grep for å styrke konkurransen rundt teknologiutvikling, konkurranse på sokkel og mangfoldet for leverandørindustrien.

Fremskrittspartiet vil gi oljeindustrien tilgang på nye prospektive arealer, også i nordområdene. Skattesystemet må bidra aktivt til å gjøre nisje- og haleproduksjon mer lønnsom, slik at vi øker levetiden på feltene og får en høyest mulig utvinningsgrad.

Disse medlemmer er glad for at Regjeringen ikke gjennomførte permanent vern av noen arealer i Nordområdene, men konstaterer med bekymring at Regjeringens "Forvaltningsplan" i stor grad utsetter beslutninger i viktige, prospektive arealer.

Teknologiutvikling innen oljebransjen er særdeles viktig for fremtidig verdiskaping for nasjonen og for den globale konkurranseevnen i næringen. Teknologiutvikling har også positive ringvirkninger for næringslivet for øvrig. Fremskrittspartiet mener staten bør ta et langt større ansvar for FoU innen petroleumsnæringen, og at det bør opprettes et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre langsiktigheten i denne forskningen.

Disse medlemmer viser til dagens budsjettbehandlingssystem i Stortinget og det faktum at faginnstillingene ikke lenger styrer budsjetttrammene innen sitt fagfelt. Under dette systemet finner disse medlemmer det vanskelig å fremme Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag, da den vedtatte rammen er betydelig høyere enn disse medlemmers bevilgninger innenfor rammeområde 12.

For å synliggjøre Fremskrittspartiets prioriteringer har disse medlemmer derfor valgt å legge inn sitt primære budsjettforslag i sine generelle merknader. Alle endringer gjøres i forhold til Regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2009–2010):

Kap.	Post	Merknad	Endring (i 1 000 kr.)
1800	1	Mindre behov for "brannslukking" og byråkratisk ekstraarbeid som følge av utydelig politisk ledelse, samt generelle effektiviseringstiltak og bedre ressursutnyttelse gjør at posten kan reduseres	- 8 000
1810	1	Som over	- 7 000
1820	1	Delegering av søknader for mikro-, mini- og småkraftsaker til lokal-demokratiet vil frigjøre midler	- 10 000
1825	50	Dagens støttesystem er for snevert. Støttesystemet bør gjennomgå for å øke treffsikkerheten.	- 200 000
	74	Det er ett enormt potensial for verdiskapning ved innenlandsbruk av gass. Det bør derfor legges til rette for økt bruk av gass innenlands. Det må tas i bruk økonomiske virkemidler for å støtte bygging av infrastruktur for naturgass.	+ 10 000
1830	22	Se begrunnelsen for kap. 1830 post 50	- 10 900
	50	FrP ønsker å ta finansieringen av energi- og petroleumsforskning ut av de årlige statsbudsjett, og i stedet finansiere forskning med avkastningen fra et fond. Det vil gi forutsigbarhet og legge grunnlag for langsiktig planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter. FrP ønsker å opprette et forskningsfond på 10 mrd. kroner, der avkastningen av fondet skal finansiere relevante og fornuftige forskningsprosjekter.	-332 100
	70	Se begrunnelsen for kap. 1830 post 50	- 6 400
1833	21	Videre bevilgning til Kårstø kuttes, i tillegg reduseres Mongstad-bevilgningen da fremdrift ikke vil gå like raskt som planlagt.	- 200 000

1.1.4 Høyres hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 12 settes til -75 561 837 000 kroner, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på 86 000 000 kroner.

Disse medlemmer legger vekt på å føre en fremtidsrettet energipolitikk som gir en bærekraftig og sikker energiforsyning til akseptable priser. Videre vil disse medlemmer prioritere forskning og utvikling for økt verdiskapning og sysselsetting gjennom en offensiv utnyttelse av våre naturressurser og kompetanse. Disse medlemmer mener at dersom Norge skal være en energistormakt på ren fornybar energi i fremtiden må nettkapasiteten mot Europa styrkes betydelig.

ENERGI OG KLIMA

Disse medlemmer tar de globale klimautfordringene på alvor. Disse medlemmer har merket seg at energiproduksjon og -forbruk globalt sett er den viktigste kilden til utslipp av klimagassutslipp. Skal vi unngå en økning i de globale klimagassutslippene, samtidig som utviklingsland og nyindustrialiserte land får dekket sine energibehov for å løfte sin befolkning ut av fattigdom, er det nødvendig med en kraftig satsing på fornybar energi så vel som CO₂-

håndtering fra fossile energikilder. Disse medlemmer mener at klimautfordringen må møtes med tiltak både nasjonalt og internasjonalt. Samtidig vil disse medlemmer understreke at det er viktig å sette inn tiltak som gir mest mulig klimagevinst/best mulig resultater pr. investert krone.

FANGST OG LAGRING AV CO₂

Disse medlemmer viser til at Det Internasjonale Energibyrådet (IEA) mener at selv med en kraftig økt internasjonal satsing på fornybar energi, så vil de fossile energikildene olje, gass og kull også de kommende tiårene være de viktigste energikildene for å dekke verdens energibehov. I tillegg kommer utslipp fra prosesser i industrien. Det er derfor viktig å utvikle en kostnadseffektiv teknologi for fangst og lagring av CO₂. Dersom teknologi for fangst og lagring av CO₂ skal være et effektivt tiltak for å redusere utslipp av klimagasser må kostnadene ved å bruke denne teknologien være konkurransedyktige i forhold til internasjonale priser på klimavoter. Disse medlemmer peker på at en vellykket satsning vil kunne gjøre fangst og lagring av CO₂ til et sentralt virkemiddel i klimapolitikken. Disse medlemmer viser til at i henhold til IEA vil fangst og lagring av CO₂ kunne bidra til 14–19 prosent av den nødvendige reduksjonen i CO₂-utslippene i verden.

Disse medlemmer mener at forskning og utvikling av teknologi for fangst og lagring, samt bygging av testsenter og demonstrasjonsanlegg for slik teknologi, må ha som formål å bidra til å utvikle fremtidsrettede og effektive teknologier slik at CO₂-håndtering kan realiseres nasjonalt og internasjonalt. Dette handler etter disse medlemmers mening om mer enn å fange CO₂ fra gasskraftprosjekt i Norge for å møte våre nasjonale utslippskrav. Målsettingen må være å bidra til å utvikle teknologi slik at også andre land kan bruke denne effektivt som et virkemiddel til å redusere CO₂-utslipp. Disse medlemmer mener at fremdriftsplan og valg av teknologiske løsninger for CO₂-håndtering i Norge må legge denne målsettingen til grunn. Disse medlemmer peker på at erfaringene fra prosjektplanlegging og utredningsarbeid i Norge og andre land viser at utvikling av CO₂-fangstteknologi er kostbart. Med tanke på de store, globale klimautfordringene mener disse medlemmer at Norge har et betydelig ansvar for å få på plass teknologi som kan bidra til å redusere klimagassutslipp og samtidig sikre tilgang på energi.

ENERGI OG INDUSTRI

Disse medlemmer peker på at kraftintensiv industri står for en stor del av forbruket av elektrisk kraft i Norge sammenlignet med andre land. Disse medlemmer peker på at samtidig som "forurenser betaler"-prinsippet er et viktig prinsipp i miljøpolitikken, må vi søke å unngå at produksjonen denne industrien står for flyttes til land med dårligere miljøkrav enn Norge på grunn av dårligere rammebetingelser innen energi- og miljøområdet enn det landene rundt oss har.

Globale perspektiver

Disse medlemmer viser til at verdens energibehov er økende, og at sikker tilgang til energi er en avgjørende forutsetning for fortsatt økonomisk vekst og velstandsutvikling i u-landene. 1,6 milliarder mennesker mangler i dag tilgang på elektrisk kraft. Hvis den fattige delen av verden skal oppnå økonomisk utvikling og komme seg ut av fattigdom, så er sikker tilgang på energi til overkommelige priser en forutsetning. Disse medlemmer viser til at selv om fornybare energikilder kan og må spille en viktigere rolle i verdens energiforsyning, så slår det Internasjonale Energibyrådet (IEA) samtidig fast at de tradisjonelle fossile energikilder som kull, olje og gass vil fortsatt være klart viktigste forsyningskilder.

Disse medlemmer peker på at Norge med våre rike naturressurser, både innen olje, gass og fornybar energi, har et særlig ansvar for å møte verdens økende energibehov.

OVERFØRINGSKAPASITET

Disse medlemmer peker på at nesten all norsk kraftforsyning er basert på fornybar vannkraft. Norge har i tillegg et stort ressursgrunnlag innen fornybar energi som fortsatt ikke er utnyttet. Det gjelder både innen vannkraft, vindkraft, bioenergi og teknologier som foreløpig er mer umodne. Disse medlemmer peker imidlertid på at dersom vi skal få utnyttet vårt potensial når det gjelder disse energikildene vil det være nødvendig å styrke overføringskapasiteten for elektrisk kraft innenlands, samtidig som hensynet til sårbare naturområder ivaretas. Disse medlemmer viser til at de nye linjene i sentralnettet som er planlagt i fjordlandskapet på Vestlandet er svært omstridt, og ser at det er behov for å gjøre en grundig vurdering av de negative konsekvensene før det blir tatt endelig beslutning om utbygging. Disse medlemmer peker videre på at dersom våre fornybare energikilder skal bidra til bedre forsyningsikkerhet i våre europeiske naboland og til reduserte klimagassutslippene gjennom å erstatte konvensjonell kullkraft, er det nødvendig med en kraftig styrking av overføringskapasiteten mellom Norge og det øvrige Europa.

RAMMEBETINGELSER FOR FORNYBAR ENERGI

Disse medlemmer peker videre på at en annen viktig forutsetning for å realisere vårt potensial for økt produksjon av fornybar energi er gode og forutsigbare rammebetingelser. Disse medlemmer viser til at de norske støtteordningene til fornybar energi fortsatt er blant de dårligste i Europa, og at dette er en stor hindring for å etablere grønne arbeidsplasser i Norge. Disse medlemmer viser til at siden 2005 er støtteordningene for produksjon av elektrisk kraft fra fornybare energikilder endret en rekke ganger. Dette er etter disse medlemmers mening en viktig grunn til at planlagte nye prosjekter innen fornybar energiproduksjon under dagens regjering har blitt lagt til side, og at ny utbygging av både vindkraft og småskala vannkraft nesten har stoppet opp. Disse medlemmer viser til at forhandlingene med Sverige om et felles marked for grønne sertifikater ble brutt av den norske regjeringen i februar 2006. Nå har forhandlingene startet opp igjen, men arbeidet med grønne sertifikater har blitt om lag 5 år forsinket som følge av forhandlingsbruddet, og vil tidligst kunne bli realisert fra 2012. Disse medlemmer peker på at det er viktig å gi forutsigbarhet for at nye prosjekter vil komme med i et grønt sertifikatmarked, samt finne gode overgangsordninger, dersom vi ikke fortsatt skal oppleve stillstand når det gjelder nye prosjekter for fornybar energiproduksjon.

Disse medlemmer peker på at selv om Norge i dag og i forutsigbar fremtid vil være selvforsynt med elektrisk kraft fra fornybare energikilder,

særlig vannkraft, er det viktig å være med på utviklingen av nye fornybare energikilder. Stilt overfor klimautfordringen og verdens økende energibehov vil det være nødvendig å øke produksjonen av fornybar energi globalt sett. Satsing på ny fornybar energi har derfor også et industriutviklingsperspektiv. Disse medlemmer peker på at det er en rask teknologisk og industriell utvikling innenfor dette feltet som det er viktig for Norge som energinasjon å henge med på.

Disse medlemmer peker på at Norge gjennom vår energiproduksjon på land så vel som vår produksjon av olje og gass på kontinentalsokkelen har utviklet en kompetanse innenfor energiproduksjon som gir oss viktige konkurransemessige fortrinn innen blant annet havenergi som det vil være viktig å utnytte.

Disse medlemmer peker videre i denne sammenheng på at forslaget i statsbudsjettet om å fjerne avgiftsfritaket fra autodieselavgiften for biodiesel gir feil signal i forhold til satsing på fornybar energi og industrisatsing. Investeringer innen energiproduksjon er langsiktige og avhengig av forutsigbarhet. Fjerningen av dette avgiftsfrikaket, etter mye retorikk om betydningen av miljøteknologi og grønne arbeidsplasser, gir en generell usikkerhet rundt rammebetingelsene for klimavennlige investeringer.

ENERGIEFFEKTIVISERING

Disse medlemmer peker på at den billigste og mest miljøvennlige energien er den som ikke brukes. Disse medlemmer viser til at det i Norge er et stort potensial for energieffektivisering innen alle sektorer. Potensialet er ikke minst betydelig innen byggsektoren. En studie fra SINTEF Byggforsk fra 2009 viser at vi kan spare 12 TWh i bygg innen 2020. Dette tilsvarer årlig energiforbruk til 600 000 boliger. Disse medlemmer mener derfor at det bør settes i verk sterkere tiltak for å realisere dette potensialet. Dette må omfatte ytterligere krav til tiltak som optimaliserer energiforvaltningen i alle nybygg. Siden bygningsmassen skiftes ut svært langsomt kan vi ikke nå potensialet for energieffektivisering i bygningsmassen gjennom skjerpede energikrav til nye bygg og større rehabiliteringer alene. Vi må også utnytte potensialet for energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse. Det bør derfor også stimuleres til energieffektivisering i eksisterende boliger gjennom blant annet bruk av skatteincentiver, samt tilbud om gratis energisjekk.

PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Disse medlemmer vil peke på olje- og gassvirksomhetens betydning for norsk økonomi og næringsliv, både finansielt og industrielt. Disse

medlemmer vil understreke avhengigheten av fremtidige oljeinntekter i kommende offentlige budsjetter. Disse medlemmer vil her peke på at Regjeringen i sine langtidsprogram også innberegner inntekter fra funn som ennå ikke er gjort. Et fortsatt høyt lete- og utvinningsnivå er derfor nødvendig for at Regjeringen skal kunne innfri sine planer og løfter om økte utgifter over offentlige budsjetter og økende velferd her i landet.

Disse medlemmer peker på at olje- og gassproduksjonen på norsk kontinentalsokkel er vår viktigste næringsklynge i forhold til verdiskaping i Norge. Olje- og gassutvinning til havs er et av de få områder i verden hvor Norge er teknologisk ledende. Kompetansen i denne næringsklyngen er vårt fremste konkurransefortrinn. Det er derfor viktig å tilføre miljøene innen petroleumsnæringen nye utfordringer gjennom blant annet tilgang på nye, lovende letearealer. Det er gjennom nye, store utfordringer disse miljøene klarer å videreutvikle sin kompetanse.

Disse medlemmer peker på at selv om aktivitetsnivået innen petroleumsnæringen vil være høyt også de neste årene, er det få nye store utfordringer i de områder på kontinentalsokkelen som så langt er åpnet for olje- og gassvirksomhet. Det vil derfor etter disse medlemmer mening være viktig å åpne nye attraktive områder for leting og utvinning av olje og gass de nærmeste årene. Disse medlemmer peker her særlig på havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen som geologisk er spesielt lovende med tanke på nye olje- og gassfunn. Disse medlemmer mener at disse områdene bør åpnes for olje- og gassvirksomhet, med strenge krav til miljø, sikkerhet og beredskap, og til sameksistens med andre næringer, spesielt fiskeri- og havbruksnæringen. Disse medlemmer forventer at det åpnes for konsekvensutredning av helårlig olje- og gassvirksomhet utenfor Lofoten og Vesterålen når forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen skal revideres i 2010.

Disse medlemmer peker på at Norge har en av verdens mest komplette og avanserte maritime næringsklynger som nå opplever lavt aktivitetsnivå, ratefall og skip i opplag. Disse medlemmer mener derfor at det også for denne næringen er viktig at nye områder åpnes for petroleumsaktivitet for å opprettholde og videreutvikle den maritime offshore-næringen i Norge.

PETROLEUMSRETTET FORSKNING

Disse medlemmer vil legge til rette for at norsk kontinentalsokkel forblir et attraktivt område for verdiskaping og investeringer for norske og utenlandske selskaper i petroleumssektoren. Disse medlemmer vil øke produksjonen ved å få mer olje og gass ut av hvert felt, og utvide olje- og gass-

aktivitetene til nye lovende områder. Skal man oppnå dette på en bærekraftig måte er det nødvendig å satse offensivt på forskning og utvikling. Disse medlemmer viser til at under regjeringen Bondevik II ble de årlige bevilgningene over statsbudsjettet til petroleumsforskning økt fra 145 mill. kroner årlig i statsbudsjettet for 2001 til 412 mill. kroner i statsbudsjettet for 2006. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Bondevik II hadde et uttalt ambisjonsnivå om å øke de årlige bevilgningene til petroleumsforskning til 600 mill. kroner årlig i løpet av denne stortingsperioden. Disse medlemmer mener at dette var et riktig ambisjonsnivå. Skal norsk olje- og gassindustri hevde seg i internasjonal konkurranse, er evnen til å ligge i forkant med ny teknologi og kunnskap helt vesentlig. Dette er også viktig for å sikre grunnlaget for at næringen skal være konkurransedyktig i et langsiktig perspektiv, etter at petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Vi må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et

næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Disse medlemmer mener at som stor resurseier påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling, forskning og utvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. Disse medlemmer mener at staten bør bidra med betydelige forskningsmidler til næringen, siden størstedelen av inntektene fra petroleumsvirksomheter tilfaller staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektside, noe også staten må investere i for å fremme.

Disse medlemmer mener at det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri og størrelsen på dagens petroleumsfond. Størrelsen på petroleumsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte 70 pst. av ressursene på sokkelen.

Høyres alternative budsjett. Ramme 12: Energi

Kap.	Post	Navn	Kommentar	Endring (i 1000 kroner)
1800	1	Olje- og energidepartementet, Driftsutgifter		-10 000
	21	Olje- og energidepartementet, Spesielle driftsutgifter		-4 000
1830	50	Forskning, Norges forskningsråd	PETROMAKS	+50 000
1833	95	Kapitalinnskudd	Fond for Climit	+1 000 000
1870	70	Petoro AS – Administrasjon		+50 000

1.1.5 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til Innst. 2 S (2009–2010) og Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en netto ramme på -75 512 837 000 kroner for rammeområde 12 (Olje og energi), noe som er en netto økning på 135 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Dette medlem vil øke bevilgningene til fornybar energi og elektrisitetssparing i husholdninger i forhold til Regjeringens forslag. Dette medlem vil også styrke egenkapitalen i Statnett med 4 mrd. kroner.

De globale klimaendringene er vår tids største politiske utfordring. FNs klimapanel har slått fast at de globale utslippene av klimagasser må reduseres med 80 pst. innen 2050 hvis vi skal greie å unngå de verste konsekvensene av global oppvarming. Når statsbudsjettet for 2010 vedtas i Stortinget er klimatoppmøtet i København i full gang. Norge må forplikte seg til å ta sin rettmessige del av kostnadene knyttet til nødvendige utslippsreduksjoner i Norge og utlandet.

Dette medlem viser til Stortingets behandling av St.meld. nr. 34 (2006–2007), Innst. S. nr. 145 (2007–2008) Norsk klimapolitikk, og er glad for at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2010 i hovedsak følger opp de vedtak og bevilgninger vi som avtalepartnere ble enige om i klimaforliket. Dette medlem ønsker spesielt å løfte frem de økte bevilgningene til forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring, som er et direkte resultat av klimaforliket.

Dette medlem mener det er bra at Regjeringen fortsetter satsingen på CO₂-fangst og lagring i budsjettet for 2010, men er kritisk til at tidligere lovnader om rensing av gasskraftverket på Kårstø er skrinlagt, og at hele renseprosjektet er lagt på is inntil videre.

Dette medlem vil peke på at det nødvendig med en sterkere satsing på utbygging av fornybar energi enn det Regjeringen legger opp til. Norge har store naturgitte forutsetninger for produksjon av fornybar energi. Blant annet er potensialet for utbygging av vindkraft stort, men få av de planlagte vindkraftprosjektene er realisert. Dette medlem er skuffet

over at Regjeringen skrinlegger Stortingets målsetting om utbygging av 3 TWh vindkraft innen 2010, men tar dette som et bevis på liten vilje til satsing på utbygging av fornybar energi i forrige stortingsperiode. I påvente av etableringen av et felles grønt sertifikatmarked med Sverige i 2012 må støtten til elektrisetsproduksjon fra fornybare energikilder i Norge forbedres. For å utløse vesentlig ny produksjon er det nødvendig å øke kapitalavsetningen på Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering. Dette medlem foreslår å øke kapitalinnskuddet i Grunnfondet med 15 mrd. kroner i 2009 utover Regjeringens forslag. Dette vil øke avkastningen fra Grunnfondet med anslagsvis 800 mill. kroner i 2010, som gjøres tilgjengelig for utbygging av fornybar energi gjennom Energifondet. Dette medlem foreslår også å øke den direkte overføringen til Energifondet over statsbudsjettet med 75 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Regjeringen foreslår i sitt budsjettforslag en avsetning på 40 mill. kroner til tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger. Køen for å få støtte fra denne ordningen er lang, og støttebehovet overgår de midlene Regjeringen stiller til disposisjon. På denne bakgrunn foreslår dette medlem å øke bevilgningen til tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger med 60 mill. kroner, til totalt 100 mill. kroner.

En av de viktigste flaskehalsene i forhold til utbygging av fornybar energi i Norge er strømmettet. I årene fremover vil det være behov for store milliardinvesteringer i sentral- og regionalnettet for å øke overføringskapasiteten og for å sikre tilknytning av ny produksjon. For å sikre nødvendig fremdrift i utbyggingen av strømmettet foreslår dette medlem å øke egenkapitalen i Statnett med 4 mrd. kroner i tråd med selskapets eget ønske.

1.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 12

Sammenligning av primære budsjettalternativ fra de ulike partiene slik de lå til grunn for partienes primære budsjettalternativ i finansinnstillingen under rammeområde 12. Tabellen viser partienes avvik (kapitler og poster med avvikende forslag) i forhold til vedtatt ramme for rammeområde 12. Endring i forhold til Regjeringens forslag i Prop. 1 S (2009–2010) i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
Utgifter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)							
1800		Olje- og energidepartementet					
	1	Driftsutgifter	141 908	141 908 (0)	133 908 (-8 000)	131 908 (-10 000)	141 908 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	33 400	33 400 (0)	33 400 (0)	29 400 (-4 000)	33 400 (0)
1810		Oljedirektoratet					
	1	Driftsutgifter	206 200	206 200 (0)	199 200 (-7 000)	206 200 (0)	206 200 (0)
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat					
	1	Driftsutgifter	398 350	398 350 (0)	388 350 (-10 000)	398 350 (0)	398 350 (0)
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon					
	50	Overføring til Energifondet	956 000	956 000 (0)	756 000 (-200 000)	956 000 (0)	1 031 000 (+75 000)
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger	40 000	40 000 (0)	40 000 (0)	40 000 (0)	100 000 (+60 000)
	74	Naturgass	26 000	26 000 (0)	36 000 (+10 000)	26 000 (0)	26 000 (0)
1830		Forskning					
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	32 500	32 500 (0)	21 600 (-10 900)	32 500 (0)	32 500 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
	50	Norges forskningsråd	741 000	741 000 (0)	408 900 (-332 100)	791 000 (+50 000)	741 000 (0)
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak	10 300	10 300 (0)	3 900 (-6 400)	10 300 (0)	10 300 (0)
1833		CO₂-håndtering					
	21	Spesielle driftsutgifter	1 368 000	1 358 000 (-10 000)	1 168 000 (-200 000)	1 368 000 (0)	1 368 000 (0)
1870		Petoro AS					
	70	Administrasjon	260 000	260 000 (0)	260 000 (0)	310 000 (+50 000)	260 000 (0)
Sum utgifter rammeområde 12			31 081 908	31 071 908 (-10 000)	30 317 508 (-764 400)	31 167 908 (+86 000)	31 216 908 (+135 000)

Inntekter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)

Sum inntekter rammeområde 12	106 729 745	106 729 745 (0)	106 729 745 (0)	106 729 745 (0)	106 729 745 (0)	106 729 745 (0)
Sum netto rammeområde 12	-75 647 837	-75 657 837 (-10 000)	-76 412 237 (-764 400)	-75 561 837 (+86 000)	-75 512 837 (+135 000)	

1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i Prop. 1 S (2009–2010).

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Det foreslås bevilget 184,808 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, jf. Prop. 1 S 2010. Dette er en økning på 1,4 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen viser til at under post 21 Spesielle driftsutgifter har Kongen i 2009 fullmakt til å overskride den foreslåtte bevilgningen til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning mv., som kan få betydning for eierstrukturen i StatoilHydro ASA. Fullmakten foreslås videreført i 2010, jf. forslag Vedtak III. Videre foreslås det en fullmakt til å pådra forpliktelser for inntil 7,0 mill. kroner utover gitt bevilgning, jf. forslag Vedtak VI.

Komiteen viser videre til at det foreslås en driftsstøtte til Norsk Oljemuseum på 9,5 mill. kroner i 2010, som vil innebære at den offentlige støtten økes til nesten 46 pst. av budsjetterte midler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til en økende gassetterspørsel både på det globale marked, men også på sikt i våre nærområder i Europa. Disse medlemmer vil understreke at Norge er en svært viktig gassleverandør for

resten av Europa, og at Norge er geografisk godt posisjonert i forhold til det europeiske gassmarkedet. Dette er kjøpere med høy betalingsvillighet, og gass er en svært etterspurt vare i Europa.

Disse medlemmer viser til at ifølge IEAs estimater finnes omtrent halvparten av gassreservene i bare tre land – Russland, Iran og Qatar. Disse medlemmer mener det derfor er betimelig å peke på Norges viktige rolle som stabil og sikker energileverandør.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er skuffet over at en petroleumsmelding først kan ventes tidligst høsten 2010. Med det stadig økende fokuset på verdens økende energietterspørsel, mener disse medlemmer at det er på høy tid at Regjeringen legger frem en strategi for hvordan Norge kan bidra til å møte denne etterspørselen.

Disse medlemmer viser til at blant annet Det Internasjonale Energibyråets (IEA) rapport for 2009 trekker frem at gass fra Norge både er en del av klima- og energiløsningen. Petroleumsnæringen er særlig avhengig av langsiktige og stabile rammevilkår, og disse medlemmer mener en petroleumsmelding vil kunne gi de langsiktige, politiske signalene denne næringen har behov for.

Disse medlemmer vil understreke den sterke industrielle muligheten Norge har til å videreutvikle sin posisjon som energistormakt. Da er det viktig å tilrettelegge gode og forutsigbare rammebetingelser for denne type kompetanse-, teknologi-, og industrivekst.

Disse medlemmer har merket seg at Det Internasjonale Energibyrået (IEA) skisserer at verdens energibehov frem mot 2030 vil være økende, og at en stor andel av verdens energiproduksjon nødvendigvis vil måtte komme fra fossile kilder. Disse medlemmer peker på at dette innebærer at Norge har et ansvar for å tilrettelegge for fortsatt vekst innenfor vår olje- og gassindustri gjennom blant annet tildeling av nye, lovende letearealer, samt et høyt forskningsnivå både for å øke utvinningsgraden og å gjøre produksjonen enda mer miljøvennlig.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen varsler at den nå vil komme med en stortingsmelding om petroleumspolitik, og at denne tidligst vil foreligge om et år. Disse medlemmer har ved ulike anledninger påpekt at det er uheldig at Regjeringen ikke har maktet å legge frem en helhetlig energimelding eller petroleumsmelding i stortingsperioden 2005–2009, som både ville gitt Stortinget anledning til å diskutere en helhetlig energipolitikk, og som samtidig ville gitt petroleumsnæringen signaler i forhold til hvilke visjoner, mål og strategier myndighetene planlegger som ramme for deres aktivitet. Disse medlemmer ser frem til at en petroleumsmelding forelegges Stortinget.

Disse medlemmer peker på behovet for en effektiv og resultatorientert forvaltning på energiområdet. Disse medlemmer viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringen Stoltenberg II totalt sett har blitt hele 12 000 flere statsansatte. 112 små og store statlige etater, direktorater, tilsyn og institusjoner har økt antallet ansatte i løpet av denne fireårsperioden. Disse medlemmer viser til at denne økningen er videreført i statsbudsjettet for 2010.

Komiteens medlemmer fra Høyre konstaterer at energi- og klimaspørsmål har kommet høyere på den politiske agendaen både i Norge så vel som internasjonalt. Energi vil være blant de viktigste bidrag Norge kan gi for å løse klimaproblematikken både gjennom en miljøvennlig produksjon av olje og gass samt en økt satsing på ny fornybar energi så som vann-, vind- og bioenergi.

Disse medlemmer viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å redusere bevilgningene til post 1 Driftsutgifter, Olje- og energidepartementet med 10 mill. kroner og post 21 Spesielle driftsutgifter, Olje- og energidepartementet med 4 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Statoil i 2007 kjøpte seg inn i oljesandproduksjon i Canada for 12 mrd. kroner gjennom oppkjøpet av North American Oil Sands Corporation (NAOSC). Dette har gitt Statoil tilgang

til oljesandfelt som fordeler seg over et areal på totalt 1 100 km² i skogområdene i Athabasca-regionen i Alberta. Statoil planla opprinnelig å investere opp mot 100 mrd. kroner i oljesandaktiviteter i Canada, men finanskrisen og fallende oljepriser har fått selskapet til å skrinlegge et oppgraderingsanlegg for foredling av bitumen og det planlagte CO₂-rensaneanlegget.

Dette medlem viser til at oljesandutvinning er den mest klimaintensive måten å utvinne olje på, og CO₂-utslippene er vesentlig høyere enn fra offshore oljeproduksjon på norsk sokkel. Oljesandindustrien i Canada påfører naturen uopprettelig skade i form av sår i naturen og lokal forurensning av blant annet elver og innsjøer. Statoils engasjement i det som kan betegnes som en av de skitneste formene for oljeutvinning går på bekostning av verdens klima og norsk oljebransjes møysommelig oppbygde miljøomdømme.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti er sterkt imot at Norges største energiselskap Statoil, som har staten som majoritetsaksjonær, ser det som sin oppgave å gå tungt inn i kanadisk oljesandindustri. Dette medlem mener at Regjeringen må bruke sin innflytelse i Statoils styrende organer til å sørge for at selskapet trekker seg ut av oljesandaktiviteter i Canada.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Det foreslås bevilget 279,200 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en reduksjon på 40,4 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Under post 21 Spesielle driftsutgifter budsjette- res Undersøkelser med 20 mill. kroner i 2010, som er en reduksjon på 200 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2009. Reduksjonen har sammenheng med at kartleggingen av Nordland IV og Troms II ferdigstilles i 2009.

Komiteen er kjent med at Oljedirektoratet (OD) har en sentral rolle i forvaltningen av olje- og gassressursene på norsk sokkel. Dette innebærer bl.a. en viktig rådgiverrolle for Olje- og energidepartementet (OED), samt et ansvar for sammen med andre myndigheter å sikre at petroleumsvirksomheten følges opp på en helhetlig, god måte. OD har en viktig oppgave i å sørge for at vedtak knyttet til de ulike faser av virksomheten blir iverksatt på en forutsigbar og kostnadseffektiv måte.

Komiteen peker på at det fortsatt er store muligheter på norsk sokkel, og at en av hovedutfordringene er å påvise nye ressurser, samt å sikre høyest mulig utvinningsgrad.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, viser til at åpning av attraktive leteområder, forskning og forpliktende samar-

beidsprosjekter er viktige elementer for å nå disse målene.

Komiteen viser til at OD har som mål å øke oljereservene med 5 mrd. fat i perioden 2005–2015, og at reserveveksten ved utgangen av 2008 var 1,5 mrd. fat.

Komiteen har merket seg at ODs resultatmål for 2010 i hovedsak knytter seg til fire områder, nemlig økt lete- og funnaktivitet, økt utvinningsgrad, fokus på å ivareta en bærekraftig utvikling samt sikre et godt fakta- og kunnskapsgrunnlag for på denne måten å kunne ta gode beslutninger. Komiteen stiller seg bak disse resultatmålene og vil blant annet understreke den store gevinsten som ligger i å få økt utvinningsgrad.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ønsker å fremheve det viktige ansvaret OD har for å bidra til å utløse hensiktsmessige utslippstiltak i petroleumssektoren, samt løsninger for fangst og lagring av CO₂ for å bidra til Stortingets vedtak i klimaforliket om å redusere klimagassutslippene innenlands med 15–17 mill. tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020.

Komiteen viser til at OD videre har et viktig ansvar i å følge opp kunnskapsbasert samhandling og sameksistens mellom alle brukere av havet.

Kostnadsutviklingen på norsk sokkel beskrives som en utfordring, og komiteen er tilfreds med at OD vil følge opp at rettighetshaverne arbeider for økt kostnadseffektivitet.

Komiteen har merket seg at OD i 2010 skal formidle kunnskap og gi råd etter OD's innsamling av seismiske data i Nordland VII og Troms II.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at for å nå målsettingen om fortsatt høy aktivitet på norsk sokkel, bevare kontinuiteten i norsk petroleumsvirksomhet og ta vare på den kompetansen som er bygget opp gjennom denne virksomheten, er det nødvendig å kunne tilby oljeselskapene nye attraktive arealer for leting og utvinning av petroleumsressurser.

Disse medlemmer peker på at mesteparten av de uutforskede arealene med potensielle petroleumsreserver ligger i Barentshavet og det nordlige Norskehavet. Disse medlemmer vil peke på at områdene Nordland VI, Nordland VII og Troms II antas å være særlig lovende.

Disse medlemmer er positive til at større deler av norske områder i nord åpnes for petroleumsaktiviteter, jf. forvaltningsplanen. Disse medlemmer vil peke på at en slik aktivitet også kan bidra til positive ringvirkninger i form av arbeidsplasser og aktivitet for lokalsamfunnene.

Disse medlemmer er kritisk til at OD i årets ressursrapport ikke publiserte direktoratets fremtids-scenarier, slik det har vært vanlig tidligere. Disse scenariene er en viktig del grunnlaget som gir en oversikt over ressursbildet og aktiviteten på norsk sokkel. Disse medlemmer er svært skuffet over at ministeren ikke vil ta noe initiativ til å få offentliggjort disse, jf. svar på spørsmål i Dokument nr. 15:176 (2009–2010).

Disse medlemmer vil henvisse til IEAs World Energy Outlook 2009, hvor IEA under presentasjonen i Oslo 17. november 2009 gjorde det klart at Norge bør opprettholde sin olje- og gassproduksjon så godt som mulig, selv innen et scenario hvor man forsøker å begrense utslipp av CO₂ til maks 450 ppm/2 graders oppvarming, da særlig gass fremheves som en del av både energietterspørsel- og klimaløsningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener OD i det siste har vært gjenstand for urimelige føringer som er politisk begrunnet. Hemmelighold av ODs prisbelønnede scenarier samt en politisk initiert "prosjektreise" til Jan Mayen, vitner om at ODs fagkompetanse ikke blir tatt tilstrekkelig på alvor.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at oljeutvinning ikke skal foregå i sårbare havområder der miljøhensyn taler for at slik aktivitet er uforsvarlig. Det må derfor opprettes petroleumsfrie soner i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen, Mørebankene og kystnære områder i Skagerrak. Petroleumsfrie soner bør også vurderes opprettet i spesielt sårbare og kystnære deler av Barentshavet.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Det foreslås bevilget 702,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 13,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Det foreslås bevilget 33 mill. kroner på ny post 71 Tilskudd til strømforsyning for å bidra til å realisere en ny overføringskabel til Værøy i 2010.

Komiteen merker seg at det budsjetteres med 702,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2010. Dette er en økning på 85,72 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009.

Komiteen mener NVE utfører et viktig arbeid både som ansvarlig instans når det gjelder forebygging av skred og ras, men og ikke minst når det gjelder å utføre tilsyn og kontroll innenfor sitt ansvarsområde. I tillegg er arbeid med faglig saksbehandling for nye energiprojekter svært viktig.

Komiteen har merket seg den stadig økende mengden med søknader vedrørende prosjekter knyt-

tet til utbygging av fornybar energi de senere år. Blant annet av den grunn har NVE blitt tilført økte midler de senere årene. Saksbehandlingstiden i direktoratet er imidlertid fremdeles svært lang.

Komiteen merker seg at Regjeringen mener at på tross av at dette området er styrket over flere år, så er det ikke tilstrekkelig med de utfordringene vi står foran innen fornybar energi, og understreker viktigheten av at styrkingen og forbedringen av konsesjonsbehandlingen videreføres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, er tilfreds med at vedtaksmyndigheten for mikro- og minikraftverk er delegert til fylkeskommunen fra 1. januar 2010.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti peikar på betydninga av NVE si rolle for ein heilhetleg, god og sikker forvaltning av vannkraftressursane og energimarknaden. Omsynet til forsyningssikkerheit må være grunnleggande for NVE sitt arbeid og prioritering av ressursar.

Desse medlemene har tidligare peika på det forhold at nye konsesjonar har hatt lang behandlingstid grunna vesentlig fleire søknader dei seinare år. Desse medlemene vil be Regjeringa om fortløpende å vurdere ytterlegare tiltak, slik at saksbehandlingstida snarast mulig kan redusereast betydeleg, blant anna for å sikre realiseringa av ny kraftproduksjon i heile landet. Desse medlemene vil derfor be Regjeringa om å vurdere ytterlegare tiltak med sikte på å redusere konsesjonsbehandlingstida i NVE.

Desse medlemene meiner at ein raskare behandling av både bio-, vind-, småkraft og kraftoverføring må komme på plass i 2010.

Desse medlemene viser til at det finnes et betydelig potensial for auka småkraftproduksjon i Noreg. Interesse for å realisere småkraftverk over heile landet har vært svært stor dei siste åra, men den manglande saksbehandlingskapasiteten i NVE har ført til inntil fleire års ventetid for mange utbyggjarar. Den lange saksbehandlingstida er uholdbar, og effektive avbøtande tiltak må settast i verk straks.

Desse medlemene viser til at til tross for at kraftbalansen for landet som heilheit er blitt betre dei siste åra, så er framleis kraftforsyninga sårbar i enkelte landsdelar.

Desse medlemene meiner det er eit paradoks at det samtidig som det er et sterkt behov for auka produksjon av fornybar kraft i kraftmarknaden både i Noreg og i resten av Europa, både for å møte klimautfordringa og for å betre Europa sin forsy-

ningssikkerheit for energi, er det ein lang kø hos NVE for bygging av ulike kraftverk, og spesielt ei opphoping av søknader om bygging av mikro-, mini- og småkraftverk. Den lange behandlingstida hos NVE forsinkar på ein uheldig måte utbygging av tiltrengt ny kraftproduksjon frå fornybare energikjelder. Det er derfor behov for å redusere saksbehandlingstida hos NVE. Dette kan gjerast ved å styrke arbeidskapasiteten, men også ved å gjere politiske endringar i systemet som å delegere konsesjonsmyndighet for mindre utbyggingar til lokale organ.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre mener det finnes et betydelig potensial for økt småkraftproduksjon i Norge. Disse medlemmer viser til den lange saksbehandlingstiden som fortsatt er i NVE, og mener at behandling av søknader for mini-, mikro- og småkraftsaker bør delegeres til kommunene. Disse medlemmer mener en slik delegering både vil frigjøre kapasitet og effektivisere sentrale myndigheter, samt skape større engasjement og interesse for lokaldemokratiet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser for øvrig til Framskrittspartiets alternative budsjettforslag.

ELEKTRISITETSNETTET

Komiteen understreker at nasjonale mål og internasjonale forpliktelser på klimaområdet vil kreve store investeringer i energisystemet. Energiselskapene vil være viktige aktører i denne prosessen. Komiteen mener at stabile og forutsigbare rammebetingelser og effektive investeringsinsentiver innenfor nettutbygging og fornybar energiproduksjon blir viktig for å få dette til.

Komiteen vil framheve at en effektiv utnyttelse av energiressursene er avhengig av et velfungerende elektrisitetsnett. Det er nødvendig med et hovednett for overføring av elektrisk kraft med tilstrekkelig kapasitet i hele landet. En slik utbygging vil sikre kraftforsyningen over hele landet og redusere behovet for ulike prisområder. En utbygging er en forutsetning for å gjennomføre en videre satsing på utbygging av ny fornybar energi.

Komiteen merker seg at NVE i januar 2010 skal legge fram sin vurdering av modeller for kostnadsnormer i nettet. Komiteen merker seg også at Regjeringen har utlyst et anbud for å få en ekstern gjennomgang av nettselskapenes inntektsrammer knyttet til blant annet investeringer og vedlikehold i overføringsnettet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, har merket seg at Regjeringen legger stor vekt på å få gjennomført utbygginger og utbedringer av overføringsforbindelser både innenlands og til utlandet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til strategien for å ta økt hensyn til miljø, estetikk og lokalsamfunn i kraftledningssaker, jf. Ot.prp. nr. 62 (2008–2009). Strategien er offensiv og stiller økte krav til både NVE og nettselskapene. Strategien er en helhetlig gjennomgang av hvordan planlegging og konsesjonsbehandling skjer på kraftledninger på alle nettnivå. Det understrekes at ved bygging av nytt nett skal det legges økt vekt på avbøtende tiltak, tilrettelegges for lokal produksjon og en skal benytte mulighetene for å rydde opp i eksisterende ledningsnett. Strategien slår fast at bruk av kabel alltid skal vurderes på alle spenningsnivåer, men bruken skal være gradvis mer restriktiv med økende spenningsnivå. Distribusjonsnettet skal som hovedregel legges i kabel i bakken ved fornyelser, og dette vil bidra til at dette nettet gradvis overføres til kabel. I dag er luftledningene i distribusjonsnettet 7,5 ganger så lange som sentralnettet.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at elektrisitetsnettet har fleire viktige funksjonar. Elektrisitetsnettet si betydning for ein sikker elektrisitetsforsyning er avgjerande. Det er også viktig å ha tilstrekkelig kapasitet både innanlands og til Europa. Utbygging av elektrisitetsnettet har også miljømessige konsekvensar, og det er viktig at desse blir tekne i vare på ein god måte. Meir bruk av jord- og sjøkabel gjennom sårbare områder må få større fokus både for å sikre tilslutning til utbygging av nettet og for å få ein raskare gjennomføring.

Desse medlemene viser til at oppfylling av måla i klimaforliket vil krevje betydelige investeringar i fornybar energi og nettkapasitet fram til 2020. Likeeins vil forpliktingar som Noreg vil få under fornybardirektivet forsterke dette behovet.

Desse medlemene meiner derfor at det er viktig å få belyst incentiv for investering i nett, samanheng mellom nett og produksjon og tilknytning av elektrisitet frå ny fornybar energiproduksjon.

Desse medlemene meiner at det er nødvendig å gjennomføre ein grunnleggande reform av den økonomiske reguleringa av nettselskapa for å gi dei riktige incentiv for investeringar og vedlikehald av overføringsnettet. Dagens regulering har ibuande eigenskapar som ikkje er foreneleg med Noregs energi- og klimamål.

Desse medlemene peikar på at samla inntekt til alle nettselskap i Noreg blir bestemt av den totale investerte nettkapitalen i Noreg, og den referanse-renta som NVE fastset for avkastning på investert kapital. Det er denne "potten" nettselskapa knivar om når inntektsrammene skal fastsettast. Etter dagens regulering er berre 40 pst. av det einskilde nettselskaps inntektsramme basert på eigne kostnader, medan 60 pst. baserer seg på normkostnader i bransjen. Normkostnadene er bestemt gjennom effektivitetsanalyser, der nettselskapa sine kostnadsnivå blir samanlikna. Dei selskapa som har lågare kostnader enn norma, får høgare avkastning enn selskap som har høgare kostnader. Konsekvensane av dette er at når eit selskap tek på seg kostnader ved å reinvestere i nettet eller byggje kapasitet for å tilknytte ny produksjon, vil det først og fremst være nettselskap som ikkje har slike kostnader som aukar sin inntektsramme og avkastning. Reguleringa verkar dermed i praksis slik at dersom eit selskap investerer i nettet, så vil dette selskapet få ein låg avkastning på investeringa. Selskapa som ikkje investerer, set igjen med ein gevinst som følgje av at andre har investert. Dagens modell gjev dermed signal om å holde igjen, og investere mindre enn det som er samfunnsmessig ønskeleg.

Desse medlemene peikar vidare på at dagens regulering inneber også økonomisk straff for nettselskap i område som tidleg satsar på tilrettelegging for fjernvarme, andre energibærarar eller planmessige energieffektiviseringstiltak. Dersom forbruket av elektrisitet fell i nettselskapet sitt forsyningsområde, vil nemlig det aktuelle selskapet målast som mindre effektivt enn tidligare i NVE sin økonomiske regulering. Også dette økonomiske signalet er stikk i strid med nasjonale energi- og klimapolitiske målsettingar.

Desse medlemene viser til desse svakheitene i dagens innteksregulering. Desse medlemene peikar på at utfordringa for regulering av kraftnetta har forandra seg kraftig dei siste åra. Dette gjør det nødvendig med ein kritisk vurdering av om nettreguleringa er egna til å løyse dagens utfordringar. Desse medlemene peikar på at fokuset i reguleringa av kraftnett på få år har endra seg frå primært å skulle sikre kostnadseffektivitet i eit temmelig statisk kraftnett med overkapasitet, til å skulle gje kraftnettene ei nøkkelrolle i å nå Noregs klimamål og tilknytte ny fornybar energiproduksjon. Samtidig skal ønska leveringssikkerheit tryggast gjennom omfattande ny- og reinvesteringar.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre meiner at det er behov for ein strukturrasjonalisering og effektivisering av norske nettselskap. Nettselskapa er monopolistar

innafor sine område. Einkvar monopolsituasjon er som oftast uheldig sett frå forbrukaren sin side, sjølv om NVE gir inntektsrammer for nettselskapa.

Desse medlemene meiner at det kan være fornuftig å sette drift og vedlikehald utført av nettselskapa ut på anbod. Dette for å få inn eit element av konkurranse på pris og kvalitet i drift og i vedlikehaldet av nettet. På denne måten blir det skapt ein fornuftig konkurranse innafor eit monopolområde som forbrukarane vil være tent med på sikt; både ved at ein får lågare nettleie, og ved at ein god leveringssikkerheit blir oppnådd.

Desse medlemene peikar på at det i dag er 72 eigarar i regionalnettet. Kvart nett er eit eiga tariffingsområde. Forbrukarane som er tilknytt regionalnett der det er stort potensial for fornybar kraftproduksjon, må i dag betale for forsterkingar dersom dette potentialet skal utnyttas. Dette finn mange forbrukskundar urimelig og det skapar konflikhtar. Desse medlemene meiner at blant anna derfor vil det være samfunnsmessig rasjonelt å sjå det landsomfattande sentralnettet og dei regionale netta i samanheng, det vil seie å gå frå tre til to nettnivå. Mange land har vald denne modellen. Lik tariffing for regional- og sentralnett vil kunne bidra til auka nettinvesteringar for fornybar energi. Ein samla tariffing av sentralnett og regionalnett kan også bidra til å redusere forskjellane i nettleige, skape likebehandling av kundegrupper, gje betre lokaliseringsignal for ny kraftproduksjon og nytt forbruk, samt leggja til rette for ein effektiv utvikling av nettet.

Desse medlemene peikar på at distribusjonsnetta har ein annan funksjon i forhold til sentral- og regionalnett. Dei fordeler elektrisk energi frå overordna nett til sluttbrukarar lokalt. Investeringar i distribusjonsnettet vil i mindre grad enn investeringar i regional- og sentralnettet påverke kraftsystemet sin funksjon utover eige område. Distribusjonsnettene står for i overkant av 60 pst. av den totale inntektsramma på nett.

KRAFTFORSYNING VÆRØY, RØST OG TRÆNA

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at kraftforsyninga til Værøy, Røst og Træna i dag har ein betydeleg mangel på effektkapasitet. Dagens industriverksemd kan stå i fare for å måtte leggest ned fordi det ikkje er kapasitet i nettet til nødvendig industriutviding. Skal industrien dekke ordinært anleggsbidrag til nødvendig nettkapasitet, vil kostnadene bli bedriftsøkonomisk ulønnsame.

Desse medlemene viser til at av desse grunnar vedtok Stortinget i samband med Revidert nasjonalbudsjett våren 2009 å løyve 33 mill. kroner til ny kabel til Træna. Regjeringa har for statsbudsjettet for 2010 foreslått å løyve 33 mill. kroner til ny kabel til

Værøy. Den totale kostnaden for kabel til Træna er berekna til i overkant av 50 mill. kroner. Løyvinga som her er gjort, gir grunnlag for å bygge ny kabel til Træna.

Desse medlemene viser til at samla kostnad for å sikre effektkapasitet til Værøy og Røst er 250 mill. kroner. Desse medlemene vil vise til Innst. S. nr. 240 (2004–2005). Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet bad Regjeringa sørge for at det frå og med 2006 kan gjevast anleggsbidrag for framføring av elektrisk kraft til område der auka nettkapasitet er ein føresetnad for utviding/etablering av industriverksemd i mindre lokalsamfunn, som for eksempel Træna, Værøy og Røst.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti ber Regjeringa følgje opp med eit anleggsbidrag til Værøy/Røst på til saman 75–90 mill. kroner. Dette kan gjerast ved å avsette eit utjamningsfond over sentralnettstariffen basert på samfunnsøkonomiske kriteria.

Desse medlemene viser her til Soria Moria 2 der det blant anna står at: "... det skal vurderes om Statnett i særskilte tilfeller skal kunne pålegges å betale anleggsbidrag".

Fondet bør føresettas nytta til anleggsbidrag for framføring av elektrisk kraft til områder der auka nettkapasitet er ein føresetnad for utviding eller etablering av industriverksemd i mindre lokalsamfunn. Desse medlemene føreset at verksemda er samfunnsøkonomisk lønnsam, og at framføring av nettforsterkinga er bedriftsøkonomisk ulønnsam.

HALDENKANALEN OG TELEMARSKKANALEN

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at Haldenkanalen er den eldste av de to kanalane i Noreg. Kanalen vart bygd i åra 1852–1860, men i 1861 ble slusene lengst sør øydelagt. Desse ble gjenbygd først i 1877. Ørje sluser og Strømsfoss sluse er frå 1860. Brekke sluser sto ferdig i 1924. Telemarskanalen ble hoggen inn i fjellet for godt over 100 år sida. Då kanalen sto ferdig i 1892, vart den i Europa omtala som eit "åttande underverk". 500 mann hadde då jobba i fem år med å sprengje seg gjennom fjellet.

Desse medlemene viser til at behovet for rehabilitering av sluser og dammar i begge desse kanalane er stort, og at det er viktig å bevare desse unike nasjonale kulturminna for ettertida også som flomsikringsanlegg.

Medlemene i komiteen frå Høgre meiner at desse to kanalane bør kome inn under Nasjonal Transportplan.

Kap. 4829 Konesjonsavgiftsfondet

Det foreslås et uttak på i alt 140,5 mill. kroner for 2010, som er en økning på 3,3 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen viser til at det foreslås et uttak på totalt 140,5 mill. kroner fra konesjonsavgiftsfondet i 2010, en økning på 4,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2009. Komiteen slutter seg til dette, og har ellers ingen merknad.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Det foreslås bevilget 1 056,5 mill. kroner på dette kapitlet for 2010.

Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering ble opprettet 2. januar 2007 med en fondskapital på 10 mrd. kroner. Grunnfondet ble styrket med 10 mrd. kroner i 2009, og det er varslet å øke Grunnfondet med ytterligere 10 mrd. kroner innen 2012. Som et ledd i dette foreslås det å øke kapitalen med 5 mrd. kroner i 2010. (Post 95 Kapitalinnskudd behandles av finanskomiteen utenfor rammeområdet.) Avkastningen fra Grunnfondet antas å bli på om lag 1 mrd. kroner fra 2011 når fondskapitalen kommer opp i 25 mrd. kroner.

Det foreslås bevilget 956 mill. kroner til post 50 Overføring til Energifondet i 2010. Av dette kommer 756 mill. kroner fra avkastningen på Grunnfondet. Tilsagnsfullmakten på post 50 Overføring til Energifondet på 400 mill. kroner foreslås videreført for 2010, jf. forslag Vedtak V.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON OG ENERGI-EFFEKTIVISERING

Komiteen viser til at Norge er en energinasjon. Vi har langt høyere andel fornybar energi enn de fleste andre europeiske land. Norge skal fortsatt være en miljøvennlig energinasjon og være verdensledende innenfor utviklingen av miljøvennlig energi.

Komiteen viser til at Regjeringen har kommet til enighet med Sverige om at det skal innføres et felles norsk/svensk marked for grønne sertifikater fra og med 2012. Dette vil forhåpentlig gi forutsigbare og gode rammebetingelser for utbygging av fornybar energi i Norge. For fornybarsatsingen i Norge er det helt nødvendig at grønne sertifikater kommer på plass 1. januar 2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til vurderingen av muligheten for å nå målet om 3 TWh/år vindkraft innen utgangen av 2010. Flertallet viser til de betydelige tilskuddene til vindkraftprosjekter i Norge

siste året, og vil understreke viktigheten av at satsingen på vindkraft fortsetter. Men etter finansuroen har forventningene om langsiktige kraftpriser falt betydelig, og samtidig har det vært en kraftig økning i kostnadene ved å etablere ny vindkraftproduksjon. Det fører til at målet om 3 TWh/år vindkraft ikke nås innen utgangen av 2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti tar ingenting for gitt i forhold til Regjeringens lovnader om innføring av grønne sertifikater sett i lys av hva de fikk til på dette området i forrige stortingsperiode.

Disse medlemmer mener forrige stortingsperiode med rød-grønn regjering var fire tapte år for fornybar energi, mye takket være Regjeringens "nei" til sertifikatsamarbeid med Sverige i 2006. Fra 2006 og frem til i dag har aktuelle investorer valgt å satse i andre land med bedre rammebetingelser. Dette til tross for at Norge har de beste naturgitte forutsetningene for vindkraftproduksjon i Europa. Disse medlemmer viser til at Regjeringen, tross løfter om det motsatte, ikke har greid å komme opp med en støtteordning for utbyggingen av fornybar energi, som har kunnet bidra til å utløse investeringer i samme størrelsesorden som grønne sertifikater ville gitt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener Norge bør utnytte nasjonens energipotensial gjennom investeringer i fornybar energiproduksjon, men at målsettingen må være å ha en teknologinøytral tilnærming, slik at ressurser allokeres dit de gjør størst nytte.

Disse medlemmer er glade for at Regjeringen omsider skrinla sin motstand mot småkraftverk i et grønt sertifikatmarked, slik at forhandlingene med Sverige kom et viktig skritt videre. Disse medlemmer vil likevel understreke at Regjeringens interne krangel har utsatt innføring av grønne sertifikater med flere år, og er nå bekymret for at nye prosjekter forholder seg avventende til det nye systemet har trådt i kraft. Det vil i så tilfelle bety flere års forsinkelser for nye prosjekter innenfor fornybar energi.

Disse medlemmer minner om at bransjen over en årrekke nå har vært utsatt for stadig skiftende støtteregimer, og stor usikkerhet når det gjelder rammebetingelser knyttet til utbygging av fornybar energi, og mener dette er svært uheldig. Disse medlemmer mener det er grunn til å påpeke at Regjeringens egen målsetting om 3 TWh/år vindkraft innen 2010, nå er skrinlagt, og at dette kan ha sammenheng med ustabile politiske signaler overfor mulige aktører som kunne ha bidratt til å innfri denne målsettingen.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet og Høyre er tilhengere av et teknologinøytralt grønt sertifikatsystem for å stimulere til økt satsing på fornybar energi.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II hadde forberedt et felles marked for grønne sertifikater sammen med Sverige, og sendt et utkast om et lovforslag om dette på høring. Disse medlemmer viser blant annet til St.meld. nr. 47 (2003–2004).

Disse medlemmer mener at det var uheldig at regjeringen Stoltenberg II i februar 2006 brøt de videre forhandlingene med Sverige om et felles marked for grønne sertifikater, som regjeringen Bondevik II hadde tatt initiativ til. Disse medlemmer mener at dette bruddet og de dårlige rammebetingelser for ny kraftproduksjon fra fornybare energikilder som fulgte i etterkant, har ført til en stillstand i realiseringen av nye prosjekt innen kraftproduksjon fra fornybare energikilder, særlig vindkraft og småskala vannkraft i etterkant av dette.

Disse medlemmer er tilfreds med at forhandlingene med Sverige om et felles marked for grønne sertifikater nå er gjenopptatt, og at det er inngått en intensjonsavtale med Sverige om at et slikt felles marked skal være på plass fra 1. januar 2012, men peker på at vi i mellomtiden har mistet 5 år i forhold til opprinnelig iverksettelsestidspunkt, og at det fortsatt er stor usikkerhet rundt innføringen av sertifikatmarkedet.

Disse medlemmer mener at av hensyn til forutsigbarhet for investorer innen ny kraftproduksjon bør alle nye anlegg eller utvidelser av anlegg for kraftproduksjon fra fornybare energikilder med produksjonsstart etter 1. januar 2004 inkluderes i det fremtidige sertifikatmarkedet, slik regjeringen Bondevik II la opp til i St.meld. nr. 47 (2003–2004) og et flertall på Stortinget sluttet seg til, jf. Innst. S. nr. 135 (2004–2005).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er skuffet over at Regjeringen i statsbudsjettet for 2010 skrinlegger Stortingets relativt beskjedne mål om utbygging av 3 TWh vindkraft innen 2010, men ser dette som en naturlig konsekvens av manglende vilje til satsing på fornybar energi i forrige stortingsperiode. Dette medlem viser til at Enovas samlede kontraktfestede vindkraftresultatet summerer seg til 1,6 TWh, inkludert de siste vindkrafttildelingene i 2009. Dette er en økning på beskjedne 0,4 TWh siden 2005 da Bondevik II-regjeringen gikk av. Norge har imidlertid ingen mangel på vindkraftprosjekter. Per i dag har 34 vindkraftprosjekter fått konsesjon til utbygging. Kun et fåtall er så langt realisert på grunn av manglende rammebetingelser.

Dette medlem viser til at Regjeringen i klimaforliket forpliktet seg til å komme tilbake til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen for fornybar elektrisitet innen 1. juli 2008. Ordningen skulle innrettes slik at den over tid ville legge til rette for økt utbygging av ny fornybar kraft i Norge i samme størrelsesorden som en ordning med grønne sertifikater ville gitt. Dette medlem konstaterer at Regjeringen aldri fulgte opp dette punktet i avtalen.

Dette medlem viser til at Regjeringen i Soria Moria II har varslet at den vil fremme forslag om en overgangsordning fram til et felles sertifikatmarked med Sverige innføres 1. januar 2012. Dette medlem understreker at overgangsordningen må komme på plass raskt for å forhindre at eksisterende planer for investeringer i fornybar energi legges på vent til 2012. Fire tapte år for fornybar energi er nok. Dette medlem forventer at Regjeringen fremmer forslag til overgangsordning senest i Revidert nasjonalbudsjett for 2010.

Dette medlem viser til innspill fra Tekna i komiteens budsjett høring 5. november i år, hvor de foreslo at en del av midlene avsatt til energieffektivisering bør knyttes opp mot klimaforlikets mål om å innføre passivhusstandard innen 2020. Norge trenger gode forbildeprosjekter, og derfor er det viktig med gode støtteordninger for å få opp en kritisk masse av lavenergi- og passivhus i Norge. Zero har i samarbeid med Tekna nylig utarbeidet en rapport som ser på mulighetene for å bygge plusshus i Norge. Rapporten viser at det teknisk er mulig å bygge plusshus i Norge, men at investeringskostnadene er for høye, og de byråkratiske hindringene er for mange. Dette medlem mener derfor Regjeringen bør vurdere å øremerke 50 mill. kroner av de midlene som foreslås til energieffektivisering, til bygging av lavenergi- og passivhus i Norge.

ENERGIFONDET

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med Regjeringens opptrapping av bevilgningene på dette området. For 2010 vil Enova samlet kunne disponere 1,8 mrd. kroner til fornybar energi og energieffektivisering. Dette er en økning på 374 mill. kroner sammenlignet med ordinært budsjett for 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet har argumentert for å innføre et teknologinøytralt grønt sertifikatsystem for å stimulere satsinga på fornybar energi.

Disse medlemmer savner en tydeligere avklaring for hvordan overgangsperioden fra 2010 frem til innføring av grønne sertifikater i 2012 skal

forløpe i forhold til støtteordninger og antagelser om utbygging av nye fornybare prosjekter i denne perioden.

Disse medlemmer mener det er viktig å satse på fornybar energiproduksjon, og at Norge i større grad bør utnytte det lønnsomme energipotensiale som finnes i vann, vind og bio, samt å drive FoU for å gjøre mer umodne teknologier mer lønnsomme og effektive.

Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjettforslag, hvor man øker fondskapitalen i fornybarfondet med 5 mrd. kroner, slik at prosjekter ikke settes på vent i påvente av at ordningen med grønne sertifikater kommer på plass.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke kapitaltilskuddet til Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering med 15 mrd. kroner utover Regjeringens forslag, til totalt 40 mrd. kroner. Styrkingen av Grunnfondet vil alene øke tilgjengelige midler til fornybar energi og energieffektivisering fra Energifondet med 800 mill. kroner fra 2011. Kristelig Folkeparti foreslår samtidig å øke den direkte overføringen til Energifondet over statsbudsjettet med 75 mill. kroner i 2010. De økte overføringene til Grunnfondet og Energifondet skal legge grunnlag for etablering av en overgangsordning for støtte til fornybar energi i påvente av grønne sertifikater.

ENOVA

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Regjeringens skrinlegging av målsettingen om utbygging av 3 TWh vindkraft innen 2010, og frykter at dette fjerner incentivene for fortsatt satsing på vindkraftutbygging i Enova. Med dette som bakgrunn mener dette medlem det er viktig at Regjeringen klargjør mål og forventninger i forhold til fortsatt satsing på vindkraft i tildelingsbrevet til Enova.

Dette medlem viser til Byggenæringens Landsforenings høringsinnspill til komiteen, hvor det fremgår at 55–60 pst. av energiforbruket i byggsektoren skjer i boliger, resten i yrkesbygg. Hele 68 pst. av energiforbruket i boliger skjer i eneboliger. Enova støtter i dag ikke energieffektiviseringsprosjekter med energimål under 500 000 kWh/år. Dette tilsvarer den samlede energibruk i 25 husholdninger. Det som Enova støtter av mindre tiltak er knyttet til energiomlegging og anskaffelse av tekniske installasjoner/styringssystemer. Etterisolering, vindusskifte, tetting og liknende effektive tiltak i husholdningene støttes ikke. Det betyr at Enova med sine virkemidler ikke treffer det segmentet som har det største potensialet for energisparing i bygninger.

Dette medlem mener Regjeringen må sørge for at Enova i fremtiden etablerer gode og ubyråkratiske støtteordninger for energieffektiviseringstiltak i husholdninger og andre mindre bygg.

ELEKTRISITETSSPARING I HUSHOLDNINGER

Komiteen mener at det er svært viktig at det legges til rette for optimal energieffektivisering i offentlig eide bygg. Her bør stat og kommune gå foran med pilotprosjekt på energioptimalisering og utslippsfrie bygg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at planene for en ombygging av Otta videregående skole er et godt eksempel på et slikt prosjekt. Med rådgiving fra programmet Grønne energikommuner arbeides det med mål om 0-visjon med maksimalt oppnådd lavt energibruk og lave utslipp. Her vil ny teknologi, utnytting av solenergi, tilpasset utforming osv. bidra til maksimal energioptimalisering. I tillegg skal det bygges en energilabb som skal fungere som et pedagogisk tiltak. Miljø og energi vil bli en integrert del i undervisninga, og hele prosjektet vil bli et nasjonalt demonstrasjonsanlegg.

Komiteen viser til at potensialet for energieffektivisering antas å være veldig stort i Norge, og at en stor del av potensialet kan realiseres i husholdningene. Ifølge Byggenæringens Landsforening (BNL) skjer 55–60 pst. av byggsektorens totale energiforbruk i boliger, resten i yrkesbygg. Hele 68 pst. av energiforbruket i boliger skjer i eneboliger.

Komiteen viser til at elektrisitetssparing ofte er lønnsomt både for husholdningene og for samfunnet. Husholdningene får lavere strømutfgifter og samfunnet får frigjort energi som kan brukes til andre formål, samtidig som behovet for utbygging av ny energiproduksjon reduseres. Frigjort ren energi i Norge kan brukes til å erstatte fossil energi i transportsektoren eller erstatte forurensende kullkraft på kontinentet. Komiteen viser til at Det internasjonale energibyrådet (IEA) mener 57 pst. av de globale kuttene av klimagasser frem mot 2050 må komme ved hjelp av energieffektivisering.

Komiteen peker på at den billigste og mest miljøvennlige energien er ofte den som ikke brukes. Komiteen viser til at det i Norge er et stort potensial for energieffektivisering innen alle sektorer. Potensialet er ikke minst betydelig innen byggsektoren. Komiteen peker på at viser til at en studie fra SINTEF Byggforsk fra 2009 viser at vi kan spare 12 TWh i bygg innen 2020. Dette tilsvarer årlig energiforbruk til 600 000 boliger. Investeringene i økt energieffektivitet blir imidlertid ikke utløst av seg

selv på grunn av ulike barrierer og markedsimperfeksjoner.

Komiteen peker på at tiltak for energieffektivisering av bygningsmassen kan deles i tre:

- Mer energieffektive nybygg
- Rehabilitering av eksisterende bygg til en høy energistandard
- Bedre energiforvaltning i ny og eksisterende bygningsmasse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at et viktig virkemiddel, særlig i forhold til de to første punktene, er myndighetsbestemte energikrav. Det tredje punktet blir dessverre i liten grad ivaretatt med dagens myndighetskrav.

Disse medlemmer viser til at en bygning normalt vil ha en levetid på mange tiår. Investeringene i energieffektiviseringstiltak vil få betydning for energiforbruket i lang tid fremover. Det er dessverre mange eksempler på at nye bygg bygges uten at fornuftige og lønnsomme energitiltak prioriteres.

Disse medlemmer viser til at energikravene i tekniske forskrifter til plan- og bygningsloven bør skjerpes gjennom at det stilles krav til energiforvaltning i alle nybygg. Dette vil bidra til å møte intensjonene i revidert utgave av EUs bygningsenergidirektiv, som i langt større grad vil vektlegge tiltak for optimal energiforvaltning.

Disse medlemmer mener at det offentlige kan, og bør, gå foran. Alle offentlige boliger og yrkesbygg med byggestart etter 1. januar 2012 bør, i tillegg til god energiforvaltning, ha karakteren A (passivhus, som i prinsippet klarer seg uten energi til romoppvarming) eller B (lavenergibygninger). I dagens forskrifter skal nye bygninger som oppføres i Norge minst tilfredsstillende et nivå som tilsvarer karakter C (og uten krav til energiforvaltning). Staten har allerede utformet veiledende retningslinjer for energieffektivitet og klimavennlig innkjøpspolitikk for offentlige bygg. Disse retningslinjene må gjøres obligatoriske.

Disse medlemmer peker på at siden bygningsmassen skiftes ut svært langsomt kan vi ikke nå potensialet for energieffektivisering i bygningsmassen gjennom krav til nye bygg og større rehabiliteringer alene. Vi må også utnytte potensialet for energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen 2010 skjerpe energikravene for offentlig oppførte boliger og yrkesbygg, slik at disse, i tillegg til god energiforvaltning, skal ha en energimessig yteevne tilsvarende

karakteren A eller B i energimerkeordningen for bygg."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem ulike modeller, inkludert bruk av skatteincentiver, for å stimulere til energieffektivisering i eksisterende boliger. Det skal gis tilbud om gratis energisjekk av boligbygg."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre energikravene i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven gjennom å stille krav til tiltak som optimaliserer energiforvaltningen i alle nybygg basert på skjerpede krav til levert energi. Reglene kan utformes slik at alle lønnsomme tiltak, ut fra definerte og transparente kriterier, skal gjennomføres i nybygg og ved større rehabiliteringer."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti har stor tro på effekten av å gi offentlige tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger. Resultatene av den eksisterende ordningen er et bevis på dette. Tilskuddsordningen skal bidra til at modne teknologier for miljøvennlig oppvarming og strømsparing som i dag ikke er utbredt på markedet, blir mer tilgjengelige for husholdningene.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger med 60 mill. kroner til totalt 100 mill. kroner.

NATURGASS

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til NOU 2005:4 Industrien mot 2020 – kunnskap i fokus, når det gjelder statlig medvirkning i finansiering av infrastruktur for bruk av naturgass innenlands der det blant annet står:

"Det er viktig med statlig deltakelse i finansiering av infrastruktur for naturgass for å legge til rette for økt gassbruk i norsk industri. (...) Dersom nye analyser viser at slike prosjekter kan forventes å være samfunnsøkonomisk lønnsomme, mener utvalgets flertall, medlemmene Glad, Akselsen, Antonsen, Asmyhr, Bjerke, Flåthen, Karlsen, Kroslid, Myhr og Sanner, at staten direkte eller gjennom sitt eierskap i statlige foretak bør bidra økonomisk til å få realisert prosjekter med langsiktige perspektiver. Det må imidlertid være en betingelse at næringslivet deltar i konseptutvikling og finansiering. Gassrør kan også avlaste eller øke leveringssikkerheten i kraftforsy-

ningssystemet uten ny utbygging av hovednettet for elektrisitet."

Disse medlemmer slutter seg til denne vurderingen fra utvalgets flertall.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener potensialet for verdiskaping ved innenlandsk bruk av gass fremstår som enormt. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å legge forholdene bedre til rette for økt bruk av gass innenlands. Regjeringens naturgassavgift har vært til stor skade for utvidet bruk av naturgass, ved at mange prosjekter har blitt skrinlagt.

Disse medlemmer mener det er et stort potensial for innenlands bruk av gass. Disse medlemmer mener derfor staten må ta en mer aktiv rolle i å sikre utbyggingen av infrastruktur for naturgass. Myndighetene har en viktig rolle blant annet i utbygging av vei- og strømmettet, og på samme måte bør myndighetene bidra til realisering av naturgassledninger til norsk fastland.

Disse medlemmer mener dette bør skje gjennom langsiktige finansieringsordninger og hvor staten tar et overordnet ansvar. Om nødvendig bør staten opprette et statlig selskap, alene eller i samarbeid med andre investorer og/eller store gasskjøpere, for å sikre bygging av rørledninger og distribusjonssystemer og mottaksanlegg for LNG og CNG.

Disse medlemmer understreker at hensikten med slike statlige investeringer i infrastruktur er å lette tilgangen på kapital og redusere risiko – og dermed muliggjøre utbygging av infrastruktur som er politisk ønskelig. Disse medlemmer mener at investeringer i gassrør må sees opp mot besparelser i investeringer i strømmettet.

Disse medlemmer viser til at det er en rekke forslag til bruk av gass blant annet i Grenlandsområdet, på Vestlandet og i Trøndelag. Dette kan oppnås bl.a. ved forenkling av regelverk og større imøtekommenhet fra sentrale myndigheters side.

Disse medlemmer viser for øvrig til tidligere Dokument 8-forslag fra Fremskrittspartiet om statlig myndighetsansvar for bygging av hovedrørledninger for naturgass, samt forslag om å tilføre 5 mrd. kroner til et statlig infrastrukturselskap ved behandlingen av gassmeldingen.

Disse medlemmer er også skuffet over at prosjektet Skanled er terminert, og mener dette kunne hatt et stort potensial for frakt og salg av gass.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om statlig engasjement for utbygging av innenlands infrastruktur for gass."

THORIUM

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Thoriumutvalgets rapport, og er skuffet over Regjeringens manglende evne og vilje til å følge opp anbefalingene fra utvalget. Disse medlemmer mener Regjeringen burde opprettet ett FME-senter (forskningssenter for miljøvennlig energi) med fokus på kjernekraft.

Disse medlemmer viser for øvrig til Innst. S. nr. 61 (2008–2009) om en stortingsmelding om kjernekraftpolitikk.

Kap. 1830 Forskning

Det foreslås bevilget 783,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 30,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Det foreslås bevilget 741 mill. kroner til Norges forskningsråd i 2010, som er en økning på 171,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2009. Økningen knytter seg i hovedsak til fornybar energi og karbonfangst og -lagring. Tilsagnsfullmakten på 33 mill. kroner foreslås videreført for 2010, jf. forslag Vedtak V.

Komiteen viser til at tilgang til sikker og rimelig energi er en vesentlig forutsetning for å redusere fattigdom og sikre materiell velstand.

Komiteen vil understreke at utvikling av ny energiteknologi er svært viktig for å sikre en mer robust, fleksibel og miljøvennlig energiforsyning for fremtiden. Det er svært viktig å utvikle/videreutvikle energikilder og -bærere som kan konkurrere i pris og energivolum med olje, gass og kull.

Komiteen vil understreke at dersom Norge skal være et attraktivt land for høyteknologibedrifter i framtiden, så må myndighetene ha en sterk satsing innen relatert forskning og utprøving.

Komiteen mener Norge må ha som mål å være en energinasjon med en bred tilnærming både innen teknologi og produksjon. Norge har et enormt potensial for utvikling av kraft- og varmeproduksjon fra fornybare energikilder som vind, bølger, bio, tidevann, sol med mer. Miljøvennlig bruk av kull og gass er også viktige satsingsområder. Dette forplikter til økt satsing på forskning og utvikling av ny teknologi.

Komiteen er positiv til satsing på forskningssentre for miljøvennlig energi (FME) og å styrke fagmiljøet innenfor samfunnsvitenskaplig energiforskning. Dette arbeidet må vektlegges og involvere både universitetene, forskningsinstitutter og næringslivet. Komiteen mener arbeidet rundt FME kan være viktig bidrag for å videreutvikle ledende miljøer, og at man i den forbindelse må stimulere både de gamle, etablerte og de yngre, spirende forskningsmiljøene rundt i landet til å delta.

Komiteen viser til at programmer som CLIMIT (fossilt basert kraftproduksjon) og RENERGI (Fremtidens rene energisystem), og mener de i større grad må se norsk teknologiutvikling i et internasjonalt perspektiv.

PETROLEUMSFORSKNING

Komiteen viser til at petroleumsnæringen er sentral i norsk økonomi og næringsliv, og er en viktig drivkraft i norsk teknologiutvikling. De unyttede petroleumsressursene på norsk sokkel ligger stadig vanskeligere tilgjengelig, og behovet for avanserte teknologiske løsninger blir stadig større for å kunne finne og utvinne petroleumsressursene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte. Komiteen vil derfor understreke behovet for fortsatt satsing på petroleumsrettet forskning i Norge.

Forskning og utvikling gir ikke bare grunnlag for økt lønnsomhet og aktivitet på kontinentalsokkelen. Det er også en sentral konkurransefaktor for norsk leverandørindustri, som stadig øker sin eksport. Komiteen vil understreke at denne rollen må opprettholdes dersom norsk olje- og gassindustri fortsatt skal hevde seg i internasjonal konkurranse. Dette er spesielt viktig for å sikre grunnlaget for leverandørindustrien når petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Komiteen mener nasjonen må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Komiteen vil peke på at Norge skal være et foregangsland i utvikling og bruk av ny miljøvennlig teknologi ved olje- og gassproduksjon, og at dette kan bli en viktig eksportvare.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, vil understreke at myndighetene må ha en sentral rolle innen petroleumsrelatert forskning. Myndighetene er ressurseier, og har et overordnet ansvar for å sikre optimal ressursutvinning fra sokkelen. Dermed påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig teknologi- og kompetanseutvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. I tillegg tilfaller størstedelen av petroleumsinntektene staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektsside.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er tilfreds med at petroleumsforskningen gjennom økte bevilgninger til programmene PETROMAKS og DEMO 2000 får et løft

på 38 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2009.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre vil berømme industrien for å være en pådriver for petroleumsrettet forskning. Disse medlemmer er kjent med at industrien lenge har ønsket at staten skal bidra med minst 500 mill. kroner årlig til petroleumsforskning. Disse medlemmer finner at selv om det er bevilget et langt mindre beløp enn industrien ønsker, er fjorårets kutt delvis erstattet med en økning på bevilgningene til Petromaks, Demo 2000 og strategisk forskning for 2010.

Disse medlemmer mener at det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri, og størrelsen på Statens pensjonsfond – Utland. Størrelsen på pensjonsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte 70 pst. av ressursene på sokkelen.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II økte satsingen på petroleumsforskning fra 145 mill. kroner i statsbudsjettet for 2001 til 412 mill. kroner i sitt budsjettforslag for 2006. I sine to siste budsjettforslag økte regjeringen Bondevik II satsingen på petroleumsforskning med om lag 100 mill. kroner for hvert år. Disse medlemmer viser til St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Olje- og energidepartementet, der regjeringen Bondevik II sa at det var et mål at den offentlige støtten til petroleumsforskning økes til om lag 600 mill. kroner årlig i inneværende stortingsperiode. Dette er en målsetting disse medlemmer deler.

Disse medlemmer må dessverre konstatere at ut fra de budsjettforslag som er blitt lagt frem av regjeringen Stoltenberg II siden 2006, er dette ikke en målsetting denne regjering deler. Bevilgningene er holdt omtrent på samme nivå som i stasbudsjettet for 2006, og det var en reduksjon i bevilgningene til petroleumsrettet forskning i statsbudsjettet for 2009.

Disse medlemmer er uenige i regjeringen Stoltenbergs "hvileskjær" innen petroleumsrettet forskning, og mener denne forskningen i stedet bør styrkes, slik at vi over tid kan øke verdiskapingen fra sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener det er viktig å understreke at det fortsatt skal være et høyt trykk på forskning knyttet til økt utvinningsgrad, bedre boretnologier osv., og ikke vri fokus kun over på CO₂ reduserende tiltak.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag der det er foreslått å styrke bevilgningene til petroleumsforskning med 50 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjettforslag.

Kap. 1832 Internasjonalisering

Det foreslås bevilget 26,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 16,3 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen mener, slik det også uttrykkes i Regjeringens budsjettproposisjon, at det er viktig at den kompetanse som er utviklet i norsk olje- og gassnæring kan komme norske interesser til gode ved internasjonaliseringen av næringen. Dette skjer gjennom et samarbeid mellom myndighetene og næringen selv, og samtidig sterk satsing på samarbeid mellom norske bedrifter, som enten er under etablering eller er etablert i andre land med petroleumsakktivitet.

Energi- og ressursforvaltning har fått en stadig viktigere plass i norsk bistand. Komiteen er tilfreds med at programmet "Olje for Utvikling" videreføres med fokus på petroleumsforsvaltning og godt styresett. Komiteen har også merket seg den økte satsingen på ren energi i bistanden.

INTSOK

Komiteen har merket seg at det ved etableringen av INTSOK ble et mer systematisk fokus på å legge grunnlaget for verdiskaping og sysselsetting i norsk petroleumindustri også gjennom internasjonal virksomhet. Målsettingen er at den internasjonale omsetningen skal være like stor som omsetningen fra leveranser på norsk sokkel.

Komiteen er opptatt av nordområdestrategien hvor et viktig delmål er å fremme norske næringsinteresser i Russland, og har derfor lagt spesielt merke til mobiliseringen for å etablere norske SMB'er i det russiske markedet, med fokus på Shtokman og Yamal.

Komiteen har også merket seg at INTSOK har etablert "Oil and Gas Advisors" i Moskva og Beijing.

INTPOW

De økte bevilgningene til internasjonaliseringarbeidet er knyttet til etableringen av INTPOW. Komiteen er svært tilfreds med at INTPOW i 2009

ble etablert etter modell av INTSOK, og er opptatt av at økt internasjonalt samarbeid innen den norske energibransjen kan legge grunnlaget for å sikre arbeidsplasser og øke tilgangen på klimavennlig og fornybar energi.

PETRAD

Komiteen understreker viktigheten av at stiftelsen PETRAD inngår som en del av norsk bistandsarbeid, når det gjelder kompetansebygging på petroleumsforsvaltning og administrasjon rettet mot nasjonale selskaper og myndigheter i Afrika, Asia, Latin-Amerika og tidligere deler av Sovjetunionen.

PETRAD er sentral i bistandsprogrammet "Olje for utvikling", et program for petroleumsforsvaltning og godt styresett.

Kap. 1833 CO₂-håndtering

Det foreslås bevilget 3 382,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 82,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Foreslåtte midler på 1 368 mill. kroner på post 21 Driftsutgifter skal bl.a. dekke planlegging og forberedelser av fullskala CO₂-fangst på Mongstad, planlegging og forberedelser av transport- og lagringsløsninger for CO₂ og arbeid knyttet til utredning av integrasjonsløsninger for gasskraftverk med CO₂-håndtering og gassprosesseringsanlegg på Kårstø.

Det budsjetteres med 1 822 mill. kroner i 2010 på post 30 Investeringer, Teknologisenter for CO₂-håndtering på Mongstad, for at teknologiselskapet TCM skal drive og aktivt bruke testanlegget for teknologiutvikling, kvalifisering, testing og verifisering. Anslagene baserer seg på en statlig andel på 77,56 pst.

Komiteen viser til at det for budsjettåret 2010 er avsatt 3 382,8 mill. kroner under kap. 1833 CO₂-håndtering, en økning på 1 526 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009. Økningen avspeiler at arbeidet med teknologisenter for CO₂-håndtering på Mongstad og transport og lagring av CO₂ fra Kårstø og Mongstad nå er inne i en fase hvor det påløper store kostnader til planlegging, forberedelser og investeringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 3.2.9.2.1 og 3.2.12.1 i Innst. 2 S (2009–2010).

Flertallet foreslår å redusere kap. 1833 CO₂-håndtering post 21 Spesielle driftsutgifter med 10 mill. kroner. Det vises for øvrig til forslag i Prop. 44 S (2009–2010) hvor det legges opp til endret finansieringsmodell av TCM DA.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Det Internasjonale Energibyrådet (IEA) mener at selv med en kraftig økt internasjonal satsing på fornybar energi, så vil de fossile energikildene olje, gass og kull også de kommende tiårene være de viktigste energikildene for å dekke verdens energibehov. I tillegg kommer utslipp fra prosesser i industrien. Det er derfor viktig å utvikle en kostnads-effektiv teknologi for fangst og lagring av CO₂. Deres teknologi for fangst og lagring av CO₂ skal være et effektivt tiltak for å redusere utslipp av klimagasser må kostnadene ved å bruke denne teknologien være konkurransedyktige i forhold til internasjonale priser på klimavoter. Disse medlemmer peker på at en vellykket satsning vil kunne gjøre fangst og lagring av CO₂ til et sentralt virkemiddel i klimapolitikken. Disse medlemmer viser til at i henhold til IEA vil fangst og lagring av CO₂ kunne bidra til om lag 10 pst. av den nødvendige reduksjonen i CO₂-utslippene i verden.

Disse medlemmer mener at forskning og utvikling av teknologi for fangst og lagring, samt bygging av testsenter og demonstrasjonsanlegg for slik teknologi, må ha som formål å bidra til å utvikle fremtidsrettede og effektive teknologier slik at CO₂-håndtering kan realiseres nasjonalt og internasjonalt. Dette handler etter disse medlemmers mening om mer enn å fange CO₂ fra gasskraftprosjekt i Norge for å møte våre nasjonale utslippskrav. Målsettingen må være å bidra til å utvikle teknologi slik at også andre land kan bruke denne effektivt som et virkemiddel til å redusere CO₂-utslipp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter arbeidet med å utvikle fremtidsrettet CO₂-rensing og utvikling av en CO₂-verdikjede. Disse medlemmer vil samtidig understreke at Regjeringens opplegg rundt dette preges av politiske kompromisser og ønsketenkninger fremfor faglig begrunnede vurderinger.

Disse medlemmer mener at tiltak for å redusere CO₂-utslipp må ta utgangspunkt i å få best mulig resultat for pengene. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen dessverre er mer opptatt av prestisje og symbolpolitikk fremfor tiltak som faktisk har målbare effekter.

Disse medlemmer viser til at de siste årene har foregått et omfattende utredningsarbeid i regi av både den forrige og den nåværende regjering når det gjelder miljøvennlig gasskraftteknologi. Det har kommet flere rapporter fra våre fremste fagmiljøer, slik som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat og Gassnova, som har sett på teknologi og kostnader ved fullskala CO₂-håndtering.

Disse medlemmer viser også til rapporten fra Gassteknologiutvalget – NOU 2002:7. Disse rapportene konkluderer alle med at det hersker stor usikkerhet om teknologi og kostnader for et fullskala rensanlegg for CO₂ fra gasskraftverk. Disse medlemmer viser til at også alle rapportene peker på at med dagens teknologi overstiger renskostnadene for CO₂ fra gasskraftverk klart tiltakskostnadene for å redusere CO₂-utslipp internasjonalt, slik disse fremkommer ved internasjonal kvotepris for CO₂-utslipp.

Disse medlemmer mener at disse rapportene viser hvilke utfordringer vi står overfor når det gjelder å utvikle renseteknologi for gasskraftverk. Det er helt nødvendig å redusere kostnader knyttet til fangst og deponering av CO₂ for kraftproduksjon fra fossile energikilder. Disse medlemmer er derfor tilhengere av en fortsatt sterk offentlig satsing på forskning og utvikling av renseteknologi for kraftproduksjon fra fossile energikilder, men en må samtidig være seg meget bevisst kostnadene før fullskala-prosjekter iverksettes, og ikke minst alternativ bruk av de samme ressursene.

Disse medlemmer vil også understreke at Regjeringen burde laget rammebetingelser for gasskraftverk og CO₂-rensing, som ville gjøre at aktører utover Mongstad og Kårstø vet hvilke betingelser og kostnadsrammer de kan få fra myndighetene.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at fremdriftsplan og valg av teknologiske løsninger for CO₂-håndtering i Norge må legge målsettingen om å bidra til å utvikle teknologi slik at også andre land kan bruke denne effektivt som et virkemiddel til å redusere CO₂-utslipp, til grunn.

Disse medlemmer peker på at erfaringene fra prosjektplanlegging og utredningsarbeid i Norge og andre land viser at utvikling av CO₂-fangstteknologi er kostbart. Med tanke på de store, globale klimautfordringene mener disse medlemmer at Norge har et betydelig ansvar for å få på plass teknologi som kan bidra til å redusere klimagassutslipp og samtidig sikre tilgang på energi.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått økt satsing på forskning og utvikling av teknologi for fangst og lagring av CO₂ gjennom å styrke fondskapitalen i Fond for Climit med 1 mrd. kroner.

FULLSKALA CO₂-HÅNDBLING PÅ MONGSTAD – MONGSTAD STEG 2

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i henhold til utslippstillatelsen skal være på plass fullskala CO₂-fangstanlegg innen

utløpet av 2014, og merker seg at det nå vurderes forskjellige løsninger for raskest mulig realisering av dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil påpeke at det fortsatt hersker tvil om langtidsperspektivet for lagring av CO₂, og mener dette er et område det bør fokuseres mer på.

Disse medlemmer noterer seg at det allerede nå er varslet utsettelse i forhold til målet om ett fullskala CO₂-fangstanlegg på Mongstad innen 2014. Disse medlemmer vil understreke at det er viktig med en tidsplan som sørger for at man har tid nok til å høste erfaringer med drift av pilotanlegget før investeringsbeslutning om fullskala-anlegg skal tas. Disse medlemmer vil understreke at kvaliteten i arbeidet bør prioriteres fremfor rask fremdrift, dette er nok et eksempel på at Regjeringen setter seg uoppnåelige mål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser for øvrig til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til avtalen som ble inngått mellom staten og Statoil i 2006 om bygging av testsenter og fullskala CO₂-renseanlegg på Mongstad. Dette medlem viser til at det lå et par helt klare forutsetninger til grunn for denne avtalen: For det første skulle partene inngå en forpliktende "steg II-avtale" for fullskala-utbyggingen innen første kvartal 2009. For det andre skulle fullskala-anlegget komme i drift innen 2014. Dette medlem mener å registrere at begge disse forutsetningene nå er i ferd med å svikte.

Dette medlem viser til en artikkel i Dagens Næringsliv 17. november 2009, hvor leder Bjørn-Erik Haugan i statens CO₂-koordineringsselskap Gassnova siteres på at man ser for seg at en slik avtale kanskje kan inngås om et halvår, etter grundige forhandlinger mellom partene. På denne bakgrunn kan det konstateres at steg II-avtalen er minst ett år forsinket.

Dette medlem har også registrert et ikke ubetydelig endret fokus fra Regjeringens side i forhold til tidsplanen for bygging av fullskala-anlegget. Olje- og energiministeren har i sin dialog med Stortinget gått fra å stadfeste tidsplanen om rensing innen 2014 til legge større vekt på å balansere mellom rask fremdrift, utvikling av best mulig teknologi og kostnadskontroll på en effektiv og god måte. Dette medlem mener å registrere at Regjeringen ikke lenger omtaler CO₂-fangst på Mongstad og Kårstø som noen månelanding, og at det såkalte "månelandingsprosjekt" er i ferd med å buklande.

CO₂-FANGST PÅ KÅRSTØ

Komiteen viser til at anskaffelsesprosessen knyttet til det planlagte CO₂-fangstanlegget på Kårstø nå er stanset inntil man har et klarere bilde av driftsmønsteret ved gasskraftverket.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at en integrasjon av gasskraftverket og gassterminalen på Kårstø vil bidra til å redusere de samlede utslipp av CO₂, og støtter utredningen av en slik løsning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sin langvarige skepsis til prosjektet med utbygging av fullskala renseanlegg på Kårstø, og har ved flere anledninger påpekt at Regjeringens prestisjefylte satsing på CO₂-rensing av Kårstø ville vært grov sløsing med skattebetalernes midler. Disse medlemmer har ment at prosjektet i sin nåværende form burde skrinlegges, og er nå glad for at Regjeringen kommer etter Fremskrittspartiet i dette synet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Regjeringens løfter i Soria Moria I om at gasskraftverket på Kårstø skulle renses for CO₂ innen 2009. Etter fire år med rød-grønn regjering går gasskraftverket for fullt med årlige utslipp tilsvarende 500 000 biler, uten at det er tatt noen endelig beslutning om hvorvidt utslippene i det hele tatt skal renses og når dette eventuelt skal skje. I statsbudsjettet for 2010 fastholder Regjeringen at anskaffelsesprosessen knyttet til det planlagte CO₂-fangstanlegget på Kårstø stanses til man har et klarere bilde av driftsmønsteret ved gasskraftverket.

Dette medlem konstaterer at tidligere lovnader om rensing innen 2009, som i 2005 ble feiret som en stor miljøseier for Sosialistisk Venstreparti, har endt opp i en uforpliktende studie av mulighetene for integrasjon mellom gasskraftverket og gassterminalen på Kårstø.

Dette medlem forventer at Regjeringen i løpet av 2010 konkluderer i forhold til den videre fremdriften for renseprosjektet, og at Kårstø blir rensset innen utgangen av stortingsperioden.

TRANSPORT OG LAGRING AV CO₂ FRA KÅRSTØ OG MONGSTAD

Komiteen merker seg at Johansen-formasjonen synes å ha potensial for å kunne bli et sentralt lager for CO₂, og at dette legges til grunn for det videre arbeid med å utvikle transport og sikker lagringsløsning for CO₂.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke usikkerheten som eksisterer rundt sikker lagring av CO₂. Disse medlemmer viser til hendelser på sokkelen som viser at det er lekkasjer fra oljefelt etter injisering av produsert vann. Dette kan like godt skje med CO₂, og vil gi hele satsingen et svært dårlig ry. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å fortsette arbeidet rundt kvalitetssikring og forskning på dette området.

TEKNOLOGISENTER FOR CO₂-HÅNTERING PÅ MONGSTAD (TCM)

Komiteen tar til etterretning at statens andel av driftsbudsjettet til TCM DA budsjetteres til 60 mill. kroner for 2010.

CO₂-HÅNTERING INTERNASJONALT

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til klimaforliket og Regjeringens handlingsplan for det internasjonale arbeidet for å fremme karbonfangst og lagring som klimatiltak. Det er satt av 20 mill. kroner til dette formål i 2010, en videreføring av saldert budsjett i 2009.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med Norges ledende posisjon i utviklingen av CCS-teknologi, som drastisk kan redusere punktuslippene fra kraftproduksjon og industri nasjonalt og globalt.

CLIMIT

Komiteen merker seg at programmet nå er utvidet til å gjelde fossilt basert kraftproduksjon generelt, og at det med dette legges til rette for økt markedspotensial for norsk teknologi.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å styrke fondskapitalen i Fond for Climit med 1 mrd. kroner.

GASSNOVA SF

Komiteen merker seg at budsjettøkningen på 21 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009 knytter seg til økt aktivitet for å ivareta statens interesser i CO₂-håndteringsprosjektene. Komiteen merker seg videre foretakets behov for å inngå avtaler som gir økonomiske forpliktelser utover et budsjettår, og støtter forslaget om fullmakt til å pådra seg slike for inntil 20 mill. kroner utover gitt bevilgning.

Kap. 1833 CO₂-håndtering: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning.

Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1000 kr)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV og Sp
1833		CO₂-håndtering	3 382 800	3 372 800 (-10 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 368 000	1 358 000 (-10 000)
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt	20 000	20 000
	30	Investeringer	1 822 000	1 822 000
	50	Overføring til fond for CLIMIT	81 800	81 800
	70	Administrasjon, Gassnova SF	91 000	91 000

Kap. 1870 Petoro AS

Det budsjetteres med 260,0 mill. kroner til drift av Petoro AS for 2010, som er en økning på 3,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen viser til at Petoro ivaretar Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) og er dermed forvalter av den største porteføljen på norsk sokkel. Petoro skal være en aktiv partner som gjennom helhetsvurderinger skal bidra til å maksimere verdien av SDØE-porteføljen.

Komiteen merker seg at Petoro i 2010 skal fokusere på områdeutvikling. Dette innebærer blant annet å se flere felt med tilhørende infrastruktur i en større sammenheng med tanke på optimalisering av drift og teknologiske løsninger. Videre viser komiteen til at Petoro skal ha et fokus på økt utvinningsgrad, samt utvikling av nye felt i nærheten av eksisterende infrastruktur.

Komiteen viser til at ordretilgangen til leverandørindustrien er fallende, og at flere bedrifter har måttet gå til oppsigelser og permittering med tilhørende tap av kompetanse. Petoro har en viktig pådri-

verfunksjon for at lønnsomme prosjekter blir gjennomført, og komiteen vil understreke betydningen av at selskapet bidrar til en aktiv fremdrift i investeringsbeslutninger.

Etter sammenslåingen av Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet til ett dominerende selskap, stilles det betydelige krav til Petoro og selskapets evne til å gjøre mer selvstendige tekniske og kommersielle analyser.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at slike analyser skal være en korreks til Statoils dominerende posisjon på norsk sokkel.

Komiteen vil understreke betydningen av at Petoro gis nok ressurser til å kunne ivareta denne rollen på en god måte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til flertallsinnstillingen til St.prp. 60 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 243 (2007–2008). Med bakgrunn i fusjonen mellom Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet ble budsjettet til Petoro og OD styrket med henholdsvis 20 mill. kroner hver i budsjettet for 2008.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at fusjonen mellom Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet i 2007 har skapt betydelige utfordringer i forhold til mangfold og konkurranse på norsk kontinentalsokkel. Disse medlemmer peker på at Statoil har fått en svært dominerende posisjon på norsk kontinentalsokkel.

Disse medlemmer viser til at Statoil:

- er operatør for 80 pst. av dagens produksjon på sokkelen.
- disponerer over 1/3 av de gjenværende påviste ressursene på sokkelen.
- står sammen med SDØE for en andel på om lag 2/3 av de gjenværende påviste ressursene.
- er operatør for om lag 70 pst. av de gjenværende påviste ressursene.

Utfordringene er etter disse medlemmers mening særlig knyttet til virkningene av økt markedsrett og færre alternativer for leverandørene, redusert kreativitet når kappestriden mellom to store selskaper er blitt borte, bortfall av et stort og kreativt selvstendig letemiljø som kan føre til lavere leteaktivitet og færre funn, risikoen for redusert FoU-innsats, risikoen for vanskeligere tilgang til leteareal for min-

dre selskaper, og at de offentlige kontrollorganene, samt Petoro som SDØE-forvalter, vil stå overfor færre valgmuligheter.

Disse medlemmer peker på at det etter fusjonen mellom Statoil og Hydro er viktig at det finnes aktører i utvinningstillatelsene som har incentiver og styrke til å representere det nødvendige mangfoldet og motvekt til Statoil som dominerende operatør.

Disse medlemmer peker på at Petoro AS, som ivaretar statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumsvirksomheten på vegne av staten, kan bidra til å være en slik motvekt. Sammenslåingen mellom Statoil og Hydro må derfor også få konsekvenser for Petoro.

Disse medlemmer viser til at ved behandlingen av proposisjonen om fusjonen mellom Statoil og Hydro, St.prp. nr. 60 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 243 (2006–2007), uttalte stortingsflertallet, bestående av regjeringspartiene, følgende:

"Flertallet mener at i saker som er sentrale for SDØE, og hvor de øvrige selskapene ikke har sammenfallende interesser med Petoro eller velger ikke å sette inn ressurser, må Petoro etter sammenslåingen i større grad vurdere å gjøre selvstendige analyser, etablere alternative forslag, kvalitetssikre operatørens arbeid og gjøre egne utredninger knyttet til utvalgte strategiske problemstillinger. Flertallet mener en konsekvens av dette innebærer en styrking av Petoro."

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ikke har fulgt opp denne anmodningen fra regjeringspartiene fra behandlingen av fusjonen mellom Statoil og Hydro, og i de påfølgende budsjett har holdt bevilgningene til Petoro reelt sett omtrent uendret, uten den styrking av Petoro som regjeringspartiene lovt.

Disse medlemmer viser til at Olje- og energiminister Terje Riis Johansen understreket Petoros rolle på OLFs årskonferanse 15. oktober 2009, hvor han blant annet sa at "Petoro gjør en formidabel innsats" og at "det er viktig å opprettholde Petoros integritet".

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak for Stortinget om Petoros rolle og fremtid."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å styrke Petoro AS med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen i St.meld. nr. 37 (2008–2009), Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet, varslet at den ønsker å igangsette en åpningsprosess for petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen, med sikte på tildeling av utvinnings-tillatelser. Første steg i en åpningsprosess vil være å kartlegge nærmere grunnlaget for petroleum og miljøverdiene i dette området, herunder å gjennomføre en konsekvensutredning for petroleumsvirksomhet. I statsbudsjettet for 2010 varsler Regjeringen at det basert på resultatene fra konsekvensutredningen og en forståelse av petroleumspotensialet i området, vil tas stilling til spørsmålet om åpning.

Dette medlem viser til at Jan Mayen er et sårbart naturområde, og vanskelighetene med å drive meningsfullt oljevern der er enda større enn ved de for øvrig uønskede utbyggingene i Lofoten og Vesterålen og i havet utenfor Finnmark. Dette medlem er imot petroleumsaktivitet i dette sårbare området, og ber derfor Regjeringen om å stanse åpningsprosessen for petroleumsaktivitet utenfor Jan Mayen.

Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Det foreslås bevilget 24 400,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en reduksjon på 8,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Regjeringen anslår driftsresultatet for SDØE i 2010 til 77 900 mill. kroner, en reduksjon på 48 200 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009 og en økning på 6 300 mill. kroner i forhold til gjeldende budsjett for 2009. Anslaget for 2010 er utarbeidet på grunnlag av en gjennomsnittlig oljepris på kr 425 per fat.

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslår å videreføre alle fullmakter til Olje- og energidepartementet fra 2009 til 2010. Videre foreslås det en fullmakt hvor Kongen kan godkjenne at staten utøver forkjøpsretten i overdragelsessaker og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440, jf. forslag til vedtak III.

Komiteen har merket seg at SDØEs andel av investeringene på kontinentalsokkelen forventes å bli om lag 23 000 mill. kroner for 2010, en reduksjon på 2 200 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2009. Komiteen har merket seg at de største reduksjonene er relatert til ferdigstillelse av utbyggingen av Gjøa og redusert produksjonsboring på Oseberg. I tillegg er det tatt høyde for utsettelse av aktiviteter som følge av selskapenes strammere prosjektprioritering og kapitaldisiplin.

Komiteen har merket seg at det er inngått kontraktsmessige forpliktelser for SDØE relatert til

utbygging av nye felt, og at disse investeringsforpliktelsene ved utgangen av 2008 var på 8,6 mrd. kroner.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre ser med bekymring på aktivitetsnedgangen på norsk sokkel. Næringen er svært viktig for norsk økonomi og står for en betydelig sysselsetting i mange regioner. Disse medlemmer vil understreke betydningen av en aktiv fremdrift i investeringsbeslutninger.

Kap. 4860 Statnett SF

Det budsjetteres med 0,2 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en reduksjon på 9,1 pst. i forhold til 2009.

På bakgrunn av forventet utvikling i lånemassen og fastsatt garantipremie per lån, anslås garantiprovisjonen for Statnett SF i 2010 til 198 000 kroner. Statnett vil fra 2011 ikke lenger ha statsgaranterte lån, og innbetalingen i 2010 vil derfor være siste innbetaling av garantiprovisjon.

Komiteen viser til at Statnett har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnettet for kraft. Dette innebærer at foretaket skal investere i alle samfunnsøkonomisk lønnsomme nettprosjekter, uavhengig av finansieringen av foretaket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at selskapet den 11. mars 2009 søkte om tilførsel av egenkapital. Statnett har god kreditt-rating og god tilgang på kreditt. Selv om lånekostnadene kan gå noe opp som følge av investeringene, vil foretaket kunne lånefinansiere de planlagte innvesteringer. Flertallet har merket seg at Regjeringens vurdering er at det av de nevnte grunner ikke er grunn til å tilføre selskapet økt egenkapital. Flertallet stiller seg bak denne vurderingen.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti har med interesse merka seg Statnett sin nettutviklingsplan frå 2009, der det ligg føre omfattande planer for utbygging av sentralnettet innanlands og overføringsforbindelsane til utlandet. Desse medlemene har merka seg at Statnett ser behov for investeringar i sentralnettet i storleiken 20–45 mrd. kroner i kommande tiårsperiode.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre sluttar seg til at ein må ha eit slikt høgt ambisjonsnivå for nye nettinvesteringar, og meiner at det er viktig at flest mogleg av desse

investeringane blir realisert så lenge dei er samfunnsøkonomisk lønsame. På same tid meiner desse medlemene at ein også bør sjå på om andre selskap også kan bidra når det gjelder å styrke overføringsforbindelsane til utlandet.

Desse medlemene viser til at Statnett er systemansvarleg nettselskap i Noreg og har ansvaret for sentralnettet og overføringsforbindelsane til utlandet. Desse medlemene peikar på at overføringane både innanlands og til utlandet er sentrale element i den norske kraftforsyninga.

Desse medlemene har merka seg at med dei planane som ligg føre for produksjon av fornybar energi i Noreg vil vi dei kommande åra stå overfor eit betydelig kraftoverskot innanlands. Samtidig vil tilhøve mellom tilbud og etterspørsel etter elektrisk energi vere ulikt fordelt innanlands, og det vil framleis vere deler av landet der det er avgjerande å styrke overføringsforbindelsane for å sikre forsyningssikkerheita.

Desse medlemene meiner at ein ved forsterkinga av sentralnettet også må sjå på estetiske omsyn og konsekvensar for miljø og nærføring til busetnad. Desse medlemene meiner at ein bør kunne utnytte dei komande utbyggingane av sentralnettet til å utvikle og prøve ut ny teknologi, som kan gje meir skånsom kraftoverføring gjennom sårbare naturområder på same tid som forsyningssikkerheita blir teken varen på. Desse medlemene peikar her bl.a. på VSC-teknologien.

Desse medlemene meiner at det bør opprettast eit faglig utval beståande av bl.a. kabelprodusentar, forskingsmiljø og Statnett som skal gå gjennom nye teknologiske løysingar som kan takast i bruk i framtidens kraftnett.

Desse medlemene fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa oppnemne eit fagleg utval som skal gå gjennom ulike teknologiske løysingar som kan gje ei sikker og meir skånsom kraftoverføring gjennom sårbare naturområder i framtida, herunder bruk av jord- og sjøkabel. Regjeringa blir beden om å presentere utvalet sine anbefalingar for Stortinget på ein eigna måte seinast i løpet av 2011."

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti meiner at på enkelte strekningar i særleg sårbare område bør ein vurdere kabling i jord eller på fjord- eller sjøbotnen som alternativ til tradisjonelle luftspenn. Ved vurdering av kostnader for dei ulike alternativa skal det også leggjast til grunn ein kostnad for reduksjon av miljøverdiar og negative konsekvensar for reiselivet og anna næringsliv.

Desse medlemene fremmer følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa utarbeide retningslinjer for framføring av kablar i sentralnettet som opnar for auka bruk av jord- eller sjøkabel i konfliktområde, og der alternativ kabling kan redusere konfliktnivået og belastninga på miljøet, og å fremme en sak for Stortinget om dette."

Desse medlemene peikar vidare på at gjennom blant anna EUs fornybardirektiv vil Noreg ha eit ansvar for å bidra til forsyningssikkerheita for energi i Europa og til å redusere klimagassutslippa frå energiproduksjon i Europa. Med Europas største ressursar av fornybar energi har vi eit ansvar for å bidra til at andelen fornybar energi i Europa aukar. Det vil samstundes gje store muligheter for norsk energinæring. Skal dette potensialet kunne utnyttast må overføringskapasiteten til det øvrige Europa styrkast betrakteleg.

Desse medlemene er kjende med at det føreligg planar om å byggje kablar både til Storbritannia og til Kontinentet. Desse medlemene peikar på at ein styrka overføringskapasitet til resten av Europa, slik at Noreg kan knytast sterkare til den europeiske energimarknaden, er ein føresetnad for auka utbygging av fornybar energi i Noreg.

Medlemene i komiteen frå Høgre peikar på at ein viktig føresetnad for utbygging av vindkraft til havs i stor skala er eit nytt 3. generasjons hovudnett for overføring av kraft i sjøkabel langs kysten, eit såkalla "supernet". Eit slikt nett vil også vere viktig i forhold til utenlandsforbindelsene til Storbritannia og Kontinentet og eventuell elektrifisering av installasjoner på kontinentalsokkelen. Der som eit slikt nytt nett skal byggjast, betyr det store investeringar, men det vil også leggje til rette for store framtidige inntekter. Desse medlemene peikar på at utbygging av eit slikt nett kan krevja ein anna teknologi enn det vi har for kraftoverføring på land.

Desse medlemene meiner at eit slikt nett vil bety mykje for kraftoverføringa i Noreg, mellom fastlandet og havområda utanfor kysten vår og overføringsforbindelsane til Storbritannia og Kontinentet. Desse medlemene meiner det er viktig at eit slikt nett blir utgreia grundig, og at ein må sette i gang dei første utgreiingane allereie no.

Desse medlemene fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa utgreia eit såkalla supernet i sjøkabel langs kysten for å kunne handtere vindkraft til havs, innanlands kraftoverføring langs

kysten og kraftoverføring til utlandet. Stortinget ber Regjeringa melde tilbake om dette arbeidet i statsbudsjettet for 2011."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Statnett den 11. mars 2009 søkte om tilførsel av egenkapital på 4 mrd. kroner. I forslaget til statsbudsjett for 2010 har Regjeringen konkludert med at det ikke er behov for å tilføre foretaket økt egenkapital.

Disse medlemmer vil peke på at Statnett som systemoperatør står foran enorme investeringer knyttet til nybygginger, oppgraderinger og utenlandskabler i årene som kommer. Foretaket har blant annet planer om å oppgradere nettet i Finnmark for å legge til rette for industri og ikke minst som en forutsetning for å kunne utløse en betydelig satsing på fornybar energi.

Disse medlemmer mener Regjeringens avslag varsler om liten vilje til å legge til rette for verdiskaping og økt utbygging av fornybar energi. Avslaget gir et negativt signal i forhold til staten som eier sin vilje til å gjennomføre nødvendige nettinvesteringer, og kan få som konsekvens at tilretteleggingen for ny fornybar produksjon i Norge vil skje i lavere tempo enn planene ellers tilsier.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om hvordan man skal bedre egenkapitalsituasjonen til Statnett."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å tilføre Statnett SF 4 mrd. kroner i økt egenkapital.

2. Rammeområde 13 – Miljø

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 13 i Prop. 1 S (2009–2010)

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
Utgifter i hele kroner			
<i>Miljøverndepartementet</i>			
1400		Miljøverndepartementet	580 468 000
	1	Driftsutgifter	221 010 000
	21	Spesielle driftsutgifter	154 532 000
	22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i>	2 000 000
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	41 528 000
	71	Internasjonale organisasjoner	42 777 000
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	20 750 000
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	3 700 000
	75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	31 000 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	21 571 000
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	5 000 000
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	600 000
	81	Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	36 000 000
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking	493 233 000
	21	Miljøovervåking og miljødata	144 558 000
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	140 667 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	51	Forskningsprogrammer m.m.	166 518 000
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 160 000
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	14 538 000
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	12 400 000
	73	Infrastrukturiltak til miljøinstituttene	8 392 000
1425		Vilt- og fisketiltak	78 075 000
	1	Driftsutgifter	28 480 000
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	9 295 000
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	40 300 000
1426		Statens naturoppsyn	202 000 000
	1	Driftsutgifter	111 412 000
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	27 391 000
	31	Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i>	39 502 000
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	23 695 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning	1 057 265 000
	1	Driftsutgifter	137 114 000
	21	Spesielle driftsutgifter	254 485 000
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	36 405 000
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	24 500 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	54 100 000
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	134 981 000
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	10 000 000
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000
	71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	116 895 000
	73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	75 000 000
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	20 693 000
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 042 000
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	17 400 000
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	19 600 000
	78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000 000
	81	Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000 000
	82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 000 000
1429		Riksantikvaren	426 451 000
	1	Driftsutgifter	106 867 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	23 415 000
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 000 000
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	213 212 000
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 953 000
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	42 004 000
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 400 000
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 500 000
1432		Norsk kulturminnefond	55 230 000
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	55 230 000
1441		Statens forurensningstilsyn	709 907 000
	1	Driftsutgifter	308 160 000
	21	Spesielle driftsutgifter	21 595 000
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	5 332 000
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	158 500 000
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	166 320 000
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000
1445		Miljøvennlig skipsfart	4 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter	4 000 000
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp	14 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter	14 000 000
1465		Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur	403 445 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	403 445 000
1471		Norsk Polarinstittutt	204 724 000
	1	Driftsutgifter	146 418 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	57 808 000
	50	Stipend	498 000
1472		Svalbard miljøvernfond	11 450 000
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	11 450 000
1473		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø	11 000 000
	1	Driftsutgifter	11 000 000
1474		Senter for klima og miljø	17 000 000
	1	Driftsutgifter	17 000 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2465		Statens kartverk	12 000 000
	24	Driftsresultat	0
	1	Driftsinntekter	-893 445 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	880 134 000
	3	Avskrivninger	10 831 000
	4	Renter av statens kapital	2 480 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000
		Sum utgifter rammeområde 13	4 280 248 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
4400		Miljøverndepartementet	1 293 000
	2	Ymse inntekter	337 000
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	956 000
4426		Statens naturoppsyn	192 000
	1	Ymse inntekter	142 000
	2	Oppdragsinntekter	50 000
4427		Direktoratet for naturforvaltning	11 158 000
	1	Ymse inntekter	2 952 000
	9	Internasjonale oppdrag	5 132 000
	54	Gebyrer	3 074 000
4429		Riksantikvaren	5 221 000
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 812 000
	9	Internasjonale oppdrag	1 409 000
4432		Norsk kulturminnefond	55 230 000
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	55 230 000
4441		Statens forurensningstilsyn	81 350 000
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter	5 463 000
	4	Gebyrer	40 759 000
	5	Leieinntekter	323 000
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	22 000 000
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200 000
	9	Internasjonale oppdrag	5 605 000
4471		Norsk Polarinstitutt	41 232 000
	1	Salgs- og utleieinntekter	8 833 000
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	21 525 000
	21	Inntekter, Antarktis	10 874 000
4472		Svalbard miljøvernfond	25 000
	70	Diverse inntekter	25 000
		Sum inntekter rammeområde 13	195 701 000
		Netto rammeområde 13	4 084 547 000

2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø

2.1.1 Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 21. oktober 2009 fått tildelt kapitler under rammeområde 13 Miljø, jf. Innst. 27 S (2009–2010). Ved Stortingets vedtak 26. november 2009 er netto utgiftsramme for rammeområde 13 fastsatt til kr 4 084 547 000, jf. Innst. 2 S (2009–2010).

2.1.2 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihaugen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen og fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, er svært tilfreds med den store miljøinnsatsen i statsbudsjettet for 2010. Flertallet vil særlig fremheve at den samlede miljøinnsatsen øker med om lag 17 pst. fra 2009, til om lag 37,5 mrd. kroner. Tiltak mot nedhug-

ging av regnskog, investeringer i kollektivtrafikk og jernbaneanbygging, fornybar energi, energieffektivisering og miljøteknologi er de mest sentrale satsingsområdene.

Flertallet vil understreke at de menneskeskapte klimaendringene er den største utfordringen menneskeheten står overfor, og følger derfor forhandlingene om en ny global klimaavtale tett. Flertallet er svært opptatt av at de norske forhandlingsposisjonene skal bidra til en avtale som inneholder konkrete forpliktelser til utslippsreduksjoner som gjør at togradersmålet kan nås. Det innebærer at utslippene må reduseres med 50–85 pst. innen 2050. Flertallet ser det som avgjørende at de rike landene viser vilje til å gjøre noe med egne utslipp samtidig som man betaler for nødvendige utslippsreduksjoner og tilpasninger til klimaendringer i utviklingsland. Flertallet registrer med glede at det norske finansieringsforslaget som ble lagt frem under klimatoppmøtet i Poznan i 2008 har blitt møtt med stor interesse og har bidratt til å drive forhandlingene fremover. Flertallet er også opptatt av å få på plass gode mekanismer for utslippsreduksjoner gjennom å hindre nedhugging av regnskog. Regnskoghugst står for rundt 20 pst. av verdens samlede utslipp, og flertallet ser det som svært viktig at regnskogsatsingen fra Norges side har gitt gode resultater, og at innsatsen trappes ytterligere opp i budsjettet for 2010.

Både Lavutslippsutvalget og den britiske Sternrapporten mener at store utslippsreduksjoner kan gjennomføres uten at dette får spesielt store økonomiske konsekvenser. Flertallet vil understreke at det blir billigere å gjennomføre store utslippsreduksjoner dersom man starter tidlig. Det er også viktig å bruke ressurser på teknologiutvikling som muliggjør store reduksjoner frem i tid. Flertallet vil peke på at det med klimaforliket som ble vedtatt i Stortinget, er lagt et viktig politisk grunnlag for tverrpolitisk samarbeid om å redusere utslipp av klimagasser i Norge.

CO₂-HÅNDTERING

Flertallet peker på at CO₂-håndtering er et av de viktigste tiltakene Norge kan gjennomføre for å redusere utslippene av klimagasser. Flertallet er tilfreds med at Regjeringen har satt av om lag 3,3 mrd. kroner til oppfølging av CO₂-håndteringsprosjektene på blant annet Mongstad. Flertallet vil peke på de utfordringene som knytter seg til driftsmønsteret ved gasskraftverket på Kårstø, og imøteser utredningen fra Gassco og Gassnova om en mulig integrasjonsløsning mellom gasskraftverket og gassterminalen som etter planen skal legges frem i februar.

MILJØTEKNOLOGI

Flertallet er opptatt av at nye teknologiske løsninger er nødvendig for å kunne møte klimautfordringen, og er derfor fornøyd med at det blir bevilget 140 mill. kroner til en ny ordning som skal stimulere til pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor miljøteknologi. 100 mill. kroner vil være øremerket forskning på 2. generasjons biodrivstoff.

NY FORNYBAR ENERGI

Flertallet støtter Regjeringens visjon om at Norge skal være en miljøvennlig energinasjon og være ledende innenfor utvikling av miljøvennlig energi. Flertallet er svært tilfreds med at det er inngått en intensjonsavtale om et felles grønt sertifikatmarked med Sverige. Dette vil sikre stabile og gode rammevilkår for utbyggere av ny fornybar energi i Norge, og bidra til at både Sverige og Norge kan få realisert sine høye ambisjoner på fornybarområdet. Inntil sertifikatmarkedet er på plass, er flertallet opptatt av gode overgangsordninger som sørger for at planlagt investeringer ikke stopper opp. Flertallet vil videre peke på at prosessen med å implementere EUs fornybardirektiv vil legge føringer på omfanget av energieffektivisering og utbygging av ny fornybar kraftproduksjon i Norge frem mot 2020. Flertallet er tilfreds med at Regjeringen legger opp til en videre økning i bevilgningene til omlegging av energibruk og energiproduksjon. Det ble i budsjettet for 2009 satt av 10 mrd. kroner ekstra til grunnfondet for fornybar energi, og flertallet er glade for at grunnfondet trappes opp ytterligere med 5 mrd kroner i budsjettet for 2010.

KOLLEKTIVTRAFIKK

Flertallet peker på transportsektorens store miljøutfordringer. Spesielt gjelder dette veksten i utslipp av klimagasser, men vegtrafikken er også den dominerende kilden til lokal luftforurensning og støy. Klimagassutslippene fra transportsektoren utgjør om lag 25 pst. av de samlede utslippene i Norge.

Flertallet vil understreke at jernbanesatsingen er en viktig miljøsatsing, både for å redusere lokal luftforurensning i og rundt de store byene, men også for å begrense utslippene av klimagasser. Flertallet er derfor svært tilfreds med at Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til investeringer, vedlikehold og drift av jernbanenettet med over 1,3 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009.

Flertallet er også tilfreds med at det store løftet som ble gjort på belønningsordningen for kollektivtrafikk i budsjettet for 2009 videreføres og styrkes ytterligere i 2010.

FRILUFTSLIV

Flertallet vil understreke betydningen av friluftslivet og viktigheten av å sikre arealer, rettigheter for fri ferdsel og tilretteleggelse for aktivitet. Friluftslivet har også stor betydning for folkehelsen. Flertallet er derfor tilfredse med at friluftsbudsjettet styrkes, og at arbeidet med interkommunale friluftsråd får et nødvendig løft.

NATURMANGFOLD

2010 er FNs internasjonale naturmangfoldår. Flertallet vil fremheve at Norge har som mål å stanse tapet av det naturmangfoldet innen 2010. Dette har vært en svært ambisiøs målsetting. Ved siden av klimaendringer er bevaring av naturmangfoldet vår største miljøutfordring. De siste 50 årene har mennesket endret økosystemet raskere og mer ekstremt enn i noen annen periode i vår historie. Flertallet vil peke på at den nye naturmangfoldloven blir et svært viktig redskap for å sikre mangfoldet i norsk natur. Den største delen av naturmangfoldet vil alltid befinne seg utenfor verneområdene, og med den nye loven har all norsk natur fått en beskyttelse. Flertallet vil imidlertid understreke betydningen av god nok kunnskap om arter og naturtyper på alle forvaltningsnivåer for at loven skal fungere optimalt. Flertallet er derfor fornøyd med at tilskuddene til å bevare det norske naturmangfoldet øker betydelig i forslaget til budsjett, og at en stor del av de friske midlene er knyttet til oppfølging av naturmangfoldloven.

Flertallet vil peke på at vern av naturområder er et viktig virkemiddel for å stanse tapet av arter og økosystem, men i tillegg til nytt vern ligger det store utfordringer i å ta bedre vare på de områdene som allerede er vernet. Flertallet er derfor svært tilfreds med at det er foreslått en ny modell for lokal forvaltning av nasjonalparker og andre store verneområder gjennom et interkommunalt nasjonalparkstyre/verneområdestyre, og med et sekretariat bestående av en nasjonalparkforvalter som skal ansettes av fylkesmannen, men være underlagt styret. Flertallet vil særlig understreke de gode erfaringene som er gjort blant annet gjennom Dovrefjellrådet, og mener den nye forvaltningsmodellen er en viktig oppfølging av kritikken som fremkommer i Riksrevisjonens rapport fra 2006 om forvaltning av verneområdene.

Flertallet viser til at Regjeringen legger opp til at nasjonalparkplanen blir fullført i løpet av 2010.

SKOGVERN

Flertallet viser til at om lag 1,75 pst. av skogarealet i Norge er vernet. Hovedstrategien i arbeidet med økt skogvern er å sikre høy faglig kvalitet ved at de viktigste områdene blir fanget opp i arbeidet, sam-

tidig som en sikrer god dialog med skogeiere og andre interessegrupper. Flertallet har merket seg at arbeidet med frivillig vern nå skjer i et svært høyt tempo, og er opptatt av at samarbeidet om frivillig vern med Norges Skogeierforbund må videreføres i 2010.

VILLAKS

Flertallet er tilfreds med at bevilgningene til bevaring av villaksen videreføres på et høyt nivå, og har merket seg at man med friskemeldingen av Rana-vassdragene har nådd en viktig milepæl i kampen mot gyro-parasitten. Flertallet ser frem til den planlagte gjennomføringen av tiltak for å bli kvitt parasitten i Vefsna. Flertallet har imidlertid merket seg at lakselus er et sterkt økende problem for villaksen, og vil følge utviklingen i oppdrettsnæringen nøye.

MILJØGIFTER OG FORURENSNING

Flertallet viser til de store utfordringene vi står overfor når det gjelder oppryddingstiltak i vann, grunn og sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter.

Flertallet understreker at det er viktig at tiltakene i stortingsmeldingen om miljøgifter og handlingsplanen for opprydding av forurenset sjøbunn og forurenset jord i barnehager, blir fulgt opp. Flertallet har merket seg at det fremover vil bli satt fokus på opprydding i gruver der Miljøverndepartementet er eier.

Flertallet er tilfreds med at Regjeringen vil videreføre arbeidet med overholde Norges forpliktelser i Gøteborgprotokollen, og er særlig opptatt av avtalen mellom Miljøverndepartementet og næringsorganisasjonene om reduksjon av NO_x-utslipp. Flertallet er også glade for at arbeidet med å følge opp REACH – det nye, omfattende EØS-kjemikalie-regelverket – styrkes.

Flertallet viser til at det i stortingsmeldingen om helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten legges opp til at det legges frem en oppdatert forvaltningsplan i 2010. En forutsetning for en slik oppdatering er innhenting av kunnskap i forhold til seismikk, bunnforhold, konsekvenser for sjøfugl og fisk og andre maritime miljøhensyn. Flertallet viser til at ferdigstilling av MAREANO og forskningsprogrammet SEAPOP for sjøfugl må gjennomføres i tråd med forvaltningsplanen før en oppdatert forvaltningsplan kan legges frem i 2010.

2.1.3 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Oskar Jarle Grimstad,

Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, viser til at Norge er et land med en unik natur og naturlandskap. Det er både et privat og offentlig ansvar å sikre et godt miljø og en forsvarlig utnyttelse og bruk av landets naturressurser. Disse medlemmer vil legge vekt på at myndighetene inntar en forvalterrolle, fremfor å bli en museumsvokter i miljøpolitikken.

Disse medlemmer viser til at grunnleggende for Fremskrittspartiets miljøpolitikk er blant annet følgende:

- Norsk industri og næringsliv skal operere under så strenge miljøkrav som det er mulig for industrien å håndtere. (BAT).
- Lokale utfordringer må løses lokalt, globale utfordringer må løses globalt.
- Aktivt artsvern fremfor passivt arealvern.
- Aktive miljøtiltak fremfor passive avgiftstiltak.

AVFALL

Disse medlemmer mener at avfallspolitikken trenger en grundig gjennomgang der en vurderer den totale miljøbelastning de ulike tiltak medfører.

Disse medlemmer viser spesielt til den omfattende eksport av avfall til forbrenningsanlegg i Sverige. Rammevilkåra med særnorske avgifter gjør at våre forbrenningsanlegg ikke klare å konkurrere på pris og får derav ikke nytte ledig kapasitet som skulle gå til fjernvarmenettet. Betydelige investeringer er gjort med støtte fra Enova men på grunn av lav kapasitetsutnyttelse er mange av disse anlegga i dag ulønnsomme.

Disse medlemmer mener at det må være et mål å harmonisere avgiftsregimet med våre naboland slik at uhensiktsmessige og miljøkrevende løsninger bortfaller gjennom å fjerne slike avgifter.

MILJØAVGIFTER

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet mener en spekulativ bruk av såkalte miljøavgifter svekker miljøarbeidets troverdighet når inntektene ender opp i statskassen i stedet for å gå til miljøtiltak. Disse medlemmer mener fondsordninger burde brukes i langt større grad, hvor miljøavgifter som tas inn øremerkes til konkrete miljøformål.

VILLAKS

Disse medlemmer viser til at bevaring og styrking av landets villaksbestander er en prioritert oppgave for Fremskrittspartiet. Det er grunn til å peke på at forsuring fortsatt i enkelte elver fortsatt forårsaker fiskedød i Sør-Norge og at det fortsatt er

elver som har behov for kalking hvor kalkingsprosjekter ikke er satt i gang.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet er uenig med Regjeringen som i årets budsjett svekker bekjempelsen av lakseparasitten Gyrodactylus salaris, og mener det fortsatt ikke er tilfredsstillende satsing for å sikre villaksen gode levekår for fremtiden, derfor øker Fremskrittspartiet gyrobevilgningen med 14 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag. Kunnskap om hvilke forhold som påvirker laksen i elv er av stor betydning for villaksforvaltningen.

For øvrig er også økningen av lakselus og utvikling av resistens mot lusemiddel et betydelig problem som det må settes i gang tiltak mot.

KYSTKULTUR

Disse medlemmer viser til at det lenge har vært en uttalt målsetting fra et stort flertall på Stortinget å øke satsingen på maritim- og kystkultur. Derfor styrker Fremskrittspartiet denne posten med 3 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag.

ARTSMANGFOLD OG VERN

Disse medlemmer viser til etablering av konkrete handlingsplaner for gjennom aktivt artsvern å redde og styrke arter som Norge har et særskilt ansvar for å ivareta. Disse medlemmer mener dette arbeidet kunne vært ytterligere styrket i forhold til det passive artsvernet. På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer blant annet å styrke fjellrevarbeidet med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer stiller seg sterkt tvilende til om passivt arealvern er veien å gå. Det er grunn til å peke på at det har vært drevet hogst til lokal industri og eksport i Norge i århundrer og at artsmangfoldet tilknyttet norsk skog nærmest ikke er påvirket av dette. Likeens er det grunn til å peke på at norsk skogbruk har innført at "Levende skog"-standard og at endringene i skogbruket for øvrig har medført at mengden nedfallsskog og død skog ikke har vært så stor som i dag på århundrer. Begge disse faktorene medfører at disse medlemmer nå mener man bør fokusere på å ta vare på de områdene som allerede er vernet, fremfor å opprettholde tempoet i verving av nye områder. Tiden og ressursene bør benyttes til å opprettholde kulturlandskapet, utrede miljø- og samfunns-effekt av gjennomført vern og etablere forvaltningsplaner for allerede vernede områder. Derfor kutter Fremskrittspartiet i de poster på Regjeringens budsjett som er avsatt til etablering av nytt vern.

ROVDYR

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ønsker en endring av rovdyrpolitikken. Vi

mener det høye konfliktnivået skyldes at det ikke er samsvar mellom politikernes og vanlige folks syn på behovet for et stort antall rovdyr i norsk natur. Løsningen på dette er ikke å kaste mer penger etter rovdyrforvaltningen, men å redusere bestandsmålene og gi lokale politikere mer direkte innflytelse over forvaltningen av norsk rovdyrpolitikk, samt å lage et mer liberalt regelverk for skade- og nødvergefelling. Såkalte rovdyrsikre gjerder er tilsynelatende Regjeringens viktigste virkemiddel i rovdyrpolitikken. Disse medlemmer finner det meget betenkelig at gjerdene tilsynelatende utelukkende sperrer sauene inne fra viktige beiteområder, men ikke klarer å sperre rovdyrene ute.

FRILUFTSLIV

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet mener det ikke bør være en statlig oppgave å engasjere seg i hva voksne folk gjør på fritiden. Men i en anerkjennelse av at norsk ungdom i stadig mindre grad er fysisk aktive og ute i naturen, mener disse medlemmer det er viktig å støtte opp om tiltak som retter seg mot ungdom, men også mot mennesker med fysiske og psykiske utfordringer. Mange kommuner har også gjennom nasjonale verneprosesser fått beslaglagt store arealer, og da kan tilrettelegging for friluftsbasert turisme være med å bidra til en kompensasjon for kommunenes tapte rett til selvstendig arealdisponering.

Fremskrittspartiets hovedprioriteringer

Kap.	Post	Merknad	Endring (i 1 000 kroner)
1400	1	Det forutsettes redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, redusert reiseaktivitet, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteten.	-15 000
	21	Det er rom for å gjøre innsparinger på "Spesielle driftsutgifter" ved å redusere tiltak og kjøp av ulike tjenester og gjennom å redusere midlene til oppfølging av klimaløftet.	-5 000
	70	Støtten til miljøorganisasjonene bør i størst mulig grad tildeles til organisasjonene med utgangspunkt i medlemstall og barne- og ungdomsaktivitet. Øvrige midler bør være støtte til konkrete prosjekter. Det er betenkelig at mange organisasjoner får over halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet og at en del paraplyorganisasjoner får penger både i første og annet ledd.	-8 500
	71	Det bør foretas en kritisk gjennomgang over hvilke internasjonale organisasjoner det er hensiktsmessig å være medlem i.	-1 500
	73	Støtten til ZERO, Bellona og Miljømerking i Norge kan fjernes, da deres virksomhet på dette området bør være selvfinansierende. Grønn hverdag og Idébanken må anses som kommunale oppgaver. LOOPs arbeid med spesialavfall forutsettes å ikke bli rammet av kuttet.	-3 000
	76	Det vises til at tilskuddsordningen ikke blir utlyst, men blir tildelt faste mottakere. Dette er uheldig. Innenfor rammen prioriteres Reach og barnas internasjonale miljøkonferanse.	-8 000
	81	Arbeidet bør baseres på interkommunalt samarbeid og erfaringsutveksling direkte kommunene imellom.	-36 000
1426	1	Man kan redusere "Driftsutgifter" ved vurdering av aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak. Bedre ressursutnyttelse og omlegging av rovdyrpolitikken, vil kunne redusere behovet for aktivitet. SNOs kompetanse og aktivitet vedrørende bistand til felling av rovdyr bør styrkes ut over Regjeringens forslag, men innenfor den nye rammen.	-10 000
	32	Offentlighetens tilgang til skjærgården må primært anses som et kommunalt ansvar.	-8 000
1427	1	Man kan redusere "Driftsutgifter" ved generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteter.	-7 000
	21	Av økt ramme forutsettes 14 mill. kroner å gå til bekjempelse av gyro, 2 mill. kroner til fjellreinsatsing, 4 mill. kroner til styrking av villreinsatsing og 3 mill. kroner for å sikre at jegere får lønnskompensasjon fra dag en ved skadefellingsjakt.	+23 000

Kap.	Post	Merknad	Endring (i 1 000 kroner)
	30	Offentlighetens tilgang til skjærgård og andre friluftsområder bør primært anses som et kommunalt ansvar.	-12 000
	34	Det bør innføres en vernepause inntil de økonomiske konsekvenser ved ytterligere vern er gjennomført.	-10 000
	35	Det bør innføres en vernepause inntil de økonomiske konsekvenser ved ytterligere vern er gjennomført. En vernepause for produktive skogsområder er viktig for å opprettholde råvaretilgangen for norsk trelast, energiproduksjon og prosessindustri.	-40 000
	72	Med en annen og mer restriktiv rovdyrpolitikk hadde behovet for erstatninger vært lavere.	-34 000
	73	Økte bevilgninger til forebyggende rovviltskader og omstillingstiltak vil knapt hjelpe på problemene rundt rovvilt. Løsningen ligger i en omlegging av dagens rovviltpolitikk som vil medføre mindre behov for utbetaling.	-30 000
	74	Holdningsskapende arbeid ifht friluftsliv kan ikke anses som et statlig ansvar. Tilskuddet som gis skal i sin helhet gå til tiltak rettet mot barn, unge og mennesker med psykiske og fysiske utvinklingshemninger.	-5 000
	78	Reduksjon i støtte da det er betenkelig at mange organisasjoner får over av halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet.	-7 000
1429	1	"Driftsutgifter" kan reduseres gjennom redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet.	-7 000
	21	Det bør legges strengere kriterier til grunn før iverksetting av tiltak under "spesielle driftsutgifter" når det gjelder for gjennomføring av konkrete vernetiltak på fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, herunder bygninger og anlegg, kulturlandskap, arkeologiske kulturminner, kystkultur og fartøyvern. I stedet bør skatte- og avgiftssystemet stimulere til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold i bygningsarven.	-2 000
	50	Samisk kulturminnevern må komme under samme ordning som øvrig kulturminnevern. Samisk kulturminnevern forutsettes ivaretatt under poster for øvrig kulturminnevern.	-3 000
	72	Bevilgninger til underposten 72.4 kystkultur	+ 3 000
	73	Til ytterligere styrking av brannsikring av historisk trehusbebyggelse	+4 000
	74	Det er viktig å understøtte arbeidet for å bevare de mobile og flytende kulturminnene gjennom frivillig dugnadsarbeid i organisasjoner og lag. Økningen skal i hovedsak gå til det siste dampdrevne skipet fra 2. verdenskrig som ligger i Kristiansand.	+ 8 000
1441	1	"Driftsutgifter" kan reduseres gjennom redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet. Man ser ikke behovet for øremerkede midler til "å ta en ledende rolle" under partsmøtet i København.	-20 000
1447	21	Miljøhensyn i offentlige innkjøp bør være en selvfølge, ikke behov for økt byråkrati.	-14 000
1471	1	Effektiviseringstiltak, bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteten reduserer bevilgningsbehovet. Midler til helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet forutsettes ikke berørt.	-8 000

2.1.4 Høyres hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, viser til at Høyre i sitt alternative stats-

budsjett foreslår at ramme 13 settes til 3 917 547 000 kroner, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på 167 000 000 kroner.

Disse medlemmer tar miljøutfordringene og generasjonsperspektivet alvorlig. Disse med-

lemmer vil prioritere tiltak som gir reell miljøforbedringer, og vil ha effektive og treffsikre miljøtiltak. Respekt for privat eiendomsrett og bruk av markedet er nødvendig for en effektiv håndtering av miljøutfordringene.

KLIMAUTFORDRINGEN

Disse medlemmer viser til at den antageligvis største utfordringen verden står ovenfor er trusselen om alvorlige menneskeskapt klimaendringer. Disse medlemmer har merket seg at FNs klimapanel slår fast at dersom vi skal unngå at klimasituasjonen kommer ut av kontroll, og gjennomsnittelig temperaturøkning begrenses til 2–3 grader over førindustrielt nivå, må økningen av verdens utslipp av klimagasser stanses, og snus til en nedgang innen 2015 og reduseres med 50–80 pst. av dagens nivå innen 2050. Det er derfor avgjørende at det oppnås enighet om en internasjonal avtale om reduksjon i utslippene av klimagasser på klimatoppmøtet i København i 2009. Samtidig er det nødvendig med nasjonal innsats for å redusere klimagassutslippene i tråd med klimaforliket.

Disse medlemmer mener at løsningen på klimautfordringen ligger i å utvikle ny teknologi som gir lavere klimagassutslipp. Disse medlemmer har merket seg at bl.a. Stern-rapporten slo fast at investeringer i mer klimavennlig teknologi antageligvis er den mest lønnsomme investering vi kan gjøre. Det er derfor viktig at det offentlige legger til rette for at det blir lønnsomt for private å utvikle miljøteknologi gjennom økonomiske rammebetingelser som kvotehandel eller CO₂-avgift som setter en pris på klimautslipp og som gjør det lønnsomt å investere i teknologi som gir utslippsreduksjoner, samt setter utslippskrav.

Disse medlemmer mener at også det offentlige må spille en viktig rolle for å utvikle miljøteknologi. Tiltak som etter disse medlemmers mening behøver statlig medfinansiering er forskning og utvikling av ny teknologi, samt investeringer i å ta ny teknologi i bruk i industrielle prosesser.

Disse medlemmer mener derfor at det bør brukes betydelige midler også over statsbudsjettet de nærmeste ti årene på utvikling og investering i klimavennlig teknologi. Disse medlemmer mener at miljøteknologi bør bli et fjerde satsingsområde for avkastningen av Statens pensjonsfond – Utland.

Disse medlemmer foreslår derfor at det opprettes et nytt fond som skal gi investeringsstøtte til investeringer i ny klimavennlig teknologi i norske bedrifter, og foreslår å bevilge 5 mrd. kroner i fondskapital til dette i statsbudsjettet for 2010. Dette kommer i tillegg til de foreslåtte bevilgninger til forskning og utvikling, fangst og lagring av CO₂ og ny fornybar energi.

Disse medlemmer peker på at stabile rammebetingelser er viktig for å utløse investeringer i miljøteknologi. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen i statsbudsjettet foreslår å fjerne avgiftsfritaket for biodiesel, og mener dette er uheldig. Disse medlemmer erkjenner at en del typer biodrivstoff har uheldige virkninger i form av at produksjon av disse går på bekostning av produksjon av mat, og dermed driver internasjonale matvarepriser opp, noe som særlig rammer de fattigste i verden. Disse medlemmer erkjenner også at ikke alle former for biodrivstoff har en entydig og klart positiv klimaeffekt. Disse medlemmer mener at det ikke nødvendigvis er slik at dagens biodrivstoff (1. generasjons biodrivstoff) er den endelige løsningen på utslipp fra transportsektoren. Disse medlemmer peker likevel på at det er denne typen drivstoff som nå er i markedet, som er distribusjonsklar og kan brukes nå. Disse medlemmer mener at det haster med å redusere klimagassutslippene og at "det beste ikke må bli det godes fiende". Økt bruk av biodrivstoff er et av de virkemidler som gir raskest effekt i form av reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren. Disse medlemmer peker videre på at et omsetningspåbud, slik Regjeringen foreslår, ikke påvirker de uheldige sidene ved biodrivstoff i forhold til et avgiftsfritak.

Disse medlemmer peker videre på at selv om dagens former for biodrivstoff kan ha svakheter, så vil bruk av disse danne vei for 2. generasjons biodrivstoff med færre uheldige effekter. Disse medlemmer peker blant annet på at den formen for biodiesel som det er planer om å produsere på Follum er 2. generasjons biodiesel basert på avfall fra skogen, og derfor ikke går på bekostning av verdens matproduksjon.

Disse medlemmer peker på at til tross for biodiesel kan gi et betydelig bidrag for å redusere utslippene av klimagasser fra transportsektoren, så er den med dagens oljepris noe dyrere å produsere enn konvensjonell diesel, og CO₂-avgiften på diesel er for lav til å dekke hele denne forskjellen. Dersom ikke forskjellen mellom konvensjonell diesel og CO₂-nøytral diesel dekkes opp gjennom CO₂-avgiften, vil det være nødvendig med andre virkemidler, slik som fritak for autodieselavgift dersom biodiesel skal være konkurransedyktig i forhold til konvensjonell diesel, og dermed redusere klimagassutslippene fra transportsektoren. Uten fritaket fra autodieselavgiften eller en økning i CO₂-avgiften for fossil diesel vil ikke biodiesel ha noen muligheter i dagens norske drivstoffmarked.

Disse medlemmer peker på at transportsektoren står for om lag en tredjedel av Norges samlede klimagassutslipp. Tiltak i denne sektoren er derfor nødvendig dersom Norge skal nå våre utslippsmål-

settinger. Disse medlemmer peker på at det i forbindelse med implementering av EUs fornybardirektiv og EUs krav til nasjonale tiltak i medlemslandene og EØS-landene i deres klimapolitikk vil medføre krav om økt andel fornybar energi og reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren i Norge.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens fjerning av avgiftsfritaket fra autodieselavgiften for biodiesel har ført til at Norges eneste biodieselfabrikk, Uniol i Fredrikstad, trolig må legge ned sin produksjon. Uniol har bygget opp et flunkende nytt produksjonsanlegg for biodiesel basert på slakteriavfall, raps og soya til en verdi av 350 mill. kroner.

Disse medlemmer viser videre til at Norske Skogs planlagte investering i produksjon av 2. generasjons biodrivstoff på Follum basert på skog trolig ikke vil bli gjennomført i Norge dersom fritaket fra autodieselavgift blir gjennomført. Disse medlemmer merket seg at i valgkampen var miljø- og utviklingsminister Erik Solheim og daværende næringsminister Sylvia Brustad på Follum og lanserte der Regjeringens forslag om å bevilge 100 mill. kroner til satsing på miljøteknologi i Norge. Disse medlemmer finner det derfor merkelig at kun noen få uker senere presenterer den samme Regjeringen i statsbudsjettet et forslag som sparker bena under det norske hjemmemarkedet for produktet som Norske Skog skulle produsere på Follum. Disse medlemmer peker på at dette er en mangel på stabile rammebetingelser som gjør det mindre attraktivt å investere i miljøteknologi i Norge.

BIOLOGISK MANGFOLD

Disse medlemmer viser til at mangfoldet av livsformer er grunnlaget for menneskets eksistens, livskvalitet og velferd. Det biologiske mangfoldet er utviklet naturlig over lang tid og gjennom kulturpåvirkning. Disse medlemmer vil ta vare på det biologiske mangfoldet for kommende generasjoner, og mener at det gjøres best gjennom en kombinasjon av vern og bærekraftig bruk. Disse medlemmer mener at vern av skog er viktig for å bevare naturmangfoldet. Samtidig understreker disse medlemmer verdien av privat eiendomsrett og at grunneiere som får sin grunn vernet derfor får full erstatning for de økonomiske konsekvenser av vernevedtaket. Disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgningene til nytt skogvern med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på den nordatlantiske villaksen. Villaksen er i dag truet fra en rekke kanter, blant annet fra lakseparasitten Gyrodaktylus salaris. Disse medlemmer foreslår derfor å bevilge 7 mill. kroner utover Regjeringens forslag til bekjempelse av Gyrodaktylus salaris.

MILJØGIFTER

Disse medlemmer ønsker å legge til rette for et giftfritt miljø og en tryggere fremtid. Disse medlemmer mener at det er viktig å hindre at kjemikalier og miljøgifter skader helse og miljø. Disse medlemmer peker på at miljøgifter samler seg i naturen, i næringskjeden og dermed i maten vi spiser. Miljøgiftene vi slipper ut i dag, selv i små mengder, vil skape problemer for kommende generasjoner. De er derfor en alvorlig trussel mot kommende generasjoners helse, mot miljøet og den fremtidige matforsyningen. Disse medlemmer mener at det er nødvendig å ha store ambisjoner på dette området. Disse medlemmer peker på at mange av dagens forekomster av miljøgifter er resultat av tidligere tiders miljøsynder. Dette er forurensing det er viktig å rydde opp i så raskt som mulig. Disse medlemmer understreker viktigheten av en systematisk oppfølging av oppryddingstiltak for vann, grunn og sedimenter som er forurenset av miljøgifter. Dette er ofte kostnadskreven, og det vil etter disse medlemmer være nødvendig med økte bevilgninger til dette viktige arbeidet i årene fremover. Disse medlemmer vil forvalte innsjøer og vassdrag slik at ferskvannsreservoar, fiske- og rekreasjonsområder sikres for fremtidige generasjoner.

AVFALL

Disse medlemmer mener det er behov for en bred gjennomgang av avfallspolitikken. Disse medlemmer er tilfreds med at det er innført et forbud mot deponering av nedbrytbart avfall i Norge. Samtidig vil disse medlemmer peke på at der er gitt et betydelig antall dispensasjoner fra deponeringsforbudet. Disse medlemmer peker videre på at i lys av deponiforbudet og behov for energiomlegging er investert store beløp, delvis med støtte fra Enova, i forbrenningsanlegg for avfall, samt i fjernvarmenett. Samtidig går store mengder avfall til forbrenning ved anlegg i Sverige fremfor i Norge på grunn av dårligere rammebetingelser i Norge. Dette representerer en alvorlig utfordring for avfallsforbrenningsanlegg i Norge. Disse medlemmer peker på at denne utfordringen er blitt forsterket som følge av at Sverige har vedtatt å avvikle avgiften på forbrenning av avfall fra oktober 2010, mens det ikke er planer om en tilsvarende fjerning av avgiften i Norge. Disse medlemmer mener at vi bør avvikle avgiften på forbrenning av avfall i Norge for at rammebetingelsene for norsk avfallsforbrenning skal bli mer lik de som er i Sverige.

FRILUFTSLIV

Disse medlemmer viser til at satsing på friluftsliv er viktig i det forebyggende helsearbeid. Å

legge til rette for at flere tar del i friluftslivet, kommer seg ut i frisk luft og får mosjon kan gi betydelige innsparinger i forhold til senere behandling i det psykiske og somatiske helsevesenet. Disse medlemmer vil derfor øke bevilgningene til tiltak i friluftsområder med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

KULTURMINNER

Disse medlemmer mener at vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie. Vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Disse medlemmer foreslår derfor å øke støtten til vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljø med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Videre foreslår disse medlemmer å øke Kulturminnefondet med 100 mill. kroner.

MINDRE BYRÅKRATI

Disse medlemmer viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringen Stoltenberg II har blitt hele 12 000 flere statsansatte. 112 små og store statlige etater, direktorater, tilsyn og institusjoner har økt antallet ansatte i løpet av denne fireårsperioden. Disse medlemmer viser til at denne økningen er videreført i statsbudsjettet for 2010. Dette gjelder også innen Miljøverndepartementets budsjettområde.

Disse medlemmer har merket seg at det for Miljøverndepartementets budsjett er en budsjettøkning på nesten 170 mill. kroner, eller om lag 4,1 pst., i forhold til statsbudsjettet for 2008. Korrigerer vi for bevilgningen på 200 mill. kroner i kapital til Kulturminnefondet i 2009, er økningen på 370 mill. kroner, noe som tilsvarer 9,4 pst. Disse medlemmer har merket seg at mye av dette brukes til administrasjon og drift av departementet og underliggende direktorater. Disse medlemmer vil omdisponere en del av disse midlene til direkte innsats for miljøet.

Høyres alternative budsjett. Ramme 13: Miljø

Kap.	Post	Navn	Kommentar	Endring (i 1000 kr)
1400	1	Miljøverndepartementet, Driftsutgifter		-30 000
	21	Miljøverndepartementet, Spesielle driftsutgifter		-20 000
	73	Miljøverndepartementet, Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk		-2 000
	81	Miljøverndepartementet, Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn		-10 000
1426	1	Statens naturoppsyn, Driftsutgifter		-15 000
1427	1	Direktoratet for naturforvaltning, Driftsutgifter		-70 000
	21	Direktoratet for naturforvaltning, Spesielle driftsutgifter		-30 000
	21	Direktoratet for naturforvaltning, Spesielle driftsutgifter	Bekjemping av Gyrodaktylus salaris	+7 000
	31	Direktoratet for naturforvaltning, Tiltak i friluftsområder		+5 000
	35	Direktoratet for naturforvaltning, Statlig erverv, nytt skogvern		+10 000
1429	72	Riksantikvaren, Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer		+3 000
1441	21	Statens forurensningstilsyn, Spesielle driftsutgifter		-5 000
1465	21	Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur, Spesielle driftsutgifter		-10 000

2.1.5 *Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til Innst. 2 S (2009–2010) og Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en netto ramme på 4 109,547 mill. kroner for rammeområde 13 (miljø), som er 25 mill. kroner høyere enn det Regjeringen legger til grunn i sitt forslag. Dette medlem vil innenfor rammeområde 13 foreslå endringer som bidrar til økt innsats innen skogvern, kulturminnevern, friluftslivstiltak, villaks, bestandsovervåking av rovdyr og støtte til miljøorganisasjoner.

Dette medlem viser til Stortingets behandling av St.meld. nr. 34 (2006–2007), Innst. S. nr. 145 (2007–2008) Norsk klimapolitikk, og er glad for at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2009 i hovedsak følger opp de vedtak som avtalepartnere ble enige om i klimaforliket. Dette medlem vil herunder spesielt peke på bevilgningen til klimainformasjonskampanjen "Klimaløftet, samt bevilgningene til arbeidet med de internasjonale klimaforhandlingene."

Dette medlem viser til at 2009 er utpekt til å være et kulturminneår. Formålet er blant annet å aktualisere og bringe mangfoldet av kulturminnene fram i lyset. Dette medlem er glad for at Stortinget i løpet av forrige periode klarte å følge opp vedtaket fra St.meld. nr. 16 (2004–2005) Innst. S. nr. 227 (2004–2005) "Leve med kulturminner" om å gjennomføre en opptrapping av fondskapitalen i Norsk kulturminnefond slik at fondskapitalen kommer opp i 1,4 mrd. kroner. Avkastningen fra Kulturminnefondet bidrar med 55 mill. kroner til kulturminnetiltak i 2010, men behovet er langt større. Dette medlem foreslår derfor ytterligere kapitalavsetning til Kulturminnefondet med 200 mill. kroner i 2010.

Dette medlem mener det er behov for å styrke det offentlige bidraget til friluftslivstiltak. Friluftslivet er ikke lenger selvrekruiterende og trenger derfor offentlig støtte. Lavere deltagelse i friluftsliv er dårlig nytt for folkehelsen, og stikk i strid med målsettingen om økt fysisk aktivitet i befolkningen. Dette medlem foreslår derfor å øke tilskuddet til

friluftslivstiltak rettet mot barn, unge, funksjonshemmede og minoriteter med 5 mill. kroner.

Dette medlem mener videre det er behov for å øke bevilgningene til frivillig skogvern med 25 mill. kroner utover regjeringens forslag. Skogvern er det mest målrettede tiltaket for å stanse tap av biologisk mangfold. Norsk skogsnatur er svært variert med mange forskjellige naturtyper. Om lag halvparten av våre rødlistearter befinner seg i skogen. Stortinget har satt seg som mål å stanse tap av biologisk mangfold innen 2010, noe som forplikter til økt satsing på skogvern.

Bestandsregistreringene og bestandstallene for store rovdyr har over lang tid vært en kime til konflikt. Det er viktig at de offisielle bestandstallene for rovdyr er tilnærmet de samme som de reelle bestandstallene. Dette er helt avgjørende for tilliten til rovviltforvaltningen. Per i dag er det uenighet knyttet til bestandstall mellom fagmyndigheter og befolkningen i rovdyrområdene. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til bestandsovervåking av rovdyr med 3,8 mill. kroner. Dette medlem foreslår samtidig en økning i bevilgningene til tiltak mot lakselus på 10 mill. kroner.

Dette medlem mener det er behov for å styrke grunnstøtten til enkelte av miljøorganisasjonene som kommer dårlig ut i Regjeringens budsjettforslag, og foreslår som en følge av dette 2,5 mill. kroner til økt grunnstøtte for frivillige miljøorganisasjoner. Dette medlem foreslår samtidig et tilskudd til Norsk Kulturarv på 1 mill. kroner.

Dette medlem viser til Innst. 2 S (2009–2010) og Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det fremmes flere forslag om styrket miljøprofil som ikke direkte berører bevilgninger under dette rammeområdet. Kristelig Folkeparti foreslår en ytterligere omveksling fra skatt på verdiskaping til skatt på miljø. Det foreslås at ulike miljørelaterte avgifter økes med i alt 1,8 mrd. kroner, et proveny som i all hovedsak benyttes til å senke skatter og avgifter for næringsliv og verdiskaping.

Sentrale forslag fra Kristelig Folkeparti for å styrke miljøprofilen i budsjettet utover dette er:

Satsing	Beløp (mill. kr)
Videreføre fritak for autodieselavgift for biodiesel (180 mill. kr bokført)	195
Fjerne forbrenningsavgift for å hindre eksport av avfall (90 mill. kr bokført)	100
Miljøbilpremie 30 000 kr for nullutslippsbiler og ladbare hybridbiler (65 mill. kr bokført)	75
Andre skattelettelser nullutslippsbiler (8 mill. kr bokført)	10
Økte jernbaneinvesteringer	150
Satsing på trygge skoleveier (gang og sykkelveier)	150
Tilskudd til energisparing i husholdninger	60
Økt overføring til Energifondet for finansiering av ENØK-tiltak	75

2.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 13

Sammenligning av primære budsjettalternativ fra de ulike partiene slik de lå til grunn for partienes primære budsjettalternativ i finansinnstillingen under rammeområde 13. Tabellen viser partienes avvik (kapitler og poster med avvikende forslag) i forhold til vedtatt ramme for rammeområde 13. Endring i forhold til Regjeringens forslag i Prop. 1 S (2009–2010) i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
Utgifter rammeområde 13 (i hele tusen kroner)							
1400		Miljøverndepartementet					
	1	Driftsutgifter	221 010	221 010 (0)	206 010 (-15 000)	191 010 (-30 000)	211 010 (-10 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	154 532	154 532 (0)	149 532 (-5 000)	134 532 (-20 000)	154 532 (0)
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	41 528	41 528 (0)	33 028 (-8 500)	41 528 (0)	44 028 (+2 500)
	71	Internasjonale organisasjoner	42 777	42 777 (0)	41 277 (-1 500)	42 777 (0)	42 777 (0)
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk	20 750	20 750 (0)	17 750 (-3 000)	18 750 (-2 000)	21 750 (+1 000)
	81	Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn	36 000	36 000 (0)	0 (-36 000)	26 000 (-10 000)	36 000 (0)
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking					
	21	Miljøovervåking og miljødata	144 558	144 558 (0)	144 558 (0)	144 558 (0)	148 358 (+3 800)
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	12 400	13 900 (+1 500)	12 400 (0)	12 400 (0)	12 400 (0)
1426		Statens naturoppsyn					
	1	Driftsutgifter	111 412	111 412 (0)	101 412 (-10 000)	96 412 (-15 000)	111 412 (0)
	32	Skjærgårdsparker mv.	23 695	23 695 (0)	15 695 (-8 000)	23 695 (0)	23 695 (0)
1427		Direktoratet for naturforvaltning					
	1	Driftsutgifter	137 114	137 114 (0)	130 114 (-7 000)	67 114 (-70 000)	137 114 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	254 485	254 485 (0)	277 485 (+23 000)	231 485 (-23 000)	264 485 (+10 000)
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	36 405	36 405 (0)	24 405 (-12 000)	36 405 (0)	36 405 (0)
	31	Tiltak i friluftsområder	24 500	24 500 (0)	24 500 (0)	29 500 (+5 000)	24 500 (0)
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	54 100	54 100 (0)	44 100 (-10 000)	54 100 (0)	54 100 (0)
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	134 981	134 981 (0)	94 981 (-40 000)	144 981 (+10 000)	159 981 (+25 000)
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt	116 895	116 895 (0)	82 895 (-34 000)	116 895 (0)	116 895 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
	73	Forebyggende og konflikt- dempende tiltak i rovvilt- forvaltningen	75 000	75 000 (0)	45 000 (-30 000)	75 000 (0)	75 000 (0)
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak	20 693	20 693 (0)	15 693 (-5 000)	20 693 (0)	25 693 (+5 000)
	78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd	8 000	8 000 (0)	1 000 (-7 000)	8 000 (0)	8 000 (0)
1429		Riksantikvaren					
	1	Driftsutgifter	106 867	106 867 (0)	99 867 (-7 000)	106 867 (0)	106 867 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	23 415	23 415 (0)	21 415 (-2 000)	23 415 (0)	23 415 (0)
	50	Tilskudd til Samisk kultur- minnearbeid	3 000	3 000 (0)	0 (-3 000)	3 000 (0)	3 000 (0)
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	213 212	213 212 (0)	216 212 (+3 000)	216 212 (+3 000)	213 212 (0)
	73	Brannsikring og beredskaps- tiltak	11 953	11 953 (0)	15 953 (+4 000)	11 953 (0)	11 953 (0)
	74	Fartøyvern	42 004	42 004 (0)	50 004 (+8 000)	42 004 (0)	42 004 (0)
1441		Statens forurensningstilsyn					
	1	Driftsutgifter	308 160	308 160 (0)	288 160 (-20 000)	308 160 (0)	298 160 (-10 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	21 595	21 595 (0)	21 595 (0)	16 595 (-5 000)	21 595 (0)
	39	Oppryddingstiltak	158 500	157 000 (-1 500)	158 500 (0)	158 500 (0)	158 500 (0)
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp					
	21	Spesielle driftsutgifter	14 000	14 000 (0)	0 (-14 000)	14 000 (0)	11 700 (-2 300)
1465		Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur					
	21	Spesielle driftsutgifter	403 445	403 445 (0)	403 445 (0)	393 445 (-10 000)	403 445 (0)
1471		Norsk Polarinstittutt					
	1	Driftsutgifter	146 418	146 418 (0)	138 418 (-8 000)	146 418 (0)	146 418 (0)
		Sum utgifter rammeområde 13	4 280 248	4 280 248 (0)	4 032 248 (-248 000)	4 113 248 (-167 000)	4 305 248 (+25 000)
Inntekter rammeområde 13 (i hele tusen kroner)							
		Sum inntekter ramme- område 13	195 701 (0)	195 701 (0)	195 701 (0)	195 701 (0)	195 701 (0)
		Sum netto rammeområde 13	4 084 547	4 084 547 (0)	3 836 547 (-248 000)	3 917 547 (-167 000)	4 109 547 (+25 000)

2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i Prop. 1 S (2009–2010).

Kap. 1400 Miljøverndepartementet

Det foreslås bevilget 580,468 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 1,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen mener miljøarbeid er av avgjørende betydning for bærekraftig utvikling og forvaltning nasjonalt og internasjonalt. Miljøpolitikken må forvaltes i henhold til føre-var-prinsippet og ansvaret hver generasjon har på vegne sine etterkommere.

Komiteen påpeker behovet for effektiv og resultatorientert forvaltning av de tilgjengelige ressursene på miljøområdet.

Komiteen er tilfreds med Miljøverndepartementets satsing på informasjonstiltak knyttet til klima- og miljøutfordringene, men understreker samtidig betydningen av frivillig miljøarbeid i det norske samfunn. Det frivillige miljøarbeidet er viktig for å skape engasjement og kunnskap rundt miljøutfordringene.

Komiteen legger stor vekt på den verdifulle innsatsen som gjøres av engasjerte personer i miljø- og kulturvernorganisasjonene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden datert 12. november 2009, hvor departementet gjør rede for de fastlagte kriteriene for tildeling av grunnstøtten til frivillige organisasjoner. Flertallet merker seg imidlertid at det er store variasjoner i støttenivået til de forskjellige organisasjonene, og ber om at det foretas en total gjennomgang av kriteriene til støtten til de frivillige organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti oppfatter det som et problem at det ikke synes å være klare retningslinjer for hvordan støtten til de frivillige organisasjonene fordeles over Miljøverndepartementets budsjett. Disse medlemmer peker på at det fortsatt er behov for en total gjennomgang av støtten til de frivillige organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener støtten til miljøorganisasjonene i størst mulig grad bør tildeles organisasjonene med utgangspunkt i medlemstall og barne- og ung-

domsaktivitet. Øvrige midler bør være støtte til konkrete prosjekter.

Disse medlemmer mener miljøvernorganisasjonene og stiftelsene i større grad bør hente sine inntekter fra privat sektor og fra medlemmer. Dette er organisasjoner som besitter mye kunnskap som bør kunne videreformidles – for eksempel gjennom salg av rapporter og utredninger til offentlige organer og næringsliv.

Disse medlemmer synes det er betenkelig at mange organisasjoner får over halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet, og at en del paraplyorganisasjoner får penger både i første og annet ledd.

Disse medlemmer viser for øvrig til Framskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke grunnstøtten til frivillige miljøvernorganisasjoner over post 70 med til sammen 2,5 mill. kroner. Økningen fordeles mellom organisasjonene FRIFO, Norges Miljøvernforbund og Miljøagentene. Kristelig Folkeparti foreslår samtidig i sitt alternative budsjett at Norsk Kulturarv gis et tilskudd på 1 mill. kroner over post 73.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på behovet for en effektiv og resultatorientert forvaltning på miljøområdet. Disse medlemmer viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringen Stoltenberg II totalt sett har blitt hele 12 000 flere statsansatte. 112 små og store statlige etater, direktorater, tilsyn og institusjoner har økt antallet ansatte i løpet av denne fireårsperioden. Disse medlemmer viser til at denne økningen er videreført i statsbudsjettet for 2010.

Disse medlemmer viser til at det derfor i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å redusere bevilgningene til post 1 Driftsutgifter, Miljøverndepartementet med 30 mill. kroner og post 21 Spesielle driftsutgifter, Miljøverndepartementet med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer viser videre til at de er foreslått å redusere bevilgningene til post 73 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk med 2 mill. kroner og post 81 Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Bondelagets kritikk av Miljøverndepartementet på budsjettthøringen i komiteen 3. november 2009, og hvor det ble vist til at departementet ikke tillegger jordvern som et kriterium for måloppnåing for prosjekter som finansieres under

programkategori 12.10 Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid med mer.

Dette medlem viser til Regjeringens målsetting om halvering av nedbyggingen av dyrket mark innen 2010, og understreker at jordvern må prioriteres i regional- og lokal arealplanlegging dersom en skal lykkes med en slik målsetting.

Dette medlem mener Miljøverndepartementet må målrette mere midler til økt plankompetanse hos fylker og i kommuner, og være pådriver for at nye fylkesplaner skal utarbeides med mål om å minimere tap av dyrka mark.

NORSK KULTURARV

Komiteen viser til at Norsk Kulturarv er en landsdekkende organisasjon for å ivareta interessene og bistå eierne av fredete og verneverdige eiendommer.

Komiteen viser til at vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener denne brede bevisstgjøring og satsing på kulturminnevern ikke kan skje uten Norsk Kulturarv.

Disse medlemmer er kjent med at Norsk Kulturarv i en årrekke har ønsket å komme inn med en grunnstøttebevilgning på Miljøverndepartementets budsjett. Miljøverndepartementet har tidligere avvist Norsk Kulturarv fordi det er en stiftelse. De har imidlertid i sine vedtekter åpnet for vanlig medlemskap, har årlig årsmøte, stemmerett for alle medlemmer osv. Dette innebærer at de har vanlige demokratiske prinsipper, og de har en landsdekkende aktivitet.

Det er derfor etter disse medlemmers mening ikke noe som tilsier at ikke Norsk Kulturarv bør få grunnstøtte over Miljøverndepartementets budsjett på linje med andre miljøorganisasjoner. Disse medlemmer viser videre til at et flertall på Stortinget i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004–2005) ba Regjeringen vurdere om Norsk Kulturarv bør få støtte over statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at Norsk Kulturarv bør komme inn på post 70 Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner.

NORSK SKOGMUSEUM/NORSK ELGSENER

Komiteen har merket seg det arbeidet som gjøres ved Norsk Elgsenter for å kartlegge elgens levevilkår.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at elgen er det viktigste hjorteviltet her i landet, men i motsetning til for eksempel villrein, er det så langt ikke etablert noe eget elgsenter i Norge. Disse medlemmer peker på at kunnskap om elgforvaltning er viktig, både ut fra ressurs-hensyn, men også ut fra hensyn til trafikksikkerhet, skogproduksjon, sykdom mv. Det ligger store utfordringer i å optimalisere bestanden av elg i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg rapporten om effekter av ulv på elgbestanden, som har kommet fra Høgskolen i Hedmark.

Disse medlemmer peker videre på at jakt på elg har lange tradisjoner i Norge, og at elg også er en del av den norske matkulturen.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har foreslått bevilgninger til etablering av Norsk Elgsenter over statsbudsjettet.

Disse medlemmer mener at det innenfor bevilgningen på post 21 bør prioriteres å etablere et nasjonalt elgsenter i Hedmark. Disse medlemmer forutsetter et nært og godt samarbeid mellom elgsenteret og Høgskolen i Hedmark og Norsk skogmuseum.

RØROS KIRKE OG LOFOTKATEDRALEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener Miljøverndepartementet må ta et ansvar for at de to viktige nasjonale kulturminnene, Røros kirke og Lofotkatedralen, får den nødvendige opprustning. Disse medlemmer mener det bør bevilges midler til vedlikeholds- og reparasjonsarbeid ved Røros kirke og Lofotkatedralen, og som vil være utover bevilgningene foreslått over Riksantikvarens budsjettkapittel.

Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking

Det foreslås bevilget 494,233 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 6,1 pst. i forhold til saldert budsjett 2010.

Post 70 Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene er redusert med 5,2 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2009. Midlene er overført til nytt kap. 1474 Senter for klima og miljø.

Komiteen legger til grunn at en god og effektiv miljøpolitikk må basere seg på mest mulig kunnskap om miljøtilstanden og endringer i den. Dette forutsetter et bredt spekter av miljøovervåkingsprogrammer, oppdatert miljøstatistikk og bruk av best mulige indikatorer.

Komiteen understreker at skal kunnskapsbaserte miljøanalyser og tilstandsrapporter være pålitelige, så krever dette i mange sammenhenger at en har overvåkingsprogrammer som er breie nok, og som går over et tilstrekkelig tidsspenn, slik at en på en god måte fanger opp endringer som er på gang. Komiteen er spesielt opptatt av at dokumentasjon av klimaendringer og global oppvarming krever programmer som kan avdekke endringer over lang tid.

Komiteen vil uttrykke bekymring over at det fortsatt registreres stort tap av tareskog langs kysten uten at årsaken til dette er godt nok kjent, og vil påpeke at god overvåking er avgjørende for å kunne sette i verk riktige tiltak.

Komiteen viser til sluttrapporten fra sukkertareprosjektet, som ble overrakt miljøvernminister Erik Solheim ved påsketider i år. Rapporten peker på en rekke tiltak som bør settes i gang for å bedre situasjonen for sukkertare. Utvidet overvåking er ett av disse tiltakene. I august 2009 utvidet SFT kystovervåkingsprogrammet med stasjoner nærmere kysten for å dekke utviklingen i tareskogen på Sørlandet og Vestlandet til og med Sogn og Fjordane.

Komiteen viser til at det fra 2009 ble innført et nytt finansieringssystem for instituttsektoren, og det ble varslet innfasing av en resultatbasert del av grunnbevilgningen. Komiteen merker seg – og støtter – at 10 pst. av bevilgningene vil bli fordelt etter måloppnåelse fra 2010.

Norges forskningsråd er Regjeringens viktigste forskningspolitiske verktøy, og høsten 2008 ble det satt i gang et arbeid for sikre større samordning av tildelingene fra de ulike departementene. Komiteen er svært tilfreds med at dette arbeidet følges opp, og at det fra 2010 vil bli benyttet en felles målstruktur for tildelingene til Norges forskningsråd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har registrert det positive arbeidet Senter for genøkologi (Genøk) i Tromsø gjør for sikker bruk av genteknologi. Det tas sikte på at senteret skal være fullt utbygd i løpet av 2010. Flertallet viser til utbyggingsplanene som er lagt fram av Genøks administrasjon.

Flertallet foreslår at kap. 1410 post 72 Tilskudd til Genøk økes med 1,5 mill. kroner utover

Regjeringens budsjettforslag - til Senter for genøkologi (Genøk). Post 72 bevilges med i alt 13,900 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at Regjeringen har startet oppfølgingen av St.meld. nr. 20 (2004–2005) Vilje til forskning, men mener at de endringer som foreslås i budsjettet for 2010 bare er det første nødvendige skrittet for å oppfylle intensjonene i meldingen.

Disse medlemmer peker på at med dagens ordning kommer ikke miljøforskningsinstituttene godt ut i forhold til andre deler av norsk instituttsektor når det gjelder basisfinansiering. Disse medlemmer mener at det på sikt er et mål at alle de nasjonale strategiske instituttene bør ha lik basisfinansiering, og at denne bør være i størrelsesorden 20–30 pst.

Disse medlemmer mener for øvrig at forskningsinstitusjonene utover dette i størst mulig grad må være selvfinansierende og konkurrere om frie forskningsmidler, enten over departementenes budsjett, fra Forskningsrådet eller fra andre kilder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på betydningen av at det tildeles nok ressurser til å tilfredsstille de nye kravene til blant annet kvalitetsovervåking og analyse, som EUs vannrammedirektiv stiller til Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått samme bevilgningsnivå for kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking som i budsjettproposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjettforslag.

Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1000 kr)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Ap, SV og Sp
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking (jf. kap. 4410)	494 233	495 733 (+ 1 500)
	21	Miljøovervåking og miljødata	144 558	144 558
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	140 667	140 558
	51	Forskningsprogrammer mm.	166 518	166 518
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 160	6 160
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	14 538	14 538
	72	Tilskudd til Genøk	12 400	13 900 (+ 1 500)
NY	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	8 392	8 392

Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak

Det foreslås bevilget 78,075mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en reduksjon på 1,1 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen legger vekt på at bruken av midlene bør skje i dialog med representanter for brukerinteressene og lokal og regional fiske- og viltforvaltning, slik Regjeringen legger opp til.

Komiteen viser til at friluftsliv og naturopplevelser er viktig sett i forhold til å fremme livskvalitet, rekreasjon og god helse.

Komiteen ser det arbeid som gjøres i forhold til en langsiktig og bærekraftig utnyttning av vilt- og fiskeressursene, samt allmennhetens tilgang til disse, som svært viktig. Komiteen mener at tilrettelegging av allmennhetens tilgang til jakt og fiske er viktig, og at dette styrker allmennhetens forståelse for naturens verdier. Komiteen er særskilt opptatt av at barn, unge og funksjonshemmede skal ha tilgang til denne form for naturopplevelser.

Komiteen vil understreke at lakselusproblematikken er stigende, og at forskning rundt denne trusselen må styrkes for å unngå økende trussel mot våre viktige villaksestammer i de ulike vassdragene landet rundt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at samlet sett er de foreslåtte bevilgningene på kap.1425 noe redusert i forhold til 2009. Innbyrdes er fisketiltakene reduserte og vilttiltakene økt, spesielt i forhold til drift av villreinnemndene. Reduksjonen til fiskeformål skyldes en nedgang i inntektene fra fiskeravgiftene i 2008.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at dei foreslåtte bevilgningene til vilt- og fisketiltak er redusert i 2010, og meiner dette står i kontrast til målsetninga om å fjerne Gyrodactylus salaris i elvane våre. Ein meir målretta innsats må til for å oppretthalde den ville laksestammen vi forsatt har igjen. Gyrodactylus salaris er ein av dei fremste trusselfaktorene, og at nettopp statlege aktørar var hovudårsak til at denne trusselen ble innført i norske elver gir staten eit spesielt ansvar.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre er bekymret for at det i deler av landet kan tyde på at en del hjortedyrbestander ikke er under kontroll, og mener på dette grunnlag det kan være grunn til å vurdere hvorvidt man bør videreføre ekstrabevilgningene til stimulering og styrking av forvaltningstiltak til kommuner med særlige utfordringer i så måte.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet er kritisk til at det reduseres i satsingen på fisketiltak. Bevaring og styrking av landets villaksbestander er en prioritert oppgave for Framskrittspartiet. Det er grunn til å peke på at forsuring i elver fortsatt forårsaker fiskedød i Sør-Norge, og at det fortsatt er behov for kalking i elver der kalkingsprosjekter fortsatt ikke er satt i gang.

Disse medlemmer er svært kritiske til reduksjonen i årets budsjett som rammer bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Denne parasitten ble i sin tid innført i elvene av statlige aktører, og Regjeringen har derfor en forpliktelse til å rydde ut denne parasitten.

Disse medlemmer viser for øvrig til Framskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Kap. 1426 Statens naturoppsyn

Det foreslås bevilget 202,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 20,4 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen mener det er viktig å ha et Statens naturoppsyn (SNO) som skal ta vare på de nasjonale miljøverdiene og forebygge miljøkriminalitet.

Komiteen viser til at Statens naturoppsyn også har viktige oppgaver i forbindelse med rovviltforvaltningen, bl.a. bestandsregistrering og skadedokumentasjoner, og at Statens naturoppsyn har et overordnet ansvar for lakseoppsynet og Skjærgårdstjenesten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, er fornøyd med at Miljøverndepartementet har utviklet en mer aktiv rolle som eier av Statens naturoppsyn.

Flertallet viser også til de tiltak som gjøres i naturvern- og kulturlandskapsområder med bl.a. tilrettelegging og skjøtsel for å ivareta naturmangfoldet.

Flertallet viser til at SNO skal føre kontroll med at regelverket i 7 ulike miljølover blir etterlevd og ha en samlet oversikt over all oppsynsinnsats.

Flertallet er fornøyd med den foreslåtte budsjettøkningen for SNO for 2010, noe som vil styrke SNOs rolle som et godt oppsyns- og feltapparat.

Komiteen viser til at fjellstyret trenger langsiktige avtaler med SNO for å opprettholde en nødvendig bemanning og kompetanse. Det er også viktig for SNO å dra nytte av den lokale kunnskapen som fjelloppsynet har. Ressurssløsning i form av dobbeltarbeid må unngås. Et godt samarbeid vil gi SNO lokal legitimitet. Komiteen legger til grunn at forholdet mellom Statens naturoppsyn og fjellstyrene blir klarlagt så snart som mulig, og forutsetter at SNO og fjellstyret kommer fram til en avtale som bl.a. omfatter SNOs tjenestekjøp av fjellstyret.

Komiteen mener det er viktig at oppgavene gjennom tjenestekjøp er mest mulig like fra år til år, slik at fjellstyrene kan bygge opp kompetanse for å kunne utføre oppgavene tilfredsstillende.

Komiteen viser til at det i innstillingen om naturmangfoldloven (Innst. O. nr. 100 (2008–2009)) ble foretatt en avklaring av fjelloppsynets plass i et helhetlig naturoppsyn. Det forutsettes at Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet sørger for en nærmere rolleavklaring på dette grunnlaget, slik at det ikke eksisterer uklarheter når det gjelder rolle og oppgavefordeling mellom SNO og fjelloppsynet.

Komiteen er kjent med at det nå er oppretta en god dialog mellom Fjellstyresambandet og SNO, der målet er å få en god rolleavklaring og forutsigbare avtaler om kjøp av tjenester.

Komiteen mener at her er store og viktige oppgaver som krever kompetanse og kvalitet på utførelsen. Derfor trengs kompetansen og kapasiteten til både SNO og fjelloppsynet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er viktig at Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Justisdepartementet tydeliggjør samarbeidsbehovene og rolleforståingen når det gjelder statlig oppsyn i statsallmenningen og forholdet mellom SNO og fjellstyrenes oppsyn.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i 1996 ved etableringen av SNO sa at eksisterende oppsyn ikke skulle legges ned eller erstattes.

Disse medlemmer peker på at det mange steder kan være en betydelig overlappning mellom SNO, fjelloppsynet i regi av fjellstyrene, Statskogs fjelltjeneste og politiet. Disse medlemmer mener derfor det kan være et potensial for mer effektiv naturovervåking. Disse medlemmer viser til at energi- og miljøkomiteen en rekke ganger har påpekt at det er ønskelig å videreføre ordningen med fjelloppsynet som et helhetlig naturoppsyn i statsallmenningene, og at nye oppsynsbehov i disse områdene skal søkes dekket gjennom tjenestekjøp fra fjellstyrene.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Miljøverndepartementets budsjett for 2006, jf. Budsjett-innst. S. nr. 9 (2005–2006), der en enstemmig energi- og miljøkomité anmodet departementet om å ta et større ansvar som eier av SNO, og der man legger til grunn en meget tydelig rollefordeling, spesielt i forhold til politi og fjellstyre, men også til andre involverte parter.

Disse medlemmer mener det er nødvendig at Regjeringen på nytt går gjennom arbeidsforholdene og fordelingen av oppgaver mellom SNO og fjellstyrene. Disse medlemmer avventer en orientering om dette så snart som mulig.

Disse medlemmer er bekymret over den tilsynelatende gradvise økningen av SNOs utøvelse av politimyndighet. Disse medlemmer er generelt skeptiske til at andre enn politiet i utstrakt grad skal utøve politimyndighet.

Disse medlemmer viser til forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i forbindelse med statsbudsjettet for 2009, om å be Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten. Disse medlemmer kan ikke se at en slik utredning foreligger.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten."

Disse medlemmer viser til de oppgaver som Statens naturoppsyn (SNO) har. Det dreier seg om forebygging av miljøkriminalitet, informasjon, rettledning, registrering, dokumentasjon, skjøtsel og drift. Dette omhandler også rovviltforvaltningen, et overordnet ansvar for lakseoppsynet og oppfølgingen av Skjærgårdstjenesten. Disse medlemmer mener oppgavene er mange, og at det er nødvendig å ha et godt samarbeid med de lokale og regionale aktørene som SNO må forholde seg til. Dette gjelder både politiet, Kystvakta, Statskogs fjelltjeneste, fjelloppsynet i regi av fjellstyrene og bygdeallmenninger.

Disse medlemmer legger stor vekt på det arbeidet som SNO er pålagt med å legge til rette for allmennhetens tilgang til verneområder på en bærekraftig måte. Dette dreier seg om blant annet løyper, stier, merking, tilrettelegging av parkeringsplasser, informasjonstavler osv.

Disse medlemmer legger også stor vekt på SNOs arbeid med rovdryttak. Dette arbeid burde kunne styrkes innenfor rammen.

Disse medlemmer peker på at SNO har et betydelig kommunikasjonsproblem i mange norske utmarkskommuner, og det kan være fornuftig å legge til rette for bedre dialog mellom SNO og de lokalmiljøene hvor SNO er representert. Disse medlemmer peker på at økt bidrag fra SNO ved skadefelling av rovdyr kan være en fornuftig måte å bidra til bedre dialog mellom lokalmiljøene og SNO på.

Disse medlemmer viser til at fortsatt oppbygging av naturfaglig kompetanse i fjellstyrene og Fjelloppsynet bare kan sikres dersom kjøp av oppsynstjenester fra fjellstyrene sikres. Erfaringsmessig har SNO økt eget oppsyn på bekostning av kjøp fra fjellstyrene. Det svært varierende bevilgningsnivået medfører også vansker med å bygge opp kompetanse i Fjelloppsynet i deler av landet. Hvis en vil unngå en videre utvikling i denne retningen, må tjenestekjøpet hos fjellstyrene sikres og økes. Disse medlemmer mener dette best kan gjøres ved at det etableres en egen post for tjenestekjøp hos fjellstyrene i kap. 1426, slik det gjøres for Skjærgårdstjenesten.

Disse medlemmer peker på den betydelige innsats innenfor oppsynsvirksomhet og uttak av skadedyr som gjøres av frivillige. Lokale jegere bruker tusenvis av timeverk på å finne og ta ut skadedyr. Samtidig som SNOs mannskaper får full lønn, får ikke frivillige mannskaper dekket noen utgifter for sin innsats, til tross for at dette er en enorm arbeids-

belastning, særlig på dem som leder innsatsen. Dette har gitt betydelig frustrasjon blant de frivillige mannskaper. Disse medlemmer viser til at frivillig innsats er helt nødvendig for et effektivt oppsynsarbeid innen naturforvaltningen og effektiv uttak av skadedyr. Disse medlemmer ser det som et betydelig paradoks at samtidig som driftsbevilgningene til SNO er foreslått øket, så strupes det frivillige tilsynsarbeidet.

Disse medlemmer er opptatt av at de midler som blir satt av til oppsyn over norsk natur blir utnyttet på en mest mulig effektiv måte. Fjellstyrene og fjelloppsynet har over år bygget opp en meget god kompetanse på naturforvaltning og oppsyn, og vil være meget konkurransedyktig i forhold til på vegne av Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn å utføre oppsyn i nasjonalparker i statsallmenning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gå gjennom arbeidsforholdene og fordelingen av oppgaver mellom SNO og fjellstyrene, og melde tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011."

Disse medlemmer peker videre på behovet for en effektiv og resultatorientert forvaltning på miljøområdet. Disse medlemmer viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringen Stoltenberg II totalt sett har blitt hele 12 000 flere statsansatte. 112 små og store statlige etater, direktorater, tilsyn og institusjoner har økt antallet ansatte i løpet av denne fireårsperioden. Disse medlemmer viser til at denne økningen er videreført i statsbudsjettet for 2010.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener at man med en mer restriktiv rovdryppolitikk kunne redusert driftsutgiftene ved SNO. Med dagens rovdryppolitikk mener disse medlemmer at SNOs kompetanse og aktivitet vedrørende bistand til felling av rovdyr bør styrkes utover Regjeringens forslag. Disse medlemmer vil særlig peke på at SNOs arbeid med hi-uttak og generelle bestandsreguleringer ikke må bli hindret av budsjettmessige forhold.

Disse medlemmer er imidlertid opptatt av at når det gjelder økt tjenestekjøp utenfor SNOs egne rekker, må dette skje basert på at den eller de organisasjoner som er best egnet, mest kompetent og kan løse oppdraget på mest kostnadseffektivt vis, får tildeelt oppdraget med å gjennomføre oppsyn.

Disse medlemmer er kjent med at også Norges Jeger- og Fiskerforbund har kompetanse innenfor dette feltet, og mener at også andre organisasjoner

enn disse må vurderes ved statlig tjenestekjøp utenfor SNO.

Disse medlemmer har merket seg at SNOs innsats for mer effektiv skadefelling og bestandsreguleringer i de senere år har blitt styrket, men mener dette arbeidet bør ytterligere styrkes. Særlig uttak i bestandsregulerende hensyn av jerv bør det settes økt fokus på. Dette arbeidet bidrar uten tvil til å styrke SNO i de lokalsamfunnene hvor de er tilstede. SNOs jakthunder er et viktig redskap for å effektivisere uttak på skadefelling, særlig av bjørn. Opptrening av bjørnehunder til kommunale skadefellingslag bør også styrkes innenfor SNOs ramme.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at det bør settes av 3 mill. kroner av de foreslåtte midlene over kap. 1426 post 1 Statens naturoppsyn, driftsutgifter, til godtgjørelse av lokale frivillige mannskaper for arbeid knyttet til naturoppsyn og uttak av skadedyr.

Disse medlemmer viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å redusere bevilgningene til post 1 Driftsutgifter, Statens naturoppsyn med 15 mill. kroner.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning

Det foreslås bevilget 1 057,265 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 11,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Post 82 Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper er ny som følge av naturmangfoldloven. Posten foreslås bevilget med 20 mill. kroner.

Komiteen viser til Stortingets og Regjeringens målsetting om å stanse utryddelsen av arter i Norge innen 2010, og viser til at arbeidet i Direktoratet for naturforvaltning (DN) vil spille en vesentlig rolle i forhold til å nå dette ambisiøse målet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at 2010 er FN's internasjonale år for vern av naturens mangfold. Å sikre naturmangfoldet er derfor høyt prioritert i budsjettforslaget for 2010. Den nye naturmangfoldloven tok til å gjelde 1. juni 2009, og flere av forslagene til bevilgninger er direkte knyttet til oppfølging av loven. Flertallet vil her spesielt trekke fram de nye virkemidlene "prioriterte arter" og "utvalgte naturtyper", som også blir nye tilskuddsordninger. Flertallet støtter Regjeringens forslag til satsinger for å følge opp loven og å innarbeide de nye virkemidlene i den kommunale og statlige forvaltningen.

Flertallet merker seg at bevilgningene til vern, bruk, skjøtsel og forvaltning av verneområder

foreslås betydelig økt i 2010. I budsjettforslaget for 2010 er det lagt inn en styrking på 150 mill. kroner til bevaring av naturmangfoldet og friluftslivet. Dette kommer på toppen av en styrking til det samme formålet i 2009-budsjettet på 345 mill. kroner.

Komiteen tar funnene i Dokument nr. 3:12 (2005–2006) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder, alvorlig.

Komiteen viser til at rapporten konkluderer med at rundt 30 pst. av våre verneområder er truet, og komiteen viser til den økte innsatsen på dette området.

Komiteen viser til at behovet for å styrke forvaltningen av verneområdene også er påpekt i en ekstern evaluering av Norges politikk for bærekraftig utvikling fra 2007.

Komiteen viser til at det er etablert et verdiskapingsprogram på naturmangfoldsområdet i 2009, og at Regjeringen foreslår en styrking av dette programmet på 10 mill. kroner i 2010. Den samla innsatsen på verdiskaping knyttet til naturarven i 2010 er dermed 26 mill. kroner.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre peikar på behovet for ein effektiv og resultatorientert forvaltning på miljøområdet. Desse medlemene viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringa Stoltenberg II totalt sett har blitt heile 12 000 fleire statstilsette. 112 små og store statlige etatar, direktorat, tilsyn og institusjonar har auka talet på tilsette i løpet av denne fireårsperioden. Desse medlemene viser til at denne aukinga er ført vidare i statsbudsjettet for 2010.

Desse medlemene vil styrke det lokale sjølvstyret. Dette gjeld ikkje minst innan arealforvaltninga. Desse medlemene har tillit til at innbyggjarane i det einskilde lokalsamfunn er i stand til å fatte vedtak som vil gi det beste utgangspunkt for eit godt liv for seg og sine.

Desse medlemene visar til Innst. O nr. 32 (2007–2008), jf. Ot.prp. nr. 52 (2007–2008), der partia fremja ei rekkje forslag for å styrke den lokale forvaltninga i arealsakar og redusere myndighetene til dei statlige organa, særleg Fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning. Desse medlemene peikar blant anna på at man gjekk mot statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelsar, og at man vidare føreslo å innskrenke statlig innsigelsesmoglegheit til lovlighetskontroll.

Desse medlemene viser til at partia ville styrke og ikkje svekka det lokale sjølvstyret i stranda og gje mindre moglegheit for statlig overstyring av dispensasjonsadgangen til kommunane. Dette vil

redusere arbeidsoppgåvene i Direktoratet for naturforvaltning, og disse medlemmene foreslår derfor reduserte løyvingar i tråd med dette.

Medlemene i komiteen frå Høgre viser derfor til at det i Høgres alternative statsbudsjett er foreslått å redusere løyvingane til post 1 Driftsutgifter, Direktoratet for naturforvaltning med 70 mill. kroner og løyvingane til Spesielle driftsutgifter, Direktoratet for naturforvaltning med 30 mill. kroner. Samtidig er det foreslege å auke løyvingane til bekjemping av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* over post 21 Spesielle driftsutgifter med 7 mill. kroner.

BEVARING AV TRUEDE ARTER

Komiteen viser til at budsjettforslaget legger opp til at det samlede arbeidet med truede og sårbare arter vil være på 575 mill. kroner i 2010. I dette arbeidet inngår blant annet bevilgningene til villaks, villrein, rovvilt og fjellrev og arbeid i forbindelse med disse og andre truede og sårbare arter.

Komiteen har registrert at Artsdatabanken siden oppstarten har vært meget leveringsdyktig. Komiteen registrerer vidare at Artsdatabankens produkter og tjenester utgjør et stadig viktigere grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfoldet. Komiteen vil derfor påpeke viktigheten av at dette arbeidet sikres tilstrekkelige ressurser framover.

Komiteen understreker at artsprosjektet må forankres i Artsdatabanken, og at det må etableres et godt bilateralt samarbeid med Sverige. Komiteen støtter en styrket satsing på tiltak mot fremmede arter. Komiteen understreker i denne sammenheng viktigheten av at ulike brukere får tilgang til oppdatert kunnskap om fremmede arter i Norge.

HANDLINGSPLAN FOR TRUEDE ARTER

Komiteen viser til at det er satt av 10 mill. kroner til forberedelse av ordningen med handlingsplan for truede arter og 10 mill. kroner til tilskuddsordningen for prioriterte arter etter den nye naturmangfoldloven.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Direktoratet for naturforvaltnings arbeid med handlingsplanene for truede enkeltarter. Flertallet er tilfreds med at bevilgningen til handlingsplaner for truede arter økes med ytterligere 11 mill. kroner i Regjeringens budsjettforslag for 2010. Truede arter som har handlingsplaner, er kandidater til å bli prioriterte arter etter den nye naturmangfoldloven.

Flertallet vil understreke at dette samlet sett innebærer et kraftig løft for å ta vare på truede plante- og dyrearter i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker etablering av konkrete handlingsplaner for gjennom aktivt artsvern å redde og styrke arter som Norge har et særskilt ansvar for å ivareta. Disse medlemmer mener dette arbeidet kunne vært ytterligere styrket i forhold til det passive artsvernet. På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer blant annet å styrke fjellrevarbeidet med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer stiller seg sterkt tvilende til om passivt arealvern er veien å gå. Det er grunn til å peke på at det har vært drevet hogst til lokal industri og eksport i Norge i århundrer, og at artsmangfoldet tilknyttet norsk skog nærmest ikke er påvirket av dette. Likeens er det grunn til å peke på at norsk skogbruk har innført at "Levende skog"-standard og at endringene i skogbruket for øvrig har medført at mengden nedfallsskog og død skog ikke har vært så stor som i dag på århundrer. Begge disse faktorene medfører at det nå bør fokuseres på å ta vare på de områdene som allerede er vernet, fremfor å opprettholde tempoet i vern av nye områder. Tiden og ressursene bør benyttes til å opprettholde kulturlandskapet, utrede miljø- og samfunns effekt av gjennomført vern og etablere forvaltningsplaner for allerede vernede områder.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å kutte på de poster på Regjeringens budsjett som er avsatt til etablering av nytt vern.

FJELLREV

Komiteen er oppmerksom på den svært kritiske situasjonen for fjellrev i Norge. Det er om lag 50 individer igjen av fjellrev i norsk fauna (utenom Svalbard), og arten er klassifisert som kritisk truet. Komiteen er positiv til arbeidet som gjøres for å bevare fjellreven, og forventer at Regjeringen setter i verk de tiltak som er nødvendige for å hindre at fjellreven utryddes.

Komiteen viser til at det i dag pågår to viktige forsøk for å redde fjellreven i Norge. Dette er prosjektet på Varangerhalvøya i Finnmark og prosjektet på Oppdal i Sør-Trøndelag. Komiteen understreker betydningen av at begge disse prosjektene blir sikra videreføring på et nivå som forhindrer utrydding av fjellrev.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti vil understreke betydninga av myndighetene sitt samarbeid med frivillige organisasjonar i arbeidet

for å bevare fjellreven, og vil trekke fram Prosjekt Fjellrev som et godt eksempel på dette.

VILLREIN

Komiteen viser til at Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjellsøkosystem med villrein. Villreinen er derfor en norsk ansvarsart. Videreføring av satsing på villreinsentrene blir viktig i arbeidet for å bevare villreinen.

Komiteen er glad for at den styrkede innsatsen foreslås videreført i 2010.

Komiteen viser til at informasjons- og kompetansesentra for villrein har som hovudfunksjon å formidle kunnskap om villrein, levevilkåra deres, krav til leveområder mv., og på denne måten bidra til god forvaltning av villrein i Norge.

NASJONALPARKER OG SKJØTSEL AV VERNEOMRÅDER

Komiteen viser til at pr. 10. august 2009 var 44 av i alt 54 verneforslag i nasjonalparkplanen gjennomført, og at en rekke områder er planlagt verna i andre halvår i 2009 og i 2010, slik at nasjonalparkplanen blir gjennomført.

Komiteen synes det er gledelig med lokale initiativer for å etablere verneområder, og vil be om god statlig oppfølging av de fem kommunene i Trøndelag som har fremmet ønske om å etablere en nasjonalpark på Nord-Fosen.

Komiteen vil peke på at vernearbeidet i Norge er i ferd med å bevege seg over i en forvaltnings- og skjøtselsfase, hvor mer oppmerksomhet må vies til hvordan vi sikrer naturverdiene i verneområdene.

Det er fortsatt et stort etterslep i arbeidet med skjøtsel og forvaltning av våre nasjonalparker, og komiteen mener det er positivt at Regjeringen følger opp budsjettøkningen fra 2009 med et forslag om ytterligere styrking på om lag 54 mill. kroner til dette formålet. Dette inkluderer blant annet økte bevilgninger til naturinformasjonssentra med 9 mill. kroner.

Komiteen er tilfreds med at bevilgningen til oppsyn og skjøtsel av verneområdene er foreslått økt med 54 mill. kroner og kommer opp i 223 mill. kroner i 2010.

Komiteen har registrert den økte oppmerksomheten verneområdene våre har fått i forbindelse med reiselivsutvikling og naturbasert verdiskaping.

I den sammenheng er komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, tilfreds med at verdiskaping knyttet til naturarv foreslås styrket til 26 mill. kroner i 2010. Dette vil gi kommuner og regioner med verneområder økonomisk støtte til å utvikle næringsaktivitet knyttet til bedre tilrettelegging for fornuftig bruk av verdifulle naturområder.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti ser fram til ei eiga sak om bærekraftig bruk, forvaltning og skjøtsel av nasjonalparker og landskapsvernområde, og understrekar betydninga av at nasjonalparkplanen gjennomførast som forutsett.

Desse medlemene etterlys ein handlingsplan for bærekraftig bruk og skjøtsel av nasjonalparker og andre verneområde. Denne vil være viktig for en god forvaltning av desse områda. Desse medlemene meiner også at det må utviklast ein meir offensiv politikk i forhold til merking av løyper, kart, skånsam tilrettelegging og auka tilgjengelegheit til dei aktuelle verneområda. Desse medlemene meiner ein slik handlingsplan også vil kunne redusere konfliktnivået knytta til vern av område. Desse medlemene legg til grunn lokal medverknad og medbestemming i forvaltninga av desse områda.

Desse medlemene har merka seg at den opprinnelege planen for etablering av nasjonalparksenter nå er gjennomført, i og med at 14 nasjonalparksenter er etablert. Desse medlemene har registrert at det rundt fleire nasjonalparker og tematiske verneområde er ynskje og behov om informasjonssentra. Desse medlemene viser til at nasjonalparksentra er storsamfunnets bidrag til verdiskaping i kommunar som har fått verna mange og store område.

NY FORVALTINGSMODELL FOR VERNEOMRÅDER

Komiteen viser til at normalordninga i dag er at fylkesmennene har forvaltningsansvaret for verneområdene. Samtidig er det store behov for å styrke forvaltningen og få til en bedre skjøtsel av verneområdene.

Komiteen viser til Regjeringens opplegg for ny forvaltning av nasjonalparker og verneområder. For nasjonalparker og andre store verneområder skal forvaltning skje gjennom et interkommunalt nasjonalparkstyre/verneområdestyre. Styret skal sørge for en helhetlig samla forvaltning av vernområdet på tvers av administrative grenser innenfor rammene av lovverket. En forutsetning for å delegere ansvaret er at et flertall av de berørte kommunene ønsker det. Hvis ikke skal Fylkesmannen være forvaltningsmyndighet.

Komiteen understreker at beslutningsmyndigheten ligger hos det interkommunale styret, og at forvalteren skal være sekretær for styret, bidra med kompetanse, herunder både forskningsbasert og erfaringsbasert kunnskap.

Komiteen støtter den nye forvaltningsmodellen, og mener det er viktig at den bidrar til god samhandling og økt medvirkning og engasjement lokalt og regionalt.

Komiteen ser også positivt på modellene for forvaltningen av små verneområder og verneområder med internasjonal status.

Komiteen støtter Miljøverndepartementets ønske om å utvikle sterke lokale og regionale faglige fellesskap knyttet til verneområdene. En faglig samlokalisering vil legge grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning og vil bidra til utvikling av viktige kompetansemiljø og verdiskaping i lokalsamfunna. Der forholdene ligger til rette for det skal derfor nye og eksisterende forvalterstillinger plasseres i lokale kompetansesentra, f.eks. i nasjonalparksentra eller andre informasjonssentre.

Komiteen viser til at forvaltning av verneområder handler om å oppfylle nasjonale og internasjonale forpliktelser. Statlige styresmakter skal derfor gjennom klagebehandling påse at forvaltningen er i samsvar med naturmangfoldloven og formålet med vernet. Komiteen merker seg at Regjeringen har som mål å få etablert den nye forvaltningsmodellen i løpet av 2010, og at man i budsjettforslaget setter av 14,5 mill. kroner til dette formålet. Komiteen vil understreke at arbeidet med å innarbeide og bygge opp den nye forvaltningsmodellen må være et prioritert arbeid og har god framdrift.

Komiteen støtter denne omfattende reformen av forvaltningen av verneområdene. Den nye forvaltningsmodellen vil sikre en kunnskapsbasert forvaltning som både tar opp i seg vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, mener Regjeringen med disse satsingene møter kritikken som kom i Dokument nr. 3:12 (2007–2008), Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke den positive betydningen ved opprettelsen av naturforvalterstillinger, og behovet for å lokalisere disse i fagmiljøer med størst samhandlingseffekt, som dermed vil kunne styrke en kunnskapsbasert naturforvaltning. Villreinsentrene som naturinfo-sentre har i dag full faglig bemanning med høy kompetanse, og hvor sentret på Skinnarbu også har en unik samarbeidsavtale med universitetet på Ås. Villreinen er norsk ansvarsart etter Bernkonvensjonen, og Stortinget har flere ganger understreket at villreinsentrene skal ha en nøkkelfunksjon i arbeidet for å bevare villreinsens leveområder.

Disse medlemmer ber derfor departementet vurdere om det vil være hensiktsmessig å lokalisere

en nasjonalparkforvalterstilling til hvert av de to villreinsentrene, for dermed å stimulere et allerede voksende fagmiljø, samt utnytte villreinsentrenes kompetanse på miljøutfordringer. Villreinsentrene skal ikke være forvaltningsorgan, men som kompetansesentre er sentrene tillagt en viktig rådgivningsrolle.

BEVARING AV VILLAKS

Komiteen peker på Norges særlige internasjonale ansvar for å ta vare på den atlantiske villaksen som i dag er truet av miljøpåvirkninger, og understreker at utviklingen av oppdrettsnæringen må ta hensyn til villaksen.

Komiteen vil understreke at parasitten Gyrodactylus salaris (gyro) er en av de alvorligste truslene mot de norske villaksbestandene i dag. Siden gyroen ble introdusert er 46 vassdrag smittet, og 16 vassdrag er friskmeldt etter behandling. Komiteen viser til at en tredel av bestandene fortsatt er truet og at 45 bestander har gått tapt.

Komiteen vil understreke at målsettingen for arbeidet med bekjempelse av gyro må være å bli kvitt parasitten, slik at den ikke lenger utgjør en trussel mot norske laksebestander. Komiteen vil understreke at dette er en miljøkamp som kan vinnes. Komiteen viser til den nylige friskmeldingen av Ranavassdraget som et godt eksempel på dette.

Komiteen viser til at Stiftelsen Kunnskapsenter laks og vannmiljø har som formål å bidra til økt kunnskap om laksebestandene, som grunnlag for bærekraftig forvaltning og næringsmessig utnyttelse. Stiftelsen er samlokalisert med Høgskolen i Nord-Trøndelags avdeling i Namsos.

Komiteen viser til at levende lakseelver er viktige for å bevare det biologiske mangfoldet og for reiselivet og turistnæringa i distriktene. Komiteen vil understreke at Norge har et særlig ansvar for å forvalte våre unike villaksstammer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Regjeringen foreslår å videreføre den økte satsingen på bevaring av villaks. Dette gir blant annet rom for en stor innsats i 2010 for å bli kvitt lakseparasitten i Vefsna.

Flertallet viser til at samtidig øker utfordringene med å fordele inntekter på en rettferdig måte. Resultatet kan bli at enkelte rettighetshavere trekker seg ut av fellesskapet og ikke lenger tilbyr fiske til allmennheten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å fortsette arbeidet med å bekjempe lakseparasitten Gyrodactylus salaris

(gyro) i de smittede elvene. Laksen er allerede utryddet i 45 elver, og truet i 150 av 400 lakseelver i Norge. Laksen er fredet i 50 elver. En rød varselampe har begynt å blinke.

Disse medlemmer viser til at 2009 har vært et dårlig år for norske laksefiskere. En gjennomgang av fangstene i flere større lakseelver fra Alta i nord til Otra i sør viser en dramatisk nedgang i laksefisket for 2009. Anslagsvis snakkes det om en reduksjon på ca. 30 pst. for landet sett under ett. Blant årsakene som trekkes frem er enorme mengder lakselus fra oppdrettsnæringen samt oppfisking av villaksens mat i havet til blant annet oppdrettsfôr.

Disse medlemmer pekar videre på at effektiv bekjemping av gyro i norske vassdrag er kostbart, og at det er behov for å styrke dette arbeidet utover det Regjeringa har foreslått.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre viser til at privat eigedomsrett er eit viktig grunnlag for vårt samfunn. Dette gjeld også eigedomsretten til jakt- og fiskerettar. Desse medlemmene erkjenner at retten til jakt og fiske ligger til grunneigarane. Desse medlemmene vil ikkje medverke til endring av disse rettsforholda. Desse medlemmene pekar på at utleige av jakt- og fiskerettar gjev muligheter til viktige tilleggsinntekter til jord- og skogbruk. Slike inntekter kan være med på å bevare eit rikt bumiljø og kulturlandskap i store deler av landet. Landbruket står føre fleire omstillingar, og utnyttinga av inntekspotensialet som mange landbrukseigedommar har, kan være med på å oppretthalde drift og busetting. Desse medlemmene meiner derfor at ein skal være varsam med å innføre avgrensingar i dei inntektene som slik aktivitet kan gje.

Desse medlemmene vil peike på at Gyrodactylus salaris er introdusert i norske elvar av staten, og at staten derfor har eit klart ansvar for å rydde opp. Desse medlemmene er kjende med at når det gjeld forsuring, er det primært forhold utanfor norske myndigheiter sin kontroll som har ført til forsuring, men at det likevel er eit offentleg ansvar å bøte på skadane gjennom bl.a. kalking.

Disse medlemmer er også kjent med den betydelige frivillige innsatsen som Norges Jeger- og Fiskerforbund og andre frivillige legger ned i arbeidet for å bekjempe forsuring.

Desse medlemmene pekar på at grunneigarane ikkje bør få sin eigedomsrett i forhold til fiskerettar redusert som følgje av at det gjennomførast tiltak som det offentlige har eit ansvar for.

Disse medlemmer er av den oppfatning at samarbeidet mellom grunneiere og fiskere er av avgjørende betydning for forvaltningen av norske villaksstammer, men også for å skaffe støtte i opinio-

nen for fortsatt bruk av offentlige midler på å styrke villaksen. Disse medlemmer mener at det i vassdrag hvor frivillige fra lokale og nasjonale fiskeorganisasjoner har deltatt i behandlingen av gyro eller forsuring, må det være en målsetting at vassdraget i tilstrekkelig grad gjøres tilgjengelig for åpent salg av fiskekort. Disse medlemmer mener at lovfestet lokal forvaltning, med deltakelsesplikt for alle valdeiere i vassdraget kunne sikret at det til enhver tid ble stilt til rådighet fiske gjennom åpent salg av fiskekort.

Desse medlemmene fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa legge fram ei stortingsmelding om korleis bekjemping av Gyrodactylus salaris som trussel mot norske villaksstammar er tenkt gjennomført. Ein slik plan bør innehalde både metodevalg, budsjettmessige konsekvensar og prioritering av smitteområde."

Desse medlemmene peiker å at ein lønnsam og bærekraftig havbruksnæring er avhengig av tilgang på godt egna areal i sjø. Det må leggest opp til auka løyvingar for oppfølging av verneområde og miljøregelverk. I den forbindelse er det viktig at kunnskapsoppbygginga i stor grad er retta mot bruk og vern. Vidare er det viktig at det skjer ein reell og kunnskapsbasert evaluering og forvaltning av verneområda. Overvaking og evaluering av nasjonale laksevassdrag og laksefjordar må få ein prioritet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til Framskrittspartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke gyro-bevilgningen med 14 mill. kroner for å sikre villaksen for fremtiden.

Medlemene i komiteen frå Høgre viser til Høgre sitt alternative statsbudsjett der det er føreslege å løyve 7 mill. kroner utover Regjeringa sitt forslag til bekjemping av gyro over kap. 1427 post 21.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til tiltak mot lakselus med 10 mill. kroner.

FRILUFTSLIV

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at Regjeringen prioriterer arbeidet med å sikre nye friluftsområder høyt, og at fokuset særlig er rettet mot å gjøre strandsonen mer tilgjengelig for allmennheten.

Flertallet har merket seg at staten har sikret mer enn 2 000 områder til friluftsmål gjennom kjøp eller avtaler om bruk av eiendommen.

Flertallet vil peke på behovet for å rette fokuset mot forsvarlig drift og skjøtsel av de offentlig eide friluftsområdene, og at dette må skje i et nært samarbeid med de aktuelle friluftorganisasjonene.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti vil peike på behovet for å rette fokuset mot forsvarlig drift og skjøtsel av friluftsområda, og at dette må skje i et nært samarbeid med de aktuelle friluftorganisasjonane.

Komiteen vil understreke betydningen av friluftslivet – også som et ledd i en styrking av folkehelsen og arbeidet for en bærekraftig utvikling. Det er viktig å sikre friluftslivets utfoldelse gjennom arealer for friluftsliv, rettighet for ferdsel, aktiviteter og liknende.

Komiteen registrerer at midlene til aktivitets tiltak ikke er foreslått økt, og at vi har betydelige utfordringer i å stimulere til et mer aktivt friluftsliv. Komiteen vil understreke at friluftsliv er en kilde til livskvalitet, rekreasjon og bedre folkehelse. Friluftsliv bidrar til å bedre forståelsen for en økologisk bærekraftig utvikling, og er en viktig ressurs i næringsssammenheng for mange distrikter.

Komiteen viser til at fysisk inaktivitet koster det norske samfunn milliarder av kroner i form av økt sykefravær og merforbruk av helsetjenester, og gir redusert livskvalitet og levealder for den enkelte. Komiteen viser videre til at friluftsliv er en del av vår kultur, som det koster lite å tilrettelegge og som har potensial til å aktivisere mange. Ved siden av fysisk aktivitet gir friluftsliv naturopplevelser, ro, stillhet og mulighet for godt sosialt samvær slik at hele menneskets helse og trivsel fremmes.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener derfor tiden er inne for et krafttak i folkehelsearbeidet med fokus på friluftsliv.

Flertallet peker på at de største utfordringene er overfor dem som ikke er med i den organiserte idretten. De inaktive finnes ikke i idrettslagene i noen særlig grad. Flertallet peker på at det er de gode lavterskeltilbudene og mulighetene for den enkelte på frivillig basis til å kunne gå seg en tur og lignende, spesielt i nærmiljøet, det er viktig å stimulere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det ikke bør være en statlig oppgave å engasjere seg i hva voksne folk gjør på fritiden. Med en anerkjennelse av at norsk ungdom i

stadig mindre grad er fysisk aktive og ute i naturen mener en at det er viktig å støtte tiltak som retter seg mot ungdom, men også mot mennesker med fysiske og psykiske utfordringer. Mange kommuner har også gjennom nasjonale verneprosesser fått beslaglagt store arealer, og da kan tilrettelegging for friluftsbasert turisme være med å bidra til en kompensasjon for kommunenes tapte rett til selvstendig arealdisponering.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti meiner at friluftsliv bør gjenopprettast som eit eiga resultatområde under Miljøverndepartementet for å auke både den forvaltningsmessige og politiske merksemda om området. Friluftsliv gir helse og trivsel, ferdigheter og opplevingar, og er den største fritidsaktiviteten i landet. Friluftsliv aukar kunnskap og forståing for natur og miljø, og bidrar til betre livskvalitet og betre helse.

Desse medlemene fremjar på denne bakgrunn følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 gjenopprette friluftsliv som eiga resultatområde i Miljøverndepartementets budsjett."

Disse medlemmer viser til at forrige stortingsmelding om friluftsliv ble lagt fram 27. april 2001. Siden den gang har folkehelseutfordringene knyttet til fysisk inaktivitet inntatt nye dimensjoner. Fysisk inaktivitet koster det norske samfunnet milliarder av kroner i form av økt sykefravær og merforbruk av helsetjenester, og gir redusert livskvalitet og levealder for den enkelte.

Disse medlemmer viser til at det trengs nye virkemidler og økt innsats for at alle barn og unge skal få opplæring i og tilbud om alminnelige friluftaktiviteter. Det er også utfordringer knyttet til tilrettelegging og informasjon, som kan bidra til at mennesker med innvandrerbakgrunn tar del i friluftslivet.

Disse medlemmer viser til at flere års svært viktig satsing på sikring av nye friluftsområder gjør at det nå er store utfordringer knyttet til forvaltning og drift av offentlig eide friluftslivsområder. Krav til økt tilgjengelighet og universell utforming fordrer også økt innsats for tilrettelegging av områdene. Disse medlemmer mener det nå er på tide med en ny stortingsmelding om friluftspolitikk, som kan legge grunnlag for en offensiv og framtidsrettet friluftspolitikk der friluftslivets potensial for trivsel og helse utnyttes til beste for enkeltmennesker og samfunnet, og der også spørsmål som universell utforming, integrering og bærekraftig utvikling i vårt nærmiljø diskuteres.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2010 fremme en stortingsmelding om friluftsliv."

Disse medlemmer mener videre det er behov for økt satsing på friluftsliv i statsbudsjettet for 2010. Spesielt gjelder dette tilskuddene til stimulerings tiltak og holdningsskapende arbeid for friluftsliv gjennom tredje sektor og med vekt på styrking av allmennhetens interesser. Disse medlemmer viser til en fellessatsing på ungdom i regi av FRIFO med spesielt fokus på ungdom, etniske minoriteter og funksjonshemmede.

Medlemene i komiteen frå Høgre meiner det i eit folkehelseperspektiv er viktig å styrke friluftslivet.

Desse medlemmene vil peike på behovet for å rette fokuset mot forsvarleg drift og skjøtsel av friluftsområda, og at dette må skje i eit nært samarbeid med dei aktuelle friluftsansjonane.

Desse medlemmene har merka seg at tiltak i friluftsområde fikk ein tilleggsøyve på 35 mill. kroner i forbindelse med den økonomiske krisepakken i 2009, men at Regjeringa ikkje har føreslege å vidareføre denne auka i statsbudsjettet for 2010.

Desse medlemmene peikar på friluftslivet si betyding i det førebyggjande helsearbeidet, og viser til at det i Høgres alternative statsbudsjett er foreslått å løyve 5 mill. kroner utover Regjeringas forslag til forvaltning av friluftsområde over kap. 1427 post 31.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en økning på 5 mill. kroner til friluftslivstiltak over kap. 1427 post 74.

SKOGVERN

Komiteen har merket seg at det er vernet mer enn 1 000 kvadratkilometer produktiv skog i Norge, dette tilsvarer knapt 1,7 pst. av skogarealet i landet. Komiteen har registrert at bevilgningene til nytt skogvern er foreslått til 134 mill. kroner og med en tilsagnsfullmakt på 140 mill. kroner.

Komiteen registrerer at bevilgningene i hovedsak skal brukes til frivillig vern, kjøp og erstatninger av skogområder som er vernet, vederlag for ordninger som er under vurdering for vern, og make-skifteløsninger. Midlene skal også dekke andre utgifter, som er knyttet til gjennomføring av skogvernet, videreføring av verneprosesser for eiendom på statsgrunn og naturfaglig registrering i prioriterte skogtyper.

Komiteen har merket seg en stadig større interesse for å inngå avtaler om frivillig vern, og mener dette engasjementet er svært viktig for å nå vernemålene. Økt interesse for frivillig skogvern utløser imidlertid også et økende behov for statlige bevilgninger. Komiteen vil derfor be Regjeringen vurdere hvordan arbeidet med frivillig skogvern kan styrkes framover. Komiteen peker på Regjeringens målsetning om at skogvernet skal økes slik at naturmangfoldet ivaretas, og så langt som mulig skal baseres på frivillig vern.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet har merket seg at Regjeringen legger vekt på å styrke det frivillige vernet, og skulle ønske det kom i stedet for tvunget vern.

Disse medlemmer peker på at "Levende skog"-standarder som er utviklet av bl.a. Landbruks- og matdepartementet, Villmarksfondet og Norges Skogeierforening, ivaretar størstedelen av de rødlistede artene, og at denne ordningen ikke krever store overføringer fra staten, men snarere virker som en konkurransefremmende faktor for eksport av produkter fra norsk treforedlingsindustri.

Disse medlemmer peker på at av de mange arter som har sine biotop tilknyttet skogen, er en stor del tilknyttet randsoneområder, plantefelt og ungskog. Skog som blir skjøttet medfører også mindre risiko for større og mer ødeleggende skogbranner.

Disse medlemmer vil peke på at en vernekvallitet ofte har oppstått på grunn av aktiv forvaltning fra grunneiers side. Det er ingen logikk i at de grunneierne og bruksberettigede som ut fra et økologisk perspektiv har tatt best vare på skogen, skal straffes ved å bli fratatt råderetten over denne. Det er grunn til å peke på at det har vært drevet hogst til lokal industri og eksport i Norge i århundrer, og at artsmangfoldet tilknyttet norsk skog nærmest ikke er påvirket av dette. Endringene i skogbruket de senere år har for øvrig medført at mengden nedfallsskog og dødsskog ikke har vært så stor som i dag på århundrer. Samtidig vil Regjeringens uttalte målsetting om vern av skogsområder i enkelte deler av landet de neste 20 til 30 årene kunne bidra til svekket virkestilgang både for trelast-, prosess- og bioenergiindustrien.

Disse faktorene medfører at disse medlemmer nå mener at en vernepause er på sin plass, og at tiden og ressursene nå heller bør benyttes til å opprettholde kulturlandskapet, utrede miljø- og samfunnsfunnseffekt av gjennomført vern, og etablere forvaltningsplaner for allerede vernede områder. Fremfor å møte grunneierne og lokalsamfunnene i rettssystemet, bør ressursene brukes på å sikre full økonomisk erstatning og godt samarbeid.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvenser av gjennomførte og planlagte skogverneprosesser."

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at nær halvparten av dei rundt 3 000 artene som i dag er oppført på den nasjonale rødlista over trua arter lever i skog, og mange av desse artene er avhengige av forholdsvis gammal og tilnærma inngrepsfri naturskog. Desse medlemmene meiner derfor at vern av skog må styrkast, då det i dag er få urørte skogsområde og lite naturskog igjen i Noreg.

Desse medlemmene peikar samtidig på at det i samband med auka vern av skog er viktig å redusere konfliktnivået i naturforvaltningsarbeidet. Desse medlemmene viser til at frivillig vern er ein viktig strategi i arbeidet med auka skogvern. Gjennom frivillig vern kan ein oppnå auka vern av verdifull skog og bevare biologisk mangfald, samtidig som konflikter med lokalsamfunn og berørte grunneigarar minimerast.

Desse medlemmene har merka seg at Regjeringa i budsjettforslaget foreslår å redusere løyvingane til nytt skogvern i post 35 frå 137,881 mill. kroner i 2009 til 134,981 mill. kroner i statsbudsjettet for 2010. Desse medlemmene meiner at det blir feil å redusere løyvingane til nytt skogvern når det for å bevare det biologiske mangfaldet er eit betydelig behov for meir skogvern.

Medlemene i komiteen frå Høgre viser til at for å styrke det frivillige vernet av skog er det i Høgres alternative statsbudsjett foreslått å løyve 10 mill. kroner utover Regjeringas forslag til nytt skogvern over kap. 1427 post 35.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at norsk skogsnatur er svært variert med mange forskjellige naturtyper. Om lag halvparten av alle våre rødlistearter befinner seg i skogen, og et faglig begrunnet vern er avgjørende. Dette medlem mener det er behov for en offensiv og planlagt skogvernsatsing. Regjeringen bør snarest utarbeide en plan for hvordan Norge raskest mulig kan verne 4,6 pst. av den produktive skogen i tråd med forskernes anbefalinger.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilningene over post 35 "Statlige tileiøninger, nytt skogvern", med 25 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

KALKING

Komiteen viser til at sur nedbør historisk har vært en alvorlig trussel mot de norske laksebestandene. Ifølge Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) ble 25 stedeøne laksebestander utryddet som følge av sur nedbør.

Komiteen vil understreke at det er meget positivt for tilstanden i norsk natur at utslippene av sur nedbør som følge av et godt internasjonalt miljøarbeid, særlig mht. svoveldioksid (SO₂), har gått kraftig ned siden 1980. Samtidig er fremdeles 10 pst. av norsk natur skadd på grunn av forsurening, og utslipp av nitrogenoksider (NO_x) har overtatt for SO₂ som den viktigste årsaken til sur nedbør. Komiteen vil derfor understreke betydningen av at det internasjonale arbeidet for å redusere NO_x-utslippene (Gøteborg-protokollen) lykkes, og at Norge når sin målsetting om å redusere utslippene med 30 pst. innen 2010.

Komiteen vil understreke at kalking er et godt virkemiddel for å avbøte skade fra sur nedbør. Resultatene av arbeidet er at laksebestander er reetablerte, biologisk mangfold er sikret, og at Sørlandet igjen har blitt et viktig område for norsk villaks.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, stiller seg positiv til at det foreslås å bevilge 88 mill. kroner til kalking i 2010. Dette innebærer muligheter for å videreføre igangsatte kalkingsprosjekter. En slik linje med stabile kalkingsbevilgninger gir gode rammer og nødvendig forutsigbarhet.

ROVVILT

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke viktigheten av å opprettholde rovviltbestandenes overlevelse og grunnlaget for utmarksbeitende dyr.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, ønsker å videreføre hovedtrekkene i stortingsforliket om rovviltpolitikken fra 2004. Både bestandenes overlevelse og næringsdrift basert på beite i utmark skal sikres.

Dette flertallet mener de to målsettingene er forenlige ved en god forvaltning.

Komiteen viser til at målsettinga forutsetter en forvaltning som har forankring og legitimitet i de berørte næringer og lokalsamfunn, og som samtidig opprettholder Norges verneinteresser og -forpliktelser.

Komiteen peker på at både dyr på utmarksbeite og tilstedeværelsen av rovvilt i den norske natu-

ren er positivt. Utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig. Komiteen har merket seg at Regjeringen har varslet en ny vurdering av bestandsmålet.

Komiteen ønsker et bredt forlik om bestandsmål for ulv og bjørn. Forvaltningen av rovdyr skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at bestandsregistreringer og bestandstall for store rovdyr over lang tid vært en kime til konflikt. Norges Bondelag gav i komiteens budsjett høring 3. november 2009 uttrykk for at deres medlemmer opplever at antall rovdyr er langt høyere enn de offisielle bestandstallene som Direktoratet for naturforvaltning oppgir. Bondelaget opplever stor frustrasjon blant sine medlemmer over at myndighetene mangler instrumenter for å måle om bestandsmålet for de ulike rovviltartene er nådd. Disse medlemmer mener det er avgjørende viktig at de offisielle bestandstallene er tilnærmet de samme som de reelle bestandstallene. Dette er helt avgjørende for tilliten til rovviltforvaltningen.

Disse medlemmer viser til at det allerede i Sora Moria I-erklæringen ble bebudet at Regjeringen skulle foreta en gjennomgang av nødvergebestemmelsene for å klargjøre dyreeierens rett til å beskytte husdyr og hunder mot angrep. Nødvergerett for hund ble imidlertid aldri innført i forrige stortingsperiode, noe disse medlemmer mener er sterkt beklagelig. Disse medlemmer mener Regjeringen snarest må fremme forslaget for Stortinget om en generell innlemmelse av hund i nødvergebestemmelsen.

Disse medlemmer vil følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag for Stortinget om en generell innlemmelse av hund i nødvergebestemmelsene."

Disse medlemmene peikar på at erfaringane i åra som er gått sidan forliket vart inngått viser at ein ikkje har klart å skape den ro rundt rovviltproblematikken som var målet med forliket. I fleire lokalsamfunn i dei delar av landet som er innanfor forvaltningssonene for rovviltbestandane, er det ein oppfatning av å ha blitt overkjørt av storsamfunnet ved at dei må betale heile prisen for å ha levedyktige rovviltbestandar her i landet. Ein styrking av den lokale retten til å delta i avgjerdar om forvaltninga av dei store rovdyra ville kunne virke dempande for konflikten.

Disse medlemmene viser til at målet med løyvinga til førebyggjande og konfliktdempande tiltak er å førebyggje rovviltskadar på husdyrhald og tamreindrift gjennom å finansiere førebyggjande tiltak

og medvirke til å dempe konfliktar knytte til rovdyr i lokalsamfunnet.

Disse medlemmene har merka seg at Regjeringas viktigaste tiltak for å redusere rovdyrkonflikten er inngjerding av utmarksbeitande besetningar. Disse medlemmene peikar på at slik inngjerding av beitedyr i seg sjølv inneber tap av retten til å bruke beitemark som tidligare gjennom århundre har vært brukt til utmarksbeite. I tillegg er desse medlemmene skeptiske til om desse gjerda faktisk er effektive i forhold til å halde beitedyr og rovdyr skilde, og peikar på at ein rekke gjerdeprosjekt ikkje har hatt den forventa effekt, og at det har vært store tap også innanfor slike innhegningar.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre viser til at tida er komen for å evaluere rovviltforliket sett i lys av dei erfaringane vi har fått i åra som er gått sidan forliket vart inngått.

Disse medlemmene fremjar følgjande forslag:

"Stortinget ber Regjeringa seinast i løpet av vårsesjonen 2010 komme tilbake til Stortinget med ein evaluering av rovviltpolitikken og rovviltforliket frå 2003/2004, sett i lys av dei utfordringar innbyggjarane innanfor rovviltsonane opplever, og forslag til tiltak i samsvar med dette."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet ønsker en endring av rovdyrpolitikken. Det høye konfliktnivået skyldes at det ikke er samsvar mellom politikernes og vanlige folks syn på behovet for et stort antall rovdyr i norsk natur. Løsningen på dette er ikke å kaste mer penger etter rovdyrforvaltningen, men å redusere bestandsmålene og gi lokale politikere mer direkte innflytelse over forvaltningen av norsk rovdyrpolitikk, samt å lage et mer liberalt regelverk for skade- og nødvergefelling. Såkalte rovdyrsikre gjerder er tilsynelatende Regjeringens viktigste virkemiddel i rovdyrpolitikken. Disse medlemmer finner det meget betenkelig at gjerdene tilsynelatende utelukkende sperrer sauen inne fra viktige beiteområder, men ikke klarer å sperre rovdyrene ute.

Disse medlemmer viser for øvrig til sitt alternative budsjettforslag.

Medlemene i komiteen frå Høgre meiner at Noreg skal sikre overleving av dei fire store rovdyra, bjørn, ulv, gaupe, jerv og kongeørn. Bestanden si levedyktigheit skal vurderast på skandinavisk nivå. Rettar som går tapt på grunn av rovdyrpolitikken, må erstattast fullt ut. Moglegheiter for felles forvaltning med tilstøytande regionar i våre naboland

bør utredast, og det må bli lettare å få løyve til å ta ut skadedyr.

Desse medlemmene viser til at Stortinget våren 2004 vedtok ein ny rovviltpolitikk på bakgrunn av et bredt politisk forlik. Ein viktig føresetnad i dette forliket var auka satsing på førebygging og konfliktdempande tiltak.

Desse medlemmene peker vidare på at hensikta med rovviltforliket var å ivareta Noregs internasjonale plikter i Bern-konvensjonen om å ha levedyktige bestandar av dei store rovdyra, samtidig som omsynet til menneska sine levevilkår og mulighetene for framleis å ha aktive utmarksnæringar vart teken vare på. Desse medlemmene viser til at eit viktig element i St.meld. nr. 15 (2003–2004) og rovviltforliket på Stortinget var auka lokalt sjølvstyre i rovviltpolitikken og ein differensiert forvaltning av de ulike rovviltartane basert på ulike soner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til bestandsovervåking av rovvilt over post 21 med 3,8 mill. kroner.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Det foreslås bevilget 426,451 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 5,5 pst. i forhold til 2009.

Komiteen peker på at Riksantikvaren er direktorat for kulturminneforvaltning og Miljøverndepartementets rådgivende og utøvende faginstans for forvaltning av kulturminner, kulturmiljø og det kulturhistoriske innholdet i landskapet. Riksantikvarens oppgaver er primært knyttet til gjennomføringen av ti bevaringsprogram for nasjonalt viktige kulturminner. Komiteen viser til at vern av kulturminner og kulturmiljø er viktig for å forstå norsk kulturarv og historie.

Komiteen ser positivt på at Regjeringen vil stimulere eiere og næringsliv til en øket verneinnsats og verdiskaping.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, er positiv til at post 72 Vern og sikring av freda og verneverdige kulturminner og kulturmiljø, er forslått øket med 20 mill. kroner i 2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at vern av historiske minnesmerker og kulturminner er viktig for å forstå norsk kultur og historie. Disse medlemmer vil sikre kultur-

minner og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom et sterkt kulturminnevern.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 3:9 (2008–2009), Riksrevisjonens undersøkelse av hvordan Miljøverndepartementet ivaretar det nasjonale ansvaret for fredete og verneverdige bygninger. Disse medlemmer har merket seg at Riksrevisjonen konkluderer i sin rapport med at deres undersøkelse viser at det er vesentlige svakheter i hvordan Miljøverndepartementet ivaretar sitt overordnede nasjonale ansvar for fredete og verneverdige bygninger, og dermed i sentrale forutsetninger for måloppnåelse. Svakheterne på bygningsvernområdet innebærer stor risiko for at verneverdige og fredningsverdige bygninger går tapt, og at målene på området ikke blir nådd innen 2020.

Disse medlemmer ser alvorlig på kritikken fra Riksrevisjonen. Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonens kritikk innebærer at de målene for kulturminnepolitikken som ble presentert i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner, står i fare for ikke å bli nådd.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringspartiene i Soria Moria II-erklæringen sier at "Regjeringen vil forbedre kulturminneforvaltningen i tråd med Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon". Disse medlemmer forventer at dette skjer, og at Miljøverndepartementet i løpet av innværende stortingsperiode vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte med en redegjørelse for hvordan Riksrevisjonens kritikk har blitt fulgt opp.

Disse medlemmer mener videre at arbeidet med fredning bør bygge opp under eiernes og brukernes motivasjon til å bruke kulturarven. Disse medlemmer vil utvikle de statlige virkemidlene, slik at eierne fortsatt kan ta ansvar for egne kulturminner gjennom bruk. Eiere av kulturminner som får bruksverdien redusert som følge av vern, bør kompenseres økonomisk.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram et skatte- og avgiftsopplegg for å styrke kulturminnearbeidet."

Disse medlemmer mener at det i tillegg bør være en målsetting å etablere et skatte- og avgiftssystem som stimulerer til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold, og ikke bare basere det private kulturminnearbeidet på økte statlige bevilgninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettfor-slag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått

å bevilge 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag til vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljø over kap. 1429 post 72.

FARTØYVERNSENTRA

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti merker seg at posten til Fartøyvernsentra ikke er foreslått øket, sammenliknet med summen i saldert budsjett for 2009. I samsvar med Soria Moria-erklæringen skal arbeidet med å sette fartøyvernentrene i bedre stand til å bidra til langsiktig ivaretagelse av fartøyene, fortsette.

Disse medlemmer vil peke på at det påhviler sentrene store oppgaver med å holde et forsvarlig antall spesialisthåndverkere til restaureringsarbeidene. Det er derfor av stor viktighet at Riksantikvaren til enhver tid allokterer nok oppdrag til fartøyvernentrene.

FARTØYVERN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti støtter Regjeringen i at fartøyvernet genererer viktige verdier for eierne, brukerne og lokalsamfunn langs kysten.

Disse medlemmer mener at fartøyvern utgjør en viktig del av norsk kulturvern. Det er ikke mulig å restaurere alle verneverdige fartøyer. Disse medlemmer vil påpeke viktigheten av at utvelgelsen gir et representativt utvalg av fartøyer, som representerer de ulike epokene innen den norske maritime historie.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Nasjonal verneplan for fartøy i Stortingets innstilling til Kulturminnemeldingen i 2005. Disse medlemmer mener det må prioriteres midler og ressurser til å lage et register over verneverdige fartøy, slik at man får en oversikt over hva som faktisk eksisterer.

Disse medlemmer mener også det bør settes i gang forskningsprosjekter og generell kompetansehevning i alle ledd innenfor fagfeltet. Disse medlemmer mener en slik prioritering kan gjøres innenfor den foreslåtte ramme, og at det er svært viktig at man prioriterer dette, slik at arbeidet med å sikre et representativt utvalg fartøy kan komme i gang når planen er ferdig i begynnelsen av 2010.

Disse medlemmer ser fram til at Regjeringen legger fram en nasjonal verneplan for fartøy der man tar vare på et representativt utvalg av fartøy.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det foreslås at post 74 Fartøyvern

skal økes med 8 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Disse medlemmer mener at skal det siste restaurerbare dampskip fra 2. verdenskrig, Hestmanden, bevares, må tiltak settes inn med ekstra midler i 2010.

RJUKANBANEN

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg det viktige arbeidet med å sette i stand den industrielle kulturarven som Rjukanbanen utgjør. Flertallet er kjent med at så vel Riksantikvaren som Tinn kommune og Telemark fylkeskommune har bedt Miljøverndepartementet om å utpeke anlegget til et av de prioriterte tekniske og industrielle kulturminnene. Flertallet støtter dette arbeidet, og merker seg også at Rjukanbanen er et viktig element i arbeidet med å få Rjukan/Notodden på UNESCOs verdensarvliste.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Rjukanbanen søker om å komme på UNESCO-listen som verdensarv. Disse medlemmer har merket seg at i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010 er det ikke satt av midler til driften av Rjukanbanen. Disse medlemmer viser til at Telemark fylkeskommune, sammen med Stiftelsen Rjukanbanen og Norsk Industriarbeidermuseum på Vemork, har utarbeidet et driftsbudsjett på totalt 7,3 mill. kroner fordelt på følgende finansiering:

Miljøverndepartementet	3 mill. kroner
Kultur- og kirke departementet	2,5 mill. kroner
Tinn kommune	1 mill. kroner
Telemark fylkeskommune	600 000 kroner
Notodden kommune	200 000 kroner

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at 3 mill. kroner på kap. 1429, post 72 Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, må øremerkes drift av Rjukanbanen.

Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Det foreslås bevilget 55,230 mill. kroner på dette kapitlet for 2010. Dette er en reduksjon på 77,3 pst. i forhold til 2009. Bevilgningsforslaget på post 50 tilsvarende den samlede avkastningen av kapitalen i Norsk Kulturminnefond som er budsjettert under kap. 4432 post 85 Avkastning fra Norsk kulturminnefond.

Norsk kulturminnefond ble opprettet i 2002. Avkastningen av fondskapitalen skal benyttes til kulturminneformål og til forvaltningen av tilskuddsmid-

lene, jf. post 50. Post 90 Fondskapital behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Komiteen vil peke på at målet med Norsk kulturminnefond er at det skal legges til rette for økt samspill mellom offentlige og private midler til vern og utvikling av fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer. Ordningen skal stimulere til økt verneinnsats fra eiere og næringsliv, og til mer effektive samarbeidsformer mellom offentlige og private aktører.

Komiteen viser til at midlene fra fondet skal komme i tillegg til de ordinære bevilgningene til kulturminneformål, og at dette vil stimulere til økt innsats for kulturminnevern fra private, men også fra næringslivet.

Komiteen viser til at kulturminner og kulturmiljø representerer store verdier både for den enkelte og for samfunnet. Komiteen erkjenner at viktige kulturhistoriske verdier er i ferd med å gå tapt for alltid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at fondets midler skal gå til både fredede og ikke fredede, bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljø. Tildeling til fredede kulturminner må økes for å etterkomme kravet i forskriftene om at minst 1/3 av fondets avkastning skal gå til fredede kulturminner.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å ivareta vår kulturarv. Kulturminner – både i immateriell og materiell form – er sporene av våre forfedres liv og virke som fortsatt kan sees og oppleves i dagens samfunn. Vi har en forpliktelse til å bringe kunnskapen om vår fortid videre. Staten er en stor "eier" av kulturminner, og har et spesielt ansvar for å ta vare på disse.

Disse medlemmer viser til at hovedtrekkene for kulturminnepolitikken ble trukket opp i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner og Innst. S. nr. 227 (2004–2005).

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for Kulturminneåret 2009 heller ikke foreslo noe som bedret situasjonen for fredede bygg i privat eie. Det er fortsatt ingen insitamenter fra det offentlige som oppmuntrer til jevnt og godt vedlikehold av fredede bygg i privat eie. Disse medlemmer viser til at det i statsbudsjettet for 2010 ikke er foreslått endringer i forhold til utgiftsføring av vedlikehold på fredede hus. Merverdiavgiftsspørsmålet er utsatt, og budsjettpostene hos Riksantikvaren som er relevant for fredede bygg, er ikke foreslått økt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å øke fondskapitalen i Kulturminnefondet med 100 mill. kroner til totalt 1,5 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at 2009 er utpekt til å være et kulturminneår. Formålet er blant annet å aktualisere og bringe mangfoldet av kulturminnene fram i lyset.

Dette medlem er glad for at Stortinget i løpet av forrige periode klarte å følge opp vedtaket fra St.meld. nr. 16 (2004–2005) og Innst. S. nr. 227 (2004–2005) Leve med kulturminner om å gjennomføre en opptrapping av fondskapitalen i Norsk kulturminnefond, slik at fondskapitalen kommer opp i 1,4 mrd. kroner. Avkastningen fra Kulturminnefondet bidrar med 55 mill. kroner til kulturminnetiltak i 2010, men behovet er langt større.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det er foreslått å øke fondskapitalen i Kulturminnefondet med 200 mill. kroner.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn

Det foreslås bevilget 709,907 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 15,7 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen viser til den sentrale rolle Statens forurensningstilsyn (SFT) har for å oppnå de miljøpolitiske mål vi setter oss i Norge. Komiteen har merket seg at SFT skal skifte navn til Klima- og forurensningsdirektoratet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på behovet for en effektiv og resultatorientert forvaltning på miljøområdet. Disse medlemmer viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringen Stoltenberg II totalt sett har blitt hele 12 000 flere statsansatte. 112 små og store statlige etater, direktorater, tilsyn og institusjoner har økt antallet ansatte i løpet av denne fireårsperioden.

Disse medlemmer viser til at denne økningen er videreført i statsbudsjettet for 2010. Disse medlemmer viser derfor til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å redusere bevilgningene til post 21 Spesielle driftsutgifter, Statens forurensningstilsyn med 5 mill. kroner.

KLIMA

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til klimaforliket på Stortinget mellom regjeringspartiene og Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fra januar 2008. I forliket var det enighet om å bruke inntil 3 mrd. kroner årlig på bevaring av tropisk regnskog. Dette var et historisk vedtak som bekreftet Norges lederrolle i det internasjonale arbeidet for å få ned de store klimagassutslippene fra regnskogsødeleggelse.

Flertallet viser til at avskoging er den nest største kilden til menneskeskapt klimagassutslipp, og redusert avskogning i tropiske områder er nødvendig for å få til raske reduksjoner i de globale utslippene av klimagasser. Ødeleggelsen av tropisk regnskog fører til utryddelse av et ufattelig antall plante- og dyrearter, og satsingen på skog er således også et viktig bidrag i arbeidet for å oppnå det internasjonale målet om å stanse tapet av arter i 2010.

Flertallet peker på at den norske skog- og klimasatsingen gjør det mulig å hente viktig lærdom som vil påvirke utformingen av en ny klimaavtale. Imidlertid er satsingen også risikofylt, fordi det er store summer og mange mektige interessegrupper involvert, og fordi dette er et relativt nytt arbeidsområde som skal gjennomføres i utviklingsland med store utfordringer. For å redusere risikoen og gi størst mulig forutsetning for å lykkes, mener flertallet at noen førende prinsipper legges til grunn for arbeidet.

Flertallet mener at klima- og skogprosjektet bør i all hovedsak støtte nasjonale planer for å redusere avskoging og skogforringelse. For å sikre at tiltakene som støttes skal ha størst mulig langsiktig effekt, er det viktig at slike nasjonale planer har en bred forankring i mottagerlandene. Tiltakene skal ikke være i strid med sentrale norske bistandsmål. Det er viktig at tiltakene er i tråd med urfolks og andre lokale folkegruppers rettigheter. Det norske klima- og skogprosjektet skal fokusere på beskyttelse av naturskog, og det skal ikke gis støtte til aktiviteter som på noen måte bidrar til å forringe eller ødelegge slik skog, som for eksempel industriell hogst og konvertering av naturskog til treplantasjer.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, er tilfredse med at SFTs klimakompetanse blir styrket med tanke på oppfølging av arbeidet med en ny klimaavtale.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at SFT har fått i oppdrag å lede arbeidet med å foreslå tiltak som skal følge opp klimaforliket på Stortinget januar 2008, og som skal danne underlagsmateriale for en

ny stortingsmelding om oppfølging av klimaforliket. Disse medlemmer har merket seg at anbefalingene fra dette arbeidet, kalt Klimakur 2020, skal legges frem i februar 2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener Norge i mindre grad bør fokusere på å være ledende og drive månelandinger, og i større grad finne frem til realistiske standpunkter som Kina, USA, Brasil, India og andre store land kan være med på. Disse medlemmer mener en ny internasjonal klimaavtale må ta innover seg utfordringene med karbonlekkasje, og at dette må stå sentralt i arbeidet med en ny klimaavtale.

KJEMIKALIER

Komiteen viser til at arbeidet med å gjennomføre REACH krever omfattende innsats, og er tilfreds med at budsjettet styrkes med 10 mill. kroner til styrking av kompetanse og ressurser til dette formålet.

F-GASSORDNINGEN

Komiteen merker seg at det er foreslått å etablere en sertifiseringsordning for bedrifter og teknisk personell som skal håndtere fluoriserte klimagasser til kuldetekniske formål. Dette er i tråd med strategien for å redusere utslipp av klimagasser. Ordningen er selvfinansierende, og både utgiftssiden og inntektssiden er budsjettet med 15 mill. kroner. Anslaget for kostnader og gebyrinntekter på sertifiseringsordningen er usikkert, da ordningen ennå ikke er etablert.

OPPRYDDINGSTILTAK

Komiteen understreker viktigheten av en systematisk oppfølging av oppryddingstiltak for vann, grunn og sedimenter som er forurenset av miljøgifter.

Komiteen merker seg at fokus på arbeidet med opprydding er forurenset jord og forurenset jord i barnehager.

Komiteen er tilfreds med at det bevilges inntil 20 mill. kroner til tiltak for å redusere erosjon og massetransport fra avgangsdeponiet ved Knaben Gruver.

Komiteen merker seg at oppryddingsprosjekt, særlig i sjøbunn, er omfattende og tidkrevende prosjekter som krever grundige undersøkelser og kostnadsberegninger. Det er først i 2010–2011 at man har kommet langt nok til at det er faglig forsvarlig å sette i verk større oppryddingstiltak for mange av tiltaksplanområdene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår at kap. 1441

post 39 Oppryddingstiltak – reduseres med 1,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjettforslag. Post 39 bevilges med i alt 157 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg det arbeidet som foregår med oppryddingstiltak i vann, i grunnen og i sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter. Disse medlemmer ser at det må foretas nøye forhåndsvurderinger før en kan sette i gang opprydding på den enkelte lokalitet, men understreker at det er viktig at det holdes godt tempo i dette arbeidet.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke tilstrekkelig opp. I stedet var det en betydelig reduksjon av bevilgningene til oppryddingstiltak i det vedtatte statsbudsjettet for 2009, samt i St.prp. nr. 15 (2008–2009) Endringer i statsbudsjettet for 2008 under Miljøverndepartementet. Disse reduksjonene gjør at det viktige arbeidet med å fjerne miljøgifter fra norske fjorder, havner og innsjøer blir forsinket. Disse medlemmer har merket seg at disse reduksjonene ble begrunnet i at for mange av tiltaksplanene vil en først i 2010/2011 ha kommet langt nok til at større oppryddingstiltak kan settes i gang, og de største kostnadene vil først komme i perioden fra 2011 og utover. Disse medlemmer vil likevel understreke at fremdriften i dette arbeidet er Regjeringens ansvar.

Disse medlemmer har merket seg at bevilgningene til oppryddingstiltak er foreslått økt fra 94,28 mill. kroner i 2009 til 158,5 mill. kroner i statsbudsjettet for 2010, men at denne økningen ikke fullt ut kompenserer for reduksjonene i statsbudsjettene for 2008 og 2009.

Disse medlemmer mener det er behov for en handlingsplan for opprydding og finansiering av giftopprydding i fjorder og sedimenter.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner."

Disse medlemmer understreker viktigheten av en systematisk oppfølging av oppryddingstiltak for vann, grunn og sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter. Disse medlemmer er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Mattilsynet advarer mot spising av fisk og skalldyr fra over 30 fjordområder langs kysten. Fjordene

er forurenset med alt fra PCB til tungmetaller og dioksiner. Mange lokalsamfunn sliter med forurensete fjorder. At forurensningen får ligge, svekker også Norges omdømme som kyst- og fiskerinasjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker å legge til rette for et giftfritt miljø og en tryggere fremtid. Disse medlemmer mener at det er viktig å hindre at kjemikalier og miljøgifter skader helse og miljø. Disse medlemmer peker på at miljøgifter samler seg i naturen, i næringskjeden og dermed i maten vi spiser. Miljøgiftene vi slipper ut i dag, selv i små mengder, vil skape problemer for kommende generasjoner. Det er derfor en alvorlig trussel mot kommende generasjoners helse, mot miljøet og den fremtidige matforsyningen. Disse medlemmer mener at det er nødvendig å ha store ambisjoner på dette området.

Disse medlemmer peker på at mange av dagens forekomster av miljøgifter er resultat av tidligere tiders miljøsynder. Dette er forurensning det er viktig å rydde opp i så raskt som mulig. Oppryddingstiltak er ofte kostnadskrevende, og det vil etter disse medlemmers mening være nødvendig med økte bevilgninger til dette viktige arbeidet i årene fremover.

AVFALL

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Innst. 3 S (2009–2010), hvor flertallet i komiteen har merket seg at avfallsbransjen er bekymret for at ulike avgiftsmessige vilkår for avfallsforbrenning mellom Norge og Sverige kan føre til uheldige konsekvenser for fjernvarmeutbygging i Norge og til økt transport. Samtidig viser flertallet til at forbrenningsavgiften kan ha positive effekter for materialgjenvinning, avfallsmengde og luftforurensning i tettbygde strøk, samt at svenske forbrenningsanlegg har høyere energitnyttelse enn norske.

Flertallet viser videre til at Regjeringen fram til Revidert nasjonalbudsjett skal foreta en gjennomgang av markedet for avfallsforbrenning for å finne ut hva som ut fra miljøhensyn og samfunnsøkonomiske hensyn er de beste løsningene. Gjennomgangen må gi anslag på effekten på:

- lokale utslipp av giftige og forurensende stoffer,
- avfallsmengde,
- materialgjenvinning,
- energitnyttelse (klimagassutslipp),
- miljøproblemer knyttet til transport,
- konsekvenser for utbygging av lokale fjernvarmeanlegg og næringsmessige forhold, alt både på kort og lang sikt.

Det vises til at gjennomgangen også må vurdere alternative måter å oppnå miljømålene på, inkludert regulering.

Flertallet understreker at det er viktig med en helhetsvurdering av miljøkonsekvensene.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er behov for en bred gjennomgang av avfallspolitikken. Dette må inkludere en gjennomgang av rammevilkår for avfallshåndtering i Norge og våre naboland. Disse medlemmer viser til at i dag går store mengder norsk avfall til energiproduksjon i Sverige på grunn av dårligere rammebetingelser i Norge. Dette representerer en alvorlig utfordring for avfallsforbrenningsanlegg i Norge. Norske kommuner har investert store summer i forbrenningsanlegg og fjernvarmenett for å utnytte avfall som en energikilde for norske husholdninger og bedrifter. Mange av disse anleggene kan få problemer fordi brennbart avfall i stedet sendes til Sverige på grunn av for dårlige rammebetingelser i Norge.

Disse medlemmer viser til at Sverige har vedtatt å avvike avgiften på forbrenning av avfall fra oktober 2010. Disse medlemmer mener at vi bør avvike avgiften på forbrenning av avfall i Norge for at rammebetingelsene for norsk avfallsforbrenning skal bli mer lik de som er i Sverige.

Disse medlemmer viser til partienes respektive alternative budsjettforslag, hvor man har foreslått å fjerne avgiften på forbrenning av avfall.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er tilfreds med at det er innført et forbud mot deponering av nedbrytbart avfall i Norge. Samtidig vil disse medlemmer peke på at det er gitt et betydelig antall dispensasjoner fra deponeringsforbudet.

BIODIESEL

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på det store potensialet for næringsutvikling og klimagassreduksjoner som ligger i produksjon av 2. generasjons biodrivstoff.

Flertallet merker seg at Regjeringen vil sende på høring en økning av omsetningspåbudet for biodrivstoff til 3,5 pst., med sikte på en økning så raskt som mulig i 2010. Flertallet viser til at Statens forurensningstilsyn i løpet av kort tid er ferdig med et frivillig rapporteringssystem for biodrivstoff som sikrer sporbarhet og klimagevinst.

Flertallet er videre fornøyd med Regjeringens mål om å doble omsetningspåbudet for biodrivstoff så snart bærekraftskriteriene er godt nok utviklet. Det

tas sikte på innføring av omsetningspåbudet på 5 pst. fra 1. januar 2011. Flertallet vil understreke at påbudet også skal sikre at diesel inneholder minst 5 pst. biodiesel.

Flertallet mener dette er målrettede tiltak som bidrar til å skape et betydelig marked for biodrivstoff i Norge og sikrer at det kun støttes opp under klimavennlig drivstoff.

Flertallet har merket seg Innst. 2 S (2009–2010) fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2010, der flertallet i finanskomiteen legger opp til å styrke den nye ordningen for investeringsstøtte til miljøteknologi med 140 mill. kroner. Av dette er 100 mill. kroner øremerket en betydelig satsing på 2. generasjons biodrivstoff basert på trevirke. Flertallet understreker at denne positive satsingen skal bidra til utvikling, investering og kommersialisering av 2. generasjons biodrivstoff.

Flertallet viser til at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 anmodes om å foreta en gjennomgang av rammebetingelsene for forskning og teknologiutvikling av 2. generasjons biodrivstoff. Flertallet er opptatt av at en slik gjennomgang ser alle virkemidlene i sammenheng, og at et siktemål er å bidra til en offensiv utvikling, innfasing og kommersialisering av bærekraftige drivstoff som produseres i Norge.

Flertallet viser til brev fra Finansdepartementet til Stortingets presidentskap datert 30. oktober 2009, og som er vedlagt Innst. 2 S (2009–2010). I brevet vises det til Innst. 3 S (2009–2010), side 73:

"... under avsnittet om utfasing av fritak for biodiesel, sjette linje står det:

Partene i klimaforliket har blitt enige om å trappe opp omsetningspåbudet til 5 % fra 1. juli 2010. "En slik opptrappingsplan var ikke en del av klimaforliket. Det burde ha stått: Det legges opp til å innføre et omsetningskrav på fem volumprosent av omsatt drivstoff fra medio 2010. Dette kravet vil imidlertid bli vurdert nærmere basert på en vurdering av klimaeffekten av biodrivstoff, videre utvikling av EUs bærekraftskriterier frem mot 2010 og utviklingen i andre lands politikk på området. Det tas sikte på å innføre bærekraftskriterier sammen med omsetningspåbudet for 2010."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Regjeringens forslag i statsbudsjettet om å fjerne fritaket for autodieselavgift for biodiesel over to år med innføring av halv avgift fra 2010. Avgiftsforslaget innebærer en dramatisk endring av rammebetingelser for industrien og næringslivet og sparker bena under realiserte og planlagte investeringer i produksjon av biodrivstoff for milliarder av kroner. Avgiften vil også gi seg utslag i tap av arbeidsplasser.

Disse medlemmer viser til at Norges hittil eneste biodieselprodusent Uniol i Fredrikstad har varslet om nedleggelse som følge av Regjeringens forslag om avgift på biodiesel. Uniol har bygget opp et flunkende nytt produksjonsanlegg i Fredrikstad til en verdi av 350 mill. kroner. Investeringen ble gjort under forutsetning av at avgiftsfritaket på biodiesel ville bli videreført.

Disse medlemmer viser også til Norske Skogs planer om å investere milliardbeløp i en biodieselfabrikk på Follum, som skal produsere 2. generasjons biodiesel basert på trevirke. Selskapet har varslet at prosjektet på Follum blir flagget ut av landet hvis avgiften blir innført.

Disse medlemmer viser til at en rekke store transportbedrifter som Schenker, Posten og Ruter med bakgrunn i avgiftsfritaket har satset stort på høyinnblanding av biodrivstoff på sine kjøretøyer. Ruter planlegger blant annet å kjøre en av sine bussruter i Oslo på 100 pst. biodiesel i sommerhalvåret og 30 pst. i vinterhalvåret. Disse medlemmer viser til at Regjeringens avgiftsforslag sparker beina under denne og andre liknende satsinger, og gjør høyinnblanding av biodiesel ulønnsomt.

Disse medlemmer viser til at markedet for salg av flexi-fuel-biler, biodieselmotorer og landbruksmaskiner som går på biodiesel høyst sannsynlig vil bli kraftig redusert med avgiften.

Disse medlemmer mener Regjeringen ved å innføre autodieselavgift på biodiesel demonstrerer totalt mangel på forutsigbarhet i forhold til hvilke rammebetingelser som skal gjelde for de deler av

industrien og næringslivet som ønsker å satse på miljøteknologi og miljøvennlig energi i Norge. Avgiftsforslaget sender et tydelig signal om at Regjeringen ikke ønsker å legge til rette for bærekraftig produksjon av biodrivstoff i Norge.

Disse medlemmer tolker Regjeringens fjerning av fritaket for autodieselavgift, og de senkede ambisjonene for lavinnblanding gjennom omsetningspåbudet, som et varsel om at biodrivstoff ikke er et prioritert virkemiddel for reduksjon av klimagasser i Norge.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om langsiktige rammebetingelser for alternativt drivstoff."

Disse medlemmer viser til sine alternative budsjetter hvor man foreslår å ikke innføre avgift på biodrivstoff.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil påpeke at Regjeringens varslede skjerping av omsetningspåbudet for biodrivstoff til 3,5 pst. i 2010 er i strid med den enighet som ble etablert mellom partene i klimaforliket 3. desember 2008 om å skjerpe omsetningskravet til 5 pst. biodrivstoff fra 1. juli 2010.

Disse medlemmer viser til partienes respektive alternative statsbudsjetter hvor det foreslås å videreføre fritaket for autodieselavgift for biodiesel.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1000 kr)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Ap, SV og Sp
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)	709 907	708 407 (- 1 500)
	1	Driftsutgifter	308 160	308 160
	21	Spesielle driftsutgifter	21 595	21 595
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	5 332	5 332
	39	Oppryddingstiltak	158 500	157 000 (- 1 500)
	75	Utbetaling av pant for bilvrak	166 320	166 320
	76	Refusjonsordninger	50 000	50 000

Kap. 1445 Miljøvennlig skipsfart

Det budsjetteres med 4,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 33,3 pst. i forhold til 2009.

Kap. 1447 Miljøhensyn i offentlige innkjøp

Det budsjetteres med 14,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 75 pst. i forhold til 2009.

Komiteen viser til at Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) ble opprettet under Fornyings- og administrasjonsdepartementet 1. januar 2008. Komiteen viser til at hovedarbeidsområdet for direktoratet innenfor Miljøverndepartementets ansvarsområde vil være miljøbevisste offentlige nyanskaffelser. Direktoratet har ansvar for å følge opp handlingsplanen for miljø og samfunnsansvar i offentlige nyanskaffelser, herunder sikre at miljøhensyn blir integrert som en naturlig del av den generelle innkjøpspolitikken i all offentlig virksomhet.

Komiteen er positiv til at bevilgningene er styrket i 2010, som følge av at DIFI har fått overført flere oppgaver i sammenheng med handlingsplanen og som satsing i forbindelse med krav til miljøhensyn innen offentlig bygg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at DIFI også skal gi bistand til den faglige støttetjenesten (knutepunkt) som opprettes i alle fylker i all offentlig virksomhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det må være en forutsetning at det tas miljøhensyn ved offentlige innkjøp, og mener det ikke er behov for økt byråkrati og egne midler til en slik gjennomføring.

Disse medlemmer viser for øvrig til sitt alternative budsjettforslag.

Kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur

Det foreslås bevilget 403, 445 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en økning på 6,5 pst. i forhold til saldert budsjett 2009.

Komiteen legger vekt på den overordna målsettingen om at Norge skal ha en formålstjenlig infrastruktur for sjø- og landområde med tilgjengelig geografisk informasjon. Komiteen peker på at nøyaktige sjøkart er en forutsetning for sikker skipstrafikk. God kartlegging er også en forutsetning for godt redningsarbeid på sjøen, uansett om det er menneskelig eller miljøet man skal redde.

Komiteen er positiv til at det prioriteres tiltak som innføring av EU-direktiv 2007/2EF, om etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Europa (Inspire). Det anses nødvendig og er et godt koordinerende tiltak.

Komiteen er fornøyd med at hele kysten nå er dekket av elektroniske sjøkart, men er bekymret for at kunnskapsgrunnlaget fortsatt ikke overalt er så pålitelig som overgangen til satellittbaserte løsninger krever. Komiteen ber derfor Regjeringen fortsette

å prioritere sjøkartlegging – også etter at hele kysten har fått nye digitale kartserier.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på behovet for en effektiv og resultatorientert forvaltning på miljøområdet. Disse medlemmer viser til at det i perioden 2005–2009 under regjeringen Stoltenberg II totalt sett har blitt hele 12 000 flere statsansatte. 112 små og store statlige etater, direktorater, tilsyn og institusjoner har økt antallet ansatte i løpet av denne fireårsperioden. Disse medlemmer viser til at denne økningen er videreført i statsbudsjettet for 2010.

Disse medlemmer viser derfor til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å redusere bevilgningene til post 21 Spesielle driftsutgifter, Statens kjøp av tjenester i statens kartverk med 10 mill. kroner.

Kap. 2465 Statens kartverk

Det budsjetteres med 12,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er tilsvarende saldert budsjett for 2009.

Komiteen peker på at Statens kartverk skal være et tydelig nasjonalt fagorgan innen sitt fagområde. Virksomheten skal konsentreres om myndighetsoppgaver og tilrettelegging for den norske geodatavirksomheten. Her inngår produksjon, standardisering, forvaltning og drift av offentlige data.

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som gjøres blant annet for å utvikle en internasjonal elektronisk karttjeneste, som vil styrke tryggheten til sjøs.

Kap. 1471 Norsk Polarinstittutt

Det budsjetteres med 204,724 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en reduksjon på 2,9 pst. i forhold til saldert budsjett for 2009.

Komiteen har merka seg at Norsk Polarinstittutt (NP) er den sentrale statsinstitusjonen for kartlegging, miljøovervaking og forvaltningsretta forskning i Arktis og Antarktis. Norsk Polarinstittutt er også fagleg og strategisk rådgivar for den sentrale forvaltninga og fagleg rådgivar for miljødirektorata og Sysselmannen i polarspørsmål.

Komiteen viser til at Norsk Polarinstittutt har viktige oppgaver i arbeidet med gjennomføring av den heilskapelege forvaltningsplanen for Barentshavet, i tillegg til å sjå til at miljøforvaltninga er aktivt til stades i Arktis.

Komiteen syner til at budsjetta til Norsk Polarinstittutt er stramme, og bør i større grad synleggjere

dei framtidige utfordringane som direktoratet vil få, blant anna med klimautfordringar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på at Norsk Polarinstitutt både driver med forvaltning og rådgivning overfor andre forvaltningsorganer, særlig Sysselmannen på Svalbard, samtidig som de driver miljøforskning på en rekke områder i Arktis og til dels i Antarktis.

Disse medlemmer peker på at dette ikke er en ideell situasjon, og at en slik praksis heller ikke er i tråd med St.meld. nr. 20 (2004–2005) Med vilje til forskning, hvor det ble lagt til grunn at forskning og forvaltning i størst mulig grad burde skilles institusjonelt.

Disse medlemmer er glad for midlene til forvaltningsplanen for Barentshavet, og viser for øvrig til sitt alternative budsjettforslag.

Kap. 1472 Svalbard miljøvernfond

Det budsjetteres med 11,45 mill. kroner på dette kapitlet for 2010, som er en reduksjon på 0,9 pst. i forhold til saldert budsjett for 2009.

Kap. 1473 Radioaktiv forurensning av det ytre miljø

Det foreslås bevilget 11 mill. kroner for 2010 på nytt kap. 1473.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteen viser til at Statens strålevern er landets fagmyndighet på området strålevern og atomsikkerhet, og betjener alle departementer i spørsmål som angår stråling. Komiteen har merket seg at Miljøverndepartementet overtok det konstitusjonelle ansvaret for deler av strålevernlovgivningen gjennom kgl. res. 10. november 2006, og er nå øverste myndighet når det gjelder radioaktiv forurensning og annen stråling i det ytre miljø.

Kap. 1474 Senter for klima og miljø

Det foreslås bevilget 17 mill. kroner for 2010 på nytt kap. 1474.

Komiteen viser til at Regjeringen som en ny byggestein i nordområdestrategien vil etablere Senter for klima og miljø i Tromsø. Regjeringen foreslår 10 mill. kroner ekstra til denne etableringen neste år, samt at det omdisponeres 7 mill. kroner innenfor rammen til oppgaver senteret skal videreføre. Oppbyggingen av det nye senteret vil bety en verdifull styrking av den internasjonale forskningen på klima og miljø i nordområdene. Å utvikle kunnskapsmiljøene i Tromsø til et internasjonalt ledende temasenter

krever også økt samordning mellom de involverte organisasjonene og øvrige FoU-miljøer i landsdelen.

Komiteen har merket seg at målet er at senteret skal etableres, og at det skal igangsettes betydelig faglig aktivitet i løpet av 2010. Komiteen mener denne satsingen er viktig – både for å styrke arbeidet med klima og miljø i nordområdene og for å bidra til viktig kompetanseutvikling i Nord-Norge.

3. Forslag fra mindretall, rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen innen 2010 skjerpe energikravene for offentlig oppførte boliger og yrkesbygg, slik at disse, i tillegg til god energiforvaltning, skal ha en energimessig yteevne tilsvarende karakteren A eller B i energimerkeordningen for bygg.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen legge frem ulike modeller, inkludert bruk av skatteincentiver, for å stimulere til energieffektivisering i eksisterende boliger. Det skal gis tilbud om gratis energisjekk av boligbygg.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak for Stortinget om Petoros rolle og fremtid.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag for Stortinget om en generell innlemmelse av hund i nødvergebestemmelsene.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen legge fram et skatte- og avgiftsopplegg for å styrke kulturminnearbeidet.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om langsiktige rammebetingelser for alternativt drivstoff.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 8*

Stortinget ber Regjeringen endre energikravene i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven gjennom å stille krav til tiltak som optimaliserer energiforvaltningen i alle nybygg basert på skjerpede krav til levert energi. Reglene kan utformes slik at alle lønnsomme tiltak, ut fra definerte og transparente kriterier, skal gjennomføres i nybygg og ved større rehabiliteringer.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringa oppnemne eit fagleg utval som skal gå gjennom ulike teknologiske løysingar som kan gje ei sikker og meir skånsom kraftoverføring gjennom sårbare naturområder i framtida, herunder bruk av jord- og sjøkabel. Regjeringa blir beden om å presentere utvalet sine anbefalingar for Stortinget på ein eigna måte seinast i løpet av 2011.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringa legge fram ei stortingsmelding om korleis bekjemping av Gyrodactylus salaris som trussel mot norske villaksstammar er tenkt gjennomført. Ein slik plan bør innehalde både metodevalg, budsjettmessige konsekvensar og prioritering av smitteområde.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringa seinast i løpet av vårsejsonen 2010 komme tilbake til Stortinget med ein evaluering av rovviltpolitikken og rovviltforliket frå 2003/2004, sett i lys av dei utfordringar innbyggjarane innanfor rovviltsonane opplever, og forslag til tiltak i samsvar med dette.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen gå gjennom arbeidsforholdene og fordelingen av oppgaver mellom SNO og fjellstyrene, og melde tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:*Forslag 14*

Stortinget ber Regjeringa utarbeide retningslinjer for framføring av kablar i sentralnettet som opnar for

auka bruk av jord- eller sjøkabel i konfliktområde, og der alternativ kabling kan redusere konfliktnivået og belastninga på miljøet, og å fremme en sak for Stortinget om dette.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringa i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 gjenopprette friluftsliv som eiga resultatområde i Miljøverndepartementets budsjett.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2010 fremme en stortingsmelding om friluftsliv.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 17*

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om statlig engasjement for utbygging av innenlands infrastruktur for gass.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om hvordan man skal bedre egenkapitalsituasjonen til Statnett.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvenser av gjennomførte og planlagte skogverneprosesser.

Forslag fra Høyre:*Forslag 21*

Stortinget ber Regjeringa utgreia eit såkalla supernett i sjøkabel langs kysten for å kunne handtere vindkraft til havs, innanlands kraftoverføring langs kysten og kraftoverføring til utlandet. Stortinget ber Regjeringa melde tilbake om dette arbeidet i statsbudsjettet for 2011.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 12 (Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	141 908 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 400 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	9 500 000	
1810		Oljedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	206 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	63 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Driftsutgifter	398 350 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	64 650 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	120 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	20 000 000	
	71	Tilskudd til strømforsyning, <i>kan overføres</i>	33 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overførings-tariffer, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 500 000	
	50	Overføring til Energifondet	956 000 000	
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	26 000 000	
1830		Forskning		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	32 500 000	
	50	Norges forskningsråd	741 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings-tiltak, <i>kan overføres</i>	10 300 000	
1832		Internasjonalisering		
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	26 000 000	
1833		CO ₂ -håndtering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 358 000 000	
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
	30	Investeringer, <i>kan overføres</i>	1 822 000 000	
	50	Overføring til fond for CLIMIT	81 800 000	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	91 000 000	
1870		Petoro AS		
	70	Administrasjon	260 000 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	30	Investeringer	23 000 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 400 000 000	
2490		NVE Anlegg		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-54 000 000	
	2	Driftsutgifter	47 300 000	
	3	Avskrivninger	5 600 000	
	4	Renter av statens kapital	1 100 000	
	5	Investeringsformål	1 000 000	
	6	Reguleringsfond	-1 000 000	0
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
		Totale utgifter		31 071 908 000
Inntekter				
4800		Olje- og energidepartementet		
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 145 000	
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 500 000	
4810		Oljedirektoratet		
	1	Gebyrinntekter	10 400 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	39 300 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Gebyrinntekter	54 050 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	55 400 000	
	40	Flom- og skredforebygging	27 250 000	
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	85	Fondsavkastning	796 000 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet		
	50	Overføring fra fondet	140 500 000	
4833		CO ₂ -håndtering		
	85	Fondsavkastning	91 800 000	
4860		Statnett SF		
	70	Garantiprovisjon	200 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	140 500 000 000	
	2	Driftsutgifter	-33 000 000 000	
	3	Lete- og feltutviklingsutgifter ...	-2 000 000 000	
	4	Avskrivninger	-20 800 000 000	
	5	Renter av statens kapital	-6 800 000 000	77 900 000 000
	30	Avskrivninger		20 800 000 000
	80	Renter av statens kapital		6 800 000 000
5490		NVE Anlegg		
	1	Salg av utstyr mv	500 000	
	30	Avsetning til investeringsformål ..	1 000 000	
		Totale inntekter		106 729 745 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 3
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2010 kan

1. overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.
2. godkjenne utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	400,0 mill. kroner
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd.....	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser ut over gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7,0 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling.....	10,0 mill. kroner
1833		CO ₂ -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20,0 mill. kroner
1870		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettlige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

VIII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

IX

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2010 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØEs forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled.

X

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

XI

Forpliktelser knyttet til petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2010 ved eventuell norsk statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel, kan:

1. pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten innenfor en total økonomisk ramme på 1,5 mrd. kroner, herunder yte innskuddskapital, lån og stille garantier.
2. etablere en ny organisatorisk enhet, eiet av den norske stat, som direkte eller indirekte skal eie eierandeler i rettighetshaverselskaper i Island.

XII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2010 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XIV

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstil-

latelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinnings-tillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003–2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvin-

ningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XVI

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

Rammeområde 13

(Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1400		Miljøverndepartementet		
	1	Driftsutgifter	221 010 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	154 532 000	
	22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, kan overføres	2 000 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	41 528 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	42 777 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres	20 750 000	
	74	Tilskudd til AMAP, kan overføres	3 700 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, kan overføres	31 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres	21 571 000	
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	5 000 000	
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, kan overføres, kan nyttes under post 22	600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	81	Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>		36 000 000
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking		
	21	Miljøovervåking og miljødata	144 558 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	140 667 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	166 518 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 160 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	14 538 000	
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	13 900 000	
	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene ..	8 392 000	
1425		Vilt- og fisketiltak		
	1	Driftsutgifter	28 480 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	9 295 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i> .	40 300 000	
1426		Statens naturoppsyn		
	1	Driftsutgifter	111 412 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	27 391 000	
	31	Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i>	39 502 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i> .	23 695 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Driftsutgifter	137 114 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	254 485 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	36 405 000	
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	24 500 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	54 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	134 981 000	
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	10 000 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000	
	71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	116 895 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	75 000 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	20 693 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 042 000	
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	17 400 000	
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	19 600 000	
	78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
	81	Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000 000	
	82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 000 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	106 867 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	23 415 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	213 212 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	42 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 400 000	
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 500 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak ..	55 230 000	
1441		Statens forurensningstilsyn		
	1	Driftsutgifter	308 160 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	21 595 000	
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	5 332 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	157 000 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	166 320 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 000 000	
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp		
	21	Spesielle driftsutgifter	14 000 000	
1465		Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	403 445 000	
1471		Norsk Polarinstitut		
	1	Driftsutgifter	146 418 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	57 808 000	
	50	Stipend	498 000	
1472		Svalbard miljøvernfond		
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	11 450 000	
1473		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø		
	1	Driftsutgifter	11 000 000	
1474		Senter for klima og miljø		
	1	Driftsutgifter	17 000 000	
2465		Statens kartverk		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-893 445 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	880 134 000	
	3	Avskrivninger	10 831 000	
	4	Renter av statens kapital	2 480 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		4 280 248 000
Inntekter				
4400		Miljøverndepartementet		
	2	Ymse inntekter	337 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet ...	956 000	
4426		Statens naturoppsyn		
	1	Ymse inntekter	142 000	
	2	Oppdragsinntekter	50 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Ymse inntekter	2 952 000	
	9	Internasjonale oppdrag	5 132 000	
	54	Gebyrer	3 074 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 812 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 409 000	
4432		Norsk kulturminnefond		
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	55 230 000	
4441		Statens forurensningstilsyn		
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter	5 463 000	
	4	Gebyrer	40 759 000	
	5	Leieinntekter	323 000	
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	22 000 000	
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200 000	
	9	Internasjonale oppdrag	5 605 000	
4471		Norsk Polarinstitut		
	1	Salgs- og utleieinntekter	8 833 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	21 525 000	
	21	Inntekter, Antarktis	10 874 000	
4472		Svalbard miljøvernfond		
	70	Diverse inntekter	25 000	
		Totale inntekter		195 701 000

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 85
kap. 1441 post 1	kap. 4441 postene 4, 5, 6 og 9
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 2
kap. 1471 post 1	kap. 4471 postene 1 og 3
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 4472 post 70 og kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

III

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet, post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan omdisponere inntil 5 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan fravike spesifikasjonene under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat, ved bruk av reguleringsfondet.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan utføre bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	7,0 mill. kroner

2. av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	80,0 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	35,7 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker.....	245,2 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	140,0 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg.....	6,75 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	35,0 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern.....	8,0 mill. kroner
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet.....	2,0 mill. kroner

VIII

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2010 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning under kap. 1441 Statens forurensningstilsyn, post 39 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 25 mill. kroner.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 1. desember 2009

Erling Sande

leder og ordf. for kap. 1800 og 4800

Nikolai Astrup

ordf. for kap. 1400, 1473 og 4400

Oskar Jarle Grimstad

ordf. for kap. 1425, 1465 og 2465

Per Rune Henriksen

ordf. for kap. 1441, 1833, 4441 og 4833

Line Henriette Hjemdal

ordf. for kap. 1432, 1447, 2440, 4432 og 5440

Bjørn Lødemel

ordf. for kap. 1471 og 4471

Marianne Marthinsen

ordf. for kap. 1410, 1832 og 4410

Siri A. Meling

ordf. for kap. 1810, 1870 og 4810

Torstein Rudihagen

ordf. for kap. 1426, 4426 og 4829

Henning Skumsvoll

ordf. for kap. 1429 og 4429

Ketil Solvik-Olsen

ordf. for kap. 1830

Tor-Arne Strøm

ordf. for kap. 1445, 1472, 1820, 1825, 2490, 4472, 4820, 4825, 4860 og 5490

Eirin Kristin Sund**Snorre Serigstad Valen**

ordf. for kap. 1427, 1474 og 4427